

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Otevřená data ve veřejné správě v České republice

Diplomová práce

Studijní program: N6202 – Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T086 – Regionální studia

Autor práce: **Bc. Nikola Poláková**

Vedoucí práce: doc. Ing. Šárka Laboutková, Ph.D.

TECHNICAL UNIVERSITY OF LIBEREC
Faculty of Economics

Open Data in the Public Administration in the Czech Republic

Diploma thesis

Study programme: N6202 – Economy Policy and Administration

Study branch: 6202T086 – Regional Studies

Author: **Bc. Nikola Poláková**

Supervisor: doc. Ing. Šárka Laboutková, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Nikola Poláková**
Osobní číslo: **E15000447**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální studia**
Název tématu: **Otevřená data ve veřejné správě v České republice**
Zadávací katedra: **Katedra ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Stanovení cílů a formulace výzkumných otázek
2. Teoreticko-metodologická část
3. Otevřená data v ČR
4. Porovnání využívání otevřených dat v ČR s vybranými zeměmi
5. Případová studie - Jilemnice
6. Formulace závěrů a ověření výzkumných otázek

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOČEK, Jan, Jáchym ČEPICKÝ a Jakub MRÁČEK. Jak otevírat data? Praha: Fond Otakara Motejla, 2014. ISBN 978-80-87725-15-3.

BOČEK, Jan, Jakub MRÁČEK a Jindřich MYNARZ. Otevřená data: příležitost pro Českou republiku. Praha: Nadace Open Society Fund, 2012. ISBN 978-80-87725-02-3.

GURIN, Joel. Open data now: The secret to hot startups, smart investing, savvy marketing, and fast innovation. New York: McGraw Hill Education, 2014. ISBN 00-718-2978-4.

OCHRANA, František a Milan PŮČEK. Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smart administration. Praha: Wolters Kluwer, 2011. ISBN 978-80-7357-667-7.

PŮČEK, Milan a František OCHRANA. Chytrá veřejná správa: kohezní politika. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci, 2009. ISBN 978-80-86616-27-4.

Databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Šárka Laboutková, Ph.D.

Katedra ekonomie

Konzultant diplomové práce:

Ing. Tomáš Šedivec

Vrchní ministerský rada, Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, Ministerstvo Vnitřní ČR

Datum zadání diplomové práce:

31. října 2016

Termín odevzdání diplomové práce:

31. května 2018

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Jiří Kraft, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 31. října 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí práce doc. Ing. Šárce Laboutkové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce a dále panu Ing. Tomáši Šedivci za cenné rady z praxe, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích.

Anotace

Diplomová práce *Otevřená data ve veřejné správě v České republice* se zabývá současnou situací otevřených dat ve veřejné správě České republiky s konkrétním zaměřením na město Jilemnici. První část práce obsahuje teoretická východiska, včetně vysvětlení základních pojmů Good Governance, Smart Administration, svobodný přístup k informacím, veřejná správa, eGovernment a otevřená data. Následují tři logické celky od globální až po lokální úroveň, otevřená data ve světě, v České republice a v obcích. Praktická část se pak věnuje zhodnocení současné situace využívání otevřených dat ve vybraném městě České republiky. Součástí práce je případová studie a výzkumné šetření, kde je vybrané město porovnáváno s příklady dobré praxe. Na základě východisek teoretické části a dotazníkového šetření provedeného mezi zvolenými městy byla vypracována doporučení pro zlepšení využitelnosti otevřených dat v Jilemnicích. Výsledky budou přínosem pro současné i budoucí vedení úřadu. Hlavním přínosem práce je systematický a integrovaný přístup k problematice zavádění otevřených dat a její osvěta, neboť většina českých obcí je teprve na začátku.

Klíčová slova

Otevřená data, eGovernment, Smart Administration, katalog otevřených dat, veřejná správa, metadata, datová sada, svobodný přístup k informacím, poskytování informací, transparentnost, veřejná a občanská kontrola, efektivnost, Městský úřad Jilemnice, město Jilemnice, příklady dobré praxe

Annotation

Open Data in the Public Administration in the Czech Republic

The diploma thesis *Open Data in the Public Administration in the Czech Republic* focuses on the current situation of open data in Czech Republic's public administration, specifically in the town of Jilemnice. The first part contains theoretical background and explanations of basic terms, including Good Governance, Smart Administration, free access to information, public administration, eGovernment and open data. Three logical units follow, namely global, national and local level, or open data in the world, in the Czech Republic and in municipalities. The practical part assesses the current use of open data in the selected town in the Czech Republic. The thesis also includes a case study and the author's research. Jilemnice is compared with several examples of best practice. On the basis of theoretical background and research done in several towns, recommendations for the possible improvement of open data use in Jilemnice are proposed. The results will be beneficial for current and future management of the municipality. The main benefit of this thesis is a systematic and integrated approach to the issue of open data implementation and raising of public awareness because most Czech Republic's municipalities have only started to implement open data.

Keywords

Open data, eGovernment, Smart Administration, Open data catalogue, Public administration, Metadata, Dataset, Free access to information, Providing information, Transparency, Public and civil control, Efficiency, Municipal authority Jilemnice, Town Jilemnice, Examples of best practice

Obsah

Seznam obrázků.....	9
Seznam tabulek.....	10
Seznam zkratk a značek.....	11
Úvod	12
1. Teoretické ukotvení	14
1.1 Good Governance	14
1.2 Smart Administration	14
1.3 Svobodný přístup k informacím	16
1.3.1 Svobodný přístup k informacím v České republice.....	17
2. Vymezení pojmů	19
2.1 Veřejná správa.....	19
2.1.1 Veřejná správa v České republice	21
2.2 eGovernment.....	22
2.3 Otevřená data	23
2.3.1 Stupně otevřenosti.....	26
2.3.2 Přínosy a potenciál otevřených dat ve veřejné správě	30
2.3.3 Rizika a omezení otevřených dat ve veřejné správě	32
2.4 Data veřejné správy.....	33
2.5 Datový katalog	34
3. Otevřená data ve světě	36
3.1 Otevřená data a jejich národní katalogy v České republice a ve Velké Británii	38
3.1.1 Hodnocení úrovně otevřených dat v České republice	39
3.1.2 Hodnocení úrovně otevřených dat ve Velké Británii.....	42
3.1.3 Národní katalog otevřených dat a datové sady v České republice.....	44
3.1.4 Národní katalog otevřených dat a datové sady ve Velké Británii	48
3.1.5 Komparace otevřených dat a národních katalogů v České republice a ve Velké Británii	50
4. Otevřená data v České republice	53
4.1 Legislativa otevřených dat ve veřejné správě v České republice	55
4.2 Projekty a aplikace využívající otevřená data v České republice	57
5. Otevřená data v obcích	61
5.1 Proces otvírání a publikace otevřených dat v obcích	61

5.2	Hodnocení otevřených dat v obcích.....	66
5.2.1	Otevřeno x Zavřeno	66
5.2.2	Žebříček statutárních měst v oblasti otevřených dat.....	68
5.2.3	Přívětivý úřad.....	71
5.3	Výzkumné šetření mezi vybranými městy	77
5.3.1	Vyhodnocení výzkumného šetření mezi vybranými městy	78
5.4	Případová studie – město Jilemnice	84
5.4.1	Současný stav otevírání dat v Jilemnici	85
6.	Návrhy ke zlepšení využitelnosti otevřených dat v Jilemnici	89
	Závěr	94
	Seznam použité literatury	96
	Seznam příloh	109

Seznam obrázků

Obr. 1: Global Open Data Index 2015 pro Českou republiku	41
Obr. 2: Open Data Barometer 2015 pro Českou republiku	42
Obr. 3: Global Open Data Index 2015 pro Velkou Británii	43
Obr. 4: Open Data Barometer 2015 pro Velkou Británii	44
Obr. 5: Počet datových sad a datových souborů v NKOD bez ČÚZK.....	46
Obr. 6: Náhled Portálu veřejné správy včetně Národního katalogu otevřených dat	47
Obr. 7: Náhled národního katalogu otevřených dat Velké Británie	48
Obr. 8: Země EU podle Open Data Maturity in Europe 2016.....	50
Obr. 9: Srovnání UK a ČR z pohledu Global Open Data Indexu 2015.....	51
Obr. 10: Srovnání Velké Británie a ČR z pohledu Open Data Barometer 2015	52
Obr. 11: Role, zodpovědnosti a rizika procesu publikace otevřených dat	64
Obr. 12: Geoportál Praha a pokročilé vyhledávání otevřených dat.....	69
Obr. 13: Portál Otevřená data města Plzeň.....	70
Obr. 14: Povědomí dotazovaných obcí o otevřených datech	79
Obr. 15: Další výzvy IROP pro obce a jejich otevřená data.....	81
Obr. 16: Místo, kde obce publikují svá otevřená data	82
Obr. 17: Hlavní problémy výměny informací v rámci veřejné správy.....	83
Obr. 18: Počty poskytnutých informací dle Informačního zákona v letech 2015 a 2016 v jednotlivých obcích.....	84
Obr. 19: Počet podaných žádostí o informace v Jilemnici v letech 2013 až 2016	87

Seznam tabulek

Tab. 1: Rizika spojená s otevřenými daty ve veřejné správě.....	32
Tab. 2: Srovnání centrálních katalogů otevřených dat ČR a Velké Británie.....	52
Tab. 3: Příklady otevřených datových sad v České republice.....	54
Tab. 4: Úspěšné projekty a aplikace v oblasti otevřených dat.....	57
Tab. 5: Aplikace ze soutěže Společně otevíráme data.....	58
Tab. 6: Využití otevřených dat ve vybraných aplikacích a projektech	59
Tab. 7: Žebříček statutárních měst v oblasti otevřených dat pro rok 2016	69
Tab. 8: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Přístupnost úřadu pro občany	74
Tab. 9: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Transparentnost úřadu	75
Tab. 10: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Komunikace úřadu.....	76
Tab. 11: Celkové hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici	77

Seznam zkratk a značek

Czech POINT	Český podací ověřovací informační národní terminál
ČR	Česká republika
ČÚZK	Český úřad zeměměřičský a katastrální
EPO	Portál daňové správy
EU	Evropská unie
GOV	Portál veřejné správy
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISDS	Informační systém datových stránek
LOD	Linked Open Data, propojená otevřená data
NERV	Národní ekonomická rada vlády
NKOD	Národní katalog otevřených dat České republiky
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
ROB	Registr obyvatel
ROS	Registr osob
RPP	Registr práv a povinností
RUIAN	Registr územní identifikace adres a nemovitostí

Úvod

Tato diplomová práce se zabývá současnou situací otevřených dat ve veřejné správě České republiky (dále jen ČR) s konkrétním zaměřením na město Jilemnici, která se nachází v Libereckém kraji.

Hlavním cílem je prozkoumat vliv otevřených dat na fungování veřejné správy a navrhnout zlepšení využitelnosti otevřených dat ve vybraném městě v ČR. Dílčím cílem pak je zmapovat současný stav otevírání radnice a zjistit využívání otevřených dat ve vybraném městě v ČR a navrhnout postup další aplikace využití otevřených dat na základě porovnání s vybranými městy. Řešeny jsou tyto výzkumné otázky, jež se prolínají celou prací:

1. Jak mohou otevřená data přispět k otevřenosti veřejné správy?
2. Jaké jsou výhody a nevýhody otevřených dat ve veřejné správě?
3. Na jaké úrovni jsou otevřená data využívána ve veřejné správě ve vybraném městě v ČR?

V práci jsou využívány metody rešerše informačních zdrojů, kritické zhodnocení, komparace, výzkumné šetření formou dotazníkového šetření kvantitativního i kvalitativního charakteru, případová studie a benchmarkingové srovnání. Jejich aplikace je rozebrána níže v popisu struktury textu a především v jednotlivých kapitolách.

Teoretická část vymezuje problematiku Good Governance, Smart Administration, svobodný přístup k informacím a dále pojmy spjaté s tématem práce. První a druhá kapitola jsou zpracovány formou rešerše informačních zdrojů po prostudování pramenných teoretických zdrojů. Provedena je charakteristika otevřených dat a dále jsou identifikovány jejich přínosy i problémy. Následují tři logické celky od globální až po lokální úroveň, otevřená data ve světě, v ČR a v obcích.

Ve třetí kapitole je provedeno kritické zhodnocení úrovně otevřených dat a národních katalogů otevřených dat v ČR a ve Velké Británii, která je považována za vzor. Následně jsou tyto dvě země komparovány v obou oblastech pomocí světových hodnotících indexů a mechanismů.

Praktická část se orientuje na Městský úřad Jilemnici z důvodu vykonání dobrovolné praxe od února do května v roce 2016. V kapitole Přivětivý úřad autorka vyhodnotila a zpracovala výsledky soutěže ke komparaci vybraných příkladů dobré praxe s Jilemnici v kategoriích Přístupnost úřadu pro občany, Transparentnost úřadu a Komunikace úřadu. Dále bylo uskutečněno během měsíce března výzkumné šetření mezi vybranými městy, kterými by se Jilemnice mohla do budoucna inspirovat v problematice otevřených dat a svobodného přístupu k informacím. Bylo provedeno dotazníkové šetření kvantitativního i kvalitativního charakteru s důrazem na otevřená data a svobodný přístup k informacím. Otázky byly zvoleny v návaznosti na cíle a teoretickou část práce.

Další součástí práce je případová studie města Jilemnice, v rámci níž jsou konkrétněji zhodnoceny dotazníkové odpovědi Jilemnice i webové stránky města s důrazem na zveřejňování informací a dat. Na základě porovnání s ukázkovými příklady dobré praxe jsou následně určeny návrhy ke zlepšení využitelnosti otevřených dat pro podmínky Jilemnice. S celé diplomové práce pak vyplynula i další doporučení, která shrnuje autorka.

Sledováno je vždy jen několik vybraných obcí a měst pro důkladnější posouzení, porovnání a inspirování Jilemnice definovanými benchmarky. Využíváno je totiž benchmarkingové srovnání, což je metoda zlepšování učením se od druhých. Záměrem nebylo provést rozsáhlé šetření, což by ani nebylo možné, neboť podobná šetření má smysl provádět pouze s účastí autorit jako je Ministerstvo vnitra ČR či jiného resortu, jejichž postavení zaručuje aktivnější spolupráci respondentů z institucí a orgánů veřejné správy. O tom se během výzkumného šetření autorka také přesvědčila i na menším vzorku respondentů.

Výsledky výzkumu obsahují nosné informace, kterými se odborná literatura příliš nezabývá. Mají nasměrovat a motivovat Městský úřad Jilemnici optimálním způsobem k zavádění a využívání otevřených dat, aby široká veřejnost mohla profitovat z přínosů, které otevřená data bezpochyby nabízejí. Závěry budou přínosem pro současné i budoucí vedení úřadu. Zároveň by se výstup práce mohl stát i zdrojem pro porovnání výsledků se stavem budoucím po nástupu nového zastupitelstva v roce 2018 a základem pro ostatní obce uvažující o zavedení otevřených dat.

1. Teoretické ukotvení

V první části budou přiblížena témata, která zastřešují celou problematiku, jmenovitě se jedná o hledání optimálního systému vládnutí, chytrou veřejnou správu a svobodný přístup k informacím.

1.1 Good Governance

Good Governance neboli dobrému vládnutí předcházeli koncept **New Public Management**, jehož podle Půčka a Ochraný (2009) charakterizují trendy a přístupy jako decentralizace, výkonnost a efektivita, možnost volby a konkurence, orientace na zákazníka, motivace a řízení lidských zdrojů, eGovernment, zlepšení kvality regulace, ozdravění funkce centra, tzv. štíhlé řízení, transfer osvědčených stylů řízení ze soukromého sektoru a zlepšení kooperace veřejného a soukromého sektoru.

Ochrana a Půček (2011) přispívají dodatkem, že základními podmínkami Good Governance jsou zásady zákonnosti, rovnoprávnosti, nestrannosti, proporcionality, právní jistoty, transparentnosti, participace, zásady konání v přiměřené časové lhůtě a úcty k soukromí. Občanská participace na řízení a správě posiluje legitimitu a kompetentnost řízení. Legislativa pak má být jasná, důsledná, srozumitelná, přístupná, a zároveň mají služby veřejné správy uspokojovat základní potřeby společnosti.

Pod zásadou transparentnosti se skrývají i otevřená data, která tímto navazují na optimální systém vládnutí a doplňují jej.

1.2 Smart Administration

Smart Administration je základním předpokladem a prostředkem Good Governance. Tento výkon vládnutí se opírá o důsledné uplatňování existujících zákonů, efektivní výkon působností veřejné správy a účinnou komunikaci všech aktérů veřejné správy. Podle Ochraný a Půčka (2011) je klíčem k úspěchu **model „dělat správné věci správně“**, to znamená vybrat a prosadit správné investice, aktivity, opatření i legislativu, správně je

provádět výkonně, kvalitně, v přiměřených lhůtách, z finančního hlediska hospodárně, efektivně, účinně, a správně o nich komunikovat s veřejností. Za takovou správnou věc autorka považuje i otevřená data ve veřejné správě.

Problém hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti rozvádí Půček a Ochrana (2009). V teorii je tento princip znám pod zkratkou **3 E** – Economy, Effectiveness, Efficiency. Je žádoucí, aby byly cíle dosahovány s co nejnižšími zdroji, na druhé straně není vhodné, aby veřejné zakázky byly posuzovány podle jediného kritéria nejnižší nabídkové ceny. Při uplatňování této metody je nutné brát v úvahu rovnováhu mezi kvalitou, výkony, náklady, ale také spokojeností. Proto jsou používány přístupy a nástroje jako ISO 9001, benchmarking, benchlearning, Total Quality Management, Balanced Scorecard, metoda Lean – Štíhlá veřejná správa, Management by Objectives, personální či procesní audity, SWOT analýza, integrované plány rozvoje měst, šetření spokojenosti občanů, místní Agenda 21 a další, jak uvádí Půček a Ochrana (2009).

Ze strany Evropské komise byl vznesen požadavek na začlenění této problematiky do témat řešených v rámci strukturálních fondů, tedy do Národního strategického referenčního rámce ČR, jak pokračují Půček a Ochrana (2009). **Strategie Smart Administration** zahrnuje návrh principu fungování efektivní veřejné správy a přátelských veřejných služeb. Tento návrh je prezentován pomocí **modelu hexagonu veřejné správy**, kde každý z vrcholů představuje klíčovou oblast fungování veřejné správy – legislativa, občan, finance, technologie, úředník a organizace. Ochrana a Půček (2011) zdůrazňují, že předmětem je usnadnit občanovi co možná nejvíce styk s úřady a co nejméně mu znepríjemňovat život nadbytečnou regulací za platnosti zásady, že obíhají informace, nikoliv občan. Půček a Ochrana (2009) doplňují, že s tím souvisí i zavádění nástrojů elektronické komunikace, to znamená vytvoření podmínek pro vznik základních registrů, kapacitní a bezpečné komunikační infrastruktury a kontaktních míst.

Problémem je, že veřejná správa se nechová jako podnikatelský sektor. V realitě se mnohdy setkáváme s neplánováním, neorganizováním, neprováděním monitorování ani kontroly. Aby byla veřejná správa chytrá, musí být kladen důraz na řízení a inovace. Podle Půčka a Ochrany (2009) je základem dosažení požadovaných výsledků integrovaný přístup, tedy znalost vazeb a souvislostí.

Půček a Ochrana (2009) ještě dodávají, že v návaznosti na metodu Smart Administration existují mnohé **ceny a ocenění**, o která se mohou ucházet města, obce a další veřejné organizace. Jedná se například o Národní cenu kvality, Ceny Ministerstva vnitra ČR za kvalitu a inovaci, Soutěž vesnice roku, Historické město roku, Soutěž Zlatý erb o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí, Soutěž O lidech s lidmi nebo Město pro byznys.

Novinkou loňského roku je ocenění Přívětivý úřad, jenž prostřednictvím 42 kritérií hodnotí kategorie přístupnost úřadu pro občany, transparentnost úřadu a komunikace s úřadem. Svým charakterem se problematice otevřených dat blíží nejvíce.

1.3 Svobodný přístup k informacím

Podle Kužílka (2011) je světovým trendem zřizování dozorových institucí pro oblast svobodného přístupu k informacím, to jsou **informační komise či informační komisaři**. Příkladem mohou být Velká Británie, Francie, Německo, Slovinsko, Srbsko a Makedonie. V těchto zemích již existují speciální instituce prosazující práva na informace, transparentnost i účast veřejnosti. Výjimečně kompetence informačního komisaře zahrnují i dohled nad financováním politických stran nebo filtrace přístupu k webovým stránkám s protiprávním obsahem¹, kde se jedná o tvorbu tzv. black listů poskytovatelů internetového připojení. Informačnímu komisaři jsou zpravidla ukládány kompetence vedle svobodného přístupu k informacím i v oblasti **whistleblowingu**, což lze rovněž považovat za svobodu šíření informací. Ve světě přibývá zemí, jež přijaly zákony o ochraně whistleblowerů před odvetou. Komplexní zákon o whistleblowingu například přijali Velké Británie, Kanada, Nový Zéland a Spojené státy. Jejich předmětem je zjednodušení zveřejňování informací o neetickém a korupčním jednání bez obav ze sankcí za otevřenost.

¹ Protiprávní obsah webů – dětská pornografie, násilí, potlačování základních lidských práv a svobod

Kužílek (2011) dále uvádí, že v národních úpravách se zpravidla vyskytují dvě formy **uložení povinnosti zveřejňovat informace**, taxativní výčet a publikační schéma vlastních informací. Mnohdy je zároveň kladen důraz na zveřejňování metainformací o tom, jaký okruh informací má povinný subjekt k dispozici, kde a jak je lze vyžádat či dohledat.

1.3.1 Svobodný přístup k informacím v České republice

Ministerstvo vnitra ČR nedoporučilo a Vláda ČR odmítla zřízení informačního komisaře pro oblast svobodného přístupu k informacím z důvodu nepotřebnosti a vysokých nároků na státní rozpočet, neboť přínosů této instituce lze docílit jinými opatřeními. Smysluplné by to bylo pouze za předpokladu, kdyby tento úřad byl metodický, poradní, rozhodovací, kontrolní a zároveň univerzální odvolací orgán vůči všem povinným subjektům (Odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR, 2017).

Problematiku svobodného přístupu k informacím v ČR upravuje zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí a zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Informační zákon). Ten jednak určuje podmínky a způsob výkonu práva na informace, a zároveň implementuje evropskou legislativu upravující opětovné použití informací veřejného sektoru.

Informační zákon ukládá povinným subjektům řadu povinností, kde povinným subjektem jsou také obce. Stanovuje postup pro **vyřízení podané žádosti o poskytnutí informací**. Nejprve je posuzováno, zda žádost splňuje formální náležitosti, to znamená ústní nebo písemné podání, jestli obsahuje identifikační údaje, jméno a příjmení, adresu trvalého bydliště, datum narození, sdělení, že jde o žádost dle Informačního zákona a uvedení povinného subjektu, případně pokud se jedná o právnickou osobu, tak její název, IČO a adresu sídla, uvádí Jirovec a Furek (2015). Dále má obec tři možnosti, odložit žádost, vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti či poskytnout požadované informace do 15 dnů od doručení žádosti. O tomto poskytnutí musí vyhotovit záznam, informaci zveřejnit elektronicky způsobem umožňujícím dálkový přístup opět do 15 dnů od poskytnutí informace pro případ, že obci přijde obdobná žádost. Pak jen stačí žadatele odkázat na

zveřejněnou informaci. Obec může požadovat úhradu skutečných nákladů vzniklých při vyřizování žádosti, musí o tom však žadatele obeznámit před poskytnutím informace.

Kromě vyřizování žádostí o poskytnutí informací Informační zákon subjekty zavazuje také k **publikační povinnosti**, zveřejňování fyzicky a elektronicky. Fyzicky povinně zveřejňované informace týkající se přímo obce musí být zveřejněny v sídle obce na místě, které je všeobecně přístupné, nejčastěji na úřední desce. Právní předpisy a seznamy hlavních dokumentů musí být zpřístupněny pouze v úředních hodinách. Zveřejňovat se musí i výroční zpráva za předcházející kalendářní rok o činnosti v oblasti poskytování informací. Informace, které musela obec zveřejnit fyzicky, musí zveřejnit ve shodné a aktuální podobě i elektronicky na základě vzorové struktury předdefinované Ministerstvem vnitra ČR, jak prezentují Jirovec a Furek (2015).

Na druhé straně o otevřená data se nemusí žádat, neboť jsou již volně dostupná. Otevřená data proto nejsou ve veřejné správě vnímána jako ekvivalent svobodného přístupu k informacím ani opětovného použití informací veřejné správy. Nicméně publikace otevřených dat může být způsobem, jak naplnit oba tyto principy. Více se touto problematikou zabývá kapitola Legislativa otevřených dat ve veřejné správě v České republice.

2. Vymezení pojmů

Pro lepší orientaci v této diplomové práci a problematice je třeba vymezit určité pojmy, porozumět jim hlouběji a pochopit jejich vzájemné vztahy, čímž dojde k zařazení tématu do souvislostí a rámce. Vymezeny budou pojmy jako veřejná správa, eGovernment, otevřená data, jejich přínosy, rizika a stupně otevřenosti, data veřejné správy a datový katalog.

2.1 Veřejná správa

Veřejná správa neexistuje v uzavřeném světě, nýbrž v interakci s ostatními subjekty, čemuž se přezdívá **smíšená ekonomika**. Stát vymezuje mantinely, ve kterých se mohou tržní aktéři pohybovat. Podle Měrtlové, Kožiaka, Krnáče, Nečadové a Prokopa (2015) je smíšená ekonomika založena na existenci veřejného neziskového a soukromého ziskového sektoru, které vedle sebe existují, vzájemně se podmiňují, ovlivňují a bezpochyby se i doplňují. Selhává-li jeden, nastupuje druhý.

Veřejný sektor je spravován veřejnou správou. Tetřevová (2009) podotýká, že v tomto vzájemně prospěšném symbiotickém systému smíšené ekonomiky je úkolem veřejné správy především eliminovat důsledky tržního selhání a zabezpečit pro občany veřejné statky. O produkci těchto statků, o jejich struktuře, kvalitě a množství, se rozhoduje veřejnou volbou zpravidla nepřímo, prostřednictvím volených zástupců. Počinání volených zástupců i veškeré veřejné aktivity jsou financovány z **veřejných rozpočtů**. Hejduková (2015) uvádí, že z toho důvodu veřejné aktivity i veřejní činitelé podléhají **veřejné kontrole** jak příslušných kontrolních orgánů, tak i občanské kontrole ze strany občanů.

Měrtlová, Kožiak, Krnáč, Nečadová a Prokop (2015) konkrétněji specifikují veřejnou správu a chápou ji dvěma způsoby, jednak jako správní činnost vykonávanou přímo či zprostředkovaně, a jednak jako soubor institucí, jenž se dělí na státní správu (ústřední státní orgány) a územní samosprávu (územní samosprávné celky, kraje, obce aj.) na základě samostatné či přenesené působnosti. Tato služba veřejnosti, tedy **správa věcí**

veřejných, je uskutečňována v souladu s právem a právním prostředím, neboť legislativa má značný vliv na její fungování a činnost.

Výchozím předpokladem pro efektivní řízení ve veřejné správě jsou vnitřní a vnější rámcové podmínky v podobě existujících právních předpisů, sdílené institucionální kultury a sdílených hodnot, které se opírají o vypracované vize, strategie, koncepce a implementační plány, jak zmiňují Ochrana a Půček (2011). Základem efektivního řízení dále jsou vhodně stanovené cíle s jasně definovanými kritérii. Smyslem je neustálé monitorování těchto cílů, sledování jejich ukazatelů, přijímání korekčních opatření, realizace regulačních činností a v konečném důsledku dosažení cílů. Při realizaci projektů a řízení změn jsou identifikováni klíčoví aktéři. Celý proces je založen na reálných plánovacích dokumentech a realistické kalkulaci lidských, věcných a finančních zdrojů, dále na strategickém řízení a rozhodování. Žádoucí jsou samozřejmě změny, které vedou k modernizaci a lepšímu fungování veřejné správy, k čemuž může podle autorky vést i publikování otevřených dat.

Hamerníková a Maaytová (2010) vyzdvihují jako trvalé kritérium pro rozhodování ve veřejné správě **veřejný zájem** odkazující k všeobecnému dobru a společenskému blahobytu. Ochrana a Půček (2011) navíc uvádí jako kritéria posuzování změn ve veřejné správě kvalitu, výkonnost, náklady a spokojenost. Míněna je spokojenost občanů s veřejnými službami, které jim poskytuje veřejná správa. Častou špatnou praxí je, že se ani jedno z kritérií dostatečně neměří, nebo se ani nesleduje, a že nejsou stanoveny cílové hodnoty výkonnosti, nejsou propojeny s odměňováním, případně nejsou provázány s vizí a strategiemi. Tyto projevy neefektivnosti mohou podle Měrtlové, Kožiaka, Krnáče, Nečadové a Prokopa (2015) vést až k **vládnímu selhání** či selhání veřejné správy.

V současnosti je velmi diskutovaným tématem, jak reformovat veřejnou správu a přejít od byrokraticko-administrativního modelu k orientaci na potřeby občana a na efektivní výkon veřejné správy. Řešením může být **governance**. Podle Čermáka a Vobecké (2011) governance klade důraz na polycentrické vládnutí oproti původnímu monocentrickému, na decentralizaci pravomocí vlády na nižší samosprávné územní jednotky, na ztrátu pravomocí národních vlád ve prospěch institucí Evropské unie (dále jen EU) a na rozvinutí síťového charakteru vztahů mezi jednotlivými aktéry tvorby veřejných politik.

Kromě vztahů formálních zde vznikají i vztahy neformální, na rozdíl od čistě vertikálních hierarchií. Požadavky na kvalitní výstupy činnosti veřejné správy rostou stejně, tak jako dovednosti občanů zasahovat do rozhodování nebo jejich očekávání vůči možnostem občanské participace. Navzájem propojené důvody rozvoje governance podle Čermáka a Vobecké (2011) představují slábnutí kapacity veřejné správy dosahovat politických cílů a pozitivně ovlivňovat komplikované sociální problémy, zvyšující se důraz na růst efektivity veřejné správy a jí poskytovaných služeb a v neposlední řadě sílící důraz na transparentnost a otevřenost veřejné správy, což je také předmětem otevřených dat.

2.1.1 Veřejná správa v České republice

Veřejná správa v ČR je rozmanitá a zahrnuje velké množství orgánů. Cílem práce není uvést vyčerpávající popis. V této kapitole je uvedeno její základní členění.

Horzinková a Novotný (2010) člení typy subjektů na dvě základní části, na **státní správu a ostatní veřejnou správu** zahrnující územní (místní) a zájmovou samosprávu i zbytkovou veřejnou správu. Nejedná se o vztah nadřízenosti a podřízenosti, nýbrž všechny subjekty se doplňují. Dále lze vymezit ústřední státní správu zabezpečovanou ministerstvy a jinými ústředními správními orgány s celostátní působností (Český statistický úřad, Český telekomunikační úřad ad.). Státní správa je také vykonávána dalšími přímými vykonavateli státní správy (veřejné bezpečnostní sbory ad.), nezávislými správními orgány (Nejvyšší kontrolní úřad, Úřad pro ochranu osobních údajů ad.) a nepřímými vykonavateli státní správy (orgány krajů a obcí vykonávající státní správu v přenesené působnosti ad.). Na výkonu územní samosprávy se pak podílejí krajské a obecní úřady, včetně pověřených obecních úřadů a úřadů obcí s rozšířenou působností, újezdní úřady a specializované územní správní úřady (územní finanční úřady a úřady práce). V neposlední řadě je zájmová samospráva vykonávána profesními komorami (Česká lékařská komora ad.).

Aby byla veřejná správa otevřená, musí podle Gurina (2014) splňovat následující podmínky, respektive funkce:

- transparentnost – zveřejňování dat o vlastní činnosti,
- participace – naslouchání občanům a jejich podnětům,
- spolupráce – zapojení veřejnosti do hledání řešení problémů, příkladem mohou být hackathony, kdy programátoři intenzivně pracují na zadaném softwarovém projektu ve spolupráci s grafiky a webdesignéry,
- sběr a uvolňování dat ve veřejném zájmu pod závazkem otevřenosti dat.

2.2 eGovernment

eGovernment je Lidinským, Švarcovou, Budišem, Loeblem a Procházkovou (2008) definován jako využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny informací s občany, soukromými i veřejnými institucemi za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb i mimo úřední hodiny institucí díky poskytnutí vzdáleného přístupu.

Štědroň (2007) zmiňuje, že poprvé mohli občané ČR elektronicky podávat žádosti o informace podle Informačního zákona prostřednictvím elektronické pošty již v roce 1999. O rok později byl do českého právního řádu implementován institut **elektronického podpisu** umožňující občanům elektronickou komunikaci s orgány veřejné moci v řadě správních agend. Mnohé úřady zpočátku však nebyly připraveny a neprovozovaly elektronické podatelny.

Prostřednictvím **datových schránek** lze v současné době efektivně elektronicky komunikovat s orgány veřejné moci bez nutnosti docházet na některé úřady a instituce, kde tento trend se podle autorky bude do budoucna rozšiřovat. Seznam držitelů datových schránek je dostupný na Portálu veřejné správy. Štědroň (2007) dodává, že podání prostřednictvím informačního systému datových schránek lze činit od roku 2009.

Mezi nástroje použitelné pro elektronickou komunikaci s orgány veřejné moci tedy patří elektronický podpis, datové schránky, formuláře na portálech, elektronické podatelny a e-mailová pošta. Podle Lidinského, Švarcové, Budiše, Loebla a Procházkové (2008) jsou nejdále v **Estonsku**, kde se eGovernment promítl například i do **e-voleb**. Boček, Mráček

a Mynarz (2012) upřesňují, že zásadní roli sehrál standard X-Road propojující databáze napříč úřady včetně propojení občanského průkazu se zabezpečeným internetovým účtem a kromě elektronických voleb byly vytvořeny další online služby jako placení daní, vyhledávání ve zdravotní dokumentaci či komunikace s policií. Boček, Mráček a Mynarz (2012) rovněž vybízí k tomu, aby se ČR také stala špičkou v informačních technologiích, otevřenosti a internetových službách veřejné správy, jelikož ČR má stejné šance uspět jako Estonsko.

Vodička (2014) informuje o tom, že dokument zabývající se touto problematikou **Strategický rámec rozvoje eGovernmentu 2014+** navazuje na předchozí úspěšné projekty eGovernmentu a byl Ministerstvem vnitra ucelen a aktualizován. Hodnotí dosavadní průběh elektronizace státní správy, stanovuje cíle pro období do roku 2020 i podmínky k jejich naplnění. Cílem je především umožnit občanům činit úplná elektronická podání prostřednictvím internetu nebo Czech POINTu (Český podací ověřovací informační národní terminál) bez nutnosti dokládat údaje, které veřejná správa již eviduje, zabránit tedy zbytečným duplicitám. Tím je míněno propojení datového fondu a sdílení údajů i dat napříč celou veřejnou správou, ideálně v otevřeném formátu.

2.3 Otevřená data

„Nejzajímavější způsob využití vašich dat vymyslí někdo jiný,“ uvedl Rufus Pollock, zakladatel Open Knowledge Foundation, jako jeden z důvodů pro otevřenost (Boček, Mráček a Mynarz, 2012, s. 4). Umístěním dat na internet soukromý i veřejný sektor dostává příležitost znásobit jejich hodnotu. Ukázky zajímavých využití otevřených dat jsou prezentovány v kapitole Projekty a aplikace využívající otevřená data v České republice.

Důležitým tématem eGovernmentu jsou otevřená data. Tento nový fenomén měl složité začátky, jak prezentuje The Economist (2013). Poté co sovětská raketa roku 1983 sestřelila jihokorejské dopravní letadlo, jež zabloudilo do ruského vzdušného prostoru, americký prezident Ronald Reagan poskytl vojenský satelitní navigační systém GPS a data o počasí celému světu. Tato data jsou nyní veřejná a hojně využívána. Opendata.cz (2017) navazuje, že se systematickým zveřejňováním otevřených dat započala vláda USA založením

katalogu v roce 2009. Bývalý prezident Obama tuto aktivitu podporoval a vydal direktivu nařizující všem vládním institucím a agenturám zveřejnit prostřednictvím portálu tři datové sady ze svých databází.

Vedle Spojených států je dalším příkladem Velká Británie. Tehdejší premiér Gordon Brown v roce 2009 prosadil společně s několika britskými autoritami, aby tamní ministerstvo dopravy zdarma zveřejnilo jízdní řády, do té doby jen komerční data s drahou licencí. Nyní je mohl využít kdokoli s nápadem na inovaci, což vyvolalo příval nových mobilních aplikací a obrovský zájem o podobná data i z jiných oblastí. Podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014) otevřenost vládních databází podporoval zejména bývalý americký prezident Barack Obama, bývalý britský premiér David Cameron a místopředsdkyně Evropské komise pro digitální agendu Neelie Kroesová.

Podle The Economist (2013) by data držaná vládami v Evropě mohla generovat až 140 miliard eur ročně. Veřejné instituce totiž zveřejní data podnikatelům, vývojářům a široké veřejnosti, ti na nich založí své produkty a služby v podobě aplikací, které jsou následně volně dostupné všem zájemcům, doplňuje Farský (2014). Podnikatelé profitují, zaměstnávají další lidi a odvádí vyšší daně. Jedná se tedy o oboustranně výhodný vztah veřejné správy a ekonomických subjektů.

Podobným směrem jako výše zmiňované státy se následně ubíraly další země, instituce i města. Opendata.cz (2017) zdůvodňuje, proč se ve světě masivně začala podporovat myšlenka otevřených dat:

- důležitý a nedílný prvek konceptu transparentní veřejné správy,
- podklady pro vědeckou a výzkumnou činnost odborné komunity, která dokáže daleko efektivněji vyvíjet tlak na racionálnější fungování veřejné správy,
- tvorba softwarových aplikací, které zpřístupňují data laické veřejnosti ve srozumitelné podobě,
- veřejná správa se může věnovat jen tvorbě strategicky důležitých a zákonem uložených informačních systémů, čímž šetří finanční prostředky,
- systematický sběr a zveřejňování dat, snazší odhalení duplicit a přehled o tvorbě dat.

Mráček, Boček a Čepický (2014) pak vymezují **standard otevřených dat** tak, že data jsou:

- úplná v maximálním možném rozsahu,
- snadno a bezplatně dostupná všem uživatelům na internetu s co nejmenšími technickými či legislativními překážkami při vynaložení minima možných nákladů na jejich získání,
- dohledatelná běžnými ICT nástroji a prostředky,
- strukturovaná a strojově čitelná volně dostupným softwarem (technická otevřenost),
- určena k dalšímu využití a šíření za předpokladu, že bude uveden autor dat.

Mnohdy se chybí v tom, že data jsou sice čitelná pro počítač, ale už jim neporozumí čtenář. Datový model struktury dat by měl být proto standardizovaný a popsán v metadatech, tedy v datech o datech, zejména v tom případě, kdy data zveřejňuje více lidí.

Podrobněji otevřenost dat vymezuje organizace The Sunlight Foundation (2010). Navíc mají být data primární, tj. nezměněná a původní, zveřejněná bez zbytečného odkladu, podle otevřených standardů a zpřístupněná pod otevřenou licenci (legislativní otevřenost). Otevřená data by také měla být udržována co možná nejaktuálnější a měla by umožňovat dálkový přístup.

Jedná se tedy o **způsob publikování dat**. Příkladem otevřených dat mohou být jízdní řády, veřejné příjmy a výdaje, rozpočty, veřejné zakázky, databáze, statistiky, geodata, seznamy poskytovatelů sociálních služeb nebo měření čistoty ovzduší. Tyto informace pocházejí nejčastěji z nevládních neziskových organizací, univerzit, institucí veřejné správy a případně i ze soukromých firem (Fond Otakara Motejla, 2016b).

Vedle otevřených dat existují tzv. **Big data**, což jsou obrovské objemy dat, které jsou generovány určitými senzory napříč celým světem, akumulovány a analyzovány každý den. Může se jednat o čítače dopravy, meteostanice, reporty o lokacích GPS, o nákupech s kreditní kartou, o vyhledávání na internetu a mnohé další.

Gurin (2014) však podotýká, že od otevřených dat se značně liší především v jejich poslání. Otevřená data totiž slouží pro veřejnou spotřebu a využití, jsou účelná, určena občanům a mají zlepšit výkonnost země, jsou podnětem pro výzkum a vývoj, podkladem pro inovace, na rozdíl od Big dat, která nejsou běžně dostupná, jsou držena a využívána spíše velkými společnostmi a organizacemi. Ty například nastavují svůj individuální marketing v závislosti na informacích z databáze o spotřebitelském chování a historii nákupů svých zákazníků. Vlastníci Big dat mají komparativní výhodu v porovnání s těmi, kteří je nemají. Data zůstávají soukromá z obchodních i bezpečnostních důvodů. Lze však předpokládat i případy, kdy Big data mohou být zároveň otevřená.

Specifickou skupinou jsou také **propojitelná či propojená otevřená data** (Linked Open Data, LOD) s nejvyšším stupněm otevřenosti, dodává Gurin (2014). Jedná se o vysoce strukturovaný dataset, který je možné propojovat i na jiné datasety, což vyžaduje formáty v jazyku RDF. Využitím tohoto formátu je možné odkazovat na související informace napříč celým internetem a zasazovat je do vzájemného kontextu. Nejčastěji se jedná o grafová data a sémanticky popsaná data, která by mohla řešit problém datové integrace (Otevřená data, 2017).

Díky důsledné aplikaci principů otevřených dat ve veřejné správě množství zveřejňovaných dat neustále roste. Data různých poskytovatelů nebo i jednoho poskytovatele mohou mít zajímavé souvislosti. Je žádoucí data propojovat, neboť s množstvím propojení informační hodnota dat roste (Chlapek, Kučera a Nečaský, 2012). Toto je cesta, kterou se v budoucnu otevřená data budou ubírat ve světě i v ČR. Mají potenciál propojovat všechny druhy lidských aktivit, všechny aspekty světa i lidského života.

2.3.1 Stupně otevřenosti

V návaznosti na předešlou kapitolu zde budou blíže rozebrány standardy otevřených dat. Formát otevřených dat určuje, jakým způsobem s nimi lze zacházet. Jelikož data musí být

strojově čitelná, to znamená v podobě digitálních znaků a nikoliv obrázků, naskenovaný dokument ve formátu PDF² či JPEG³ je naprosto nevyhovující. To platí i v případě zveřejňování smluv. V databázi musí být vypsané alespoň identifikační údaje, číslo smlouvy, IČO smluvních subjektů, předmět, data a částka. Pomocí programu typu Optical Character Recognition je možné obrázek převést na digitální text, poznamenávají Mráček, Boček a Čepický (2014).

Další charakteristikou je **otevřenost formátu**. Tím je myšleno, že k němu existuje dokumentace zdarma, volně použitelná a bez restrikcí vynucených zákonem o duševním vlastnictví. Takový formát umožní vývojářům vytvořit z dat různé programy, aplikace a služby. Podle Jirovce a Furka (2015) jsou za ideální považovány formáty JSON⁴, XML⁵, RDF⁶, případně i tabulky raději ve formátu CSV⁷ než v uzavřeném formátu XLS. Pro geografická data jsou vhodné formáty GeoJSON nebo ESRI Shapefile⁸. Kromě již zmiňovaných formátů k těm otevřeným dále patří TXT⁹, RTF¹⁰, OData¹¹ či HTML¹². V této podobě jsou otevřená data primárně určena odborníkům, od programátorů přes datové analytiky až po vědce, kteří je přeformulují do uživatelsky přívětivější podoby pro širokou veřejnost. Vhodnost jednotlivých formátů dat je podrobněji zhodnocena v Příloze A.

Neměla by chybět ani **metadata**, tedy data o datech. Nejjednodušší způsob je umístit tyto popisky datasetu společně s daty v katalogu otevřených dat, jak již činí Český

² Portable Document Format, přenosný formát dokumentů

³ Joint Photographic Experts Group, formát pro komprese obrázků

⁴ JavaScript Object Notation, formát pro výměnu dat

⁵ Extensible Markup Language, značkovací jazyk pro výměnu dat

⁶ Resource Description Framework, systém popisu zdrojů, ontologický jazyk, standardizovaný formát

⁷ Comma-separated values, formát pro výměnu tabulkových dat

⁸ Formát pro ukládání vektorových dat pro geografické informační systémy vyvinutý firmou ESRI

⁹ Formát textového souboru

¹⁰ Rich Text Format, formát pro uložení textu

¹¹ Open Data Protocol, protokol pro otevřená data

¹² HyperText Markup Language, formát hypertextového dokumentu v jazyce pro tvorbu webových stránek

telekomunikační úřad. Požadavky na metadata jsou podobná požadavkům na otevřená data. Měla by být standardizovaná, strukturovaná, strojově čitelná a stažitelná, ideálně pro každý dataset zvlášť i pro všechna data najednou. Jejich obsahovou náplní je minimálně smysluplný název, stručný popis, datum publikace a kontakt na správce dat. Metadatový záznam o geografických datech pak lze vytvořit i na stránkách národního geoportálu INSPIRE, jak navrhuje Mráček, Boček a Čepický (2014).

Pro maximální otevřenost je třeba publikovat pod **otevřenou licenci**, kdy podmínky užití jsou rovněž součástí metadat. Licencí je mnoho. Odborníci včetně Myšky, Kyncla, Polčáka a Šavelky (2012) se přiklánějí k **licenci Creative Commons 4.0**, kterou lze používat pro otevřená data i v ČR. Myška, Kyncl, Polčák a Šavelka (2012) dále zmiňují, že data zveřejněná pod touto licencí lze užívat jen s minimálními omezeními, kde hlavní povinností je uvést autora. Zpřístupnit data proto dokáže i laik. Na webu organizace Creative Commons se vygeneruje příslušná licence, která se adekvátním způsobem připojí k danému licencovanému obsahu. Postup použití licence Creative Commons upřesňují Mráček, Boček a Čepický (2014) tím, že po vyplnění údajů autor dat nezakazuje možnost upravovat dataset, povoluje použití pro komerční účely a do metadat umísťuje položku licence včetně vygenerovaného HTML kódu.

Boček, Mráček a Mynarz (2012) identifikují také jako vhodnou **licenci Open Data Commons Public Domain Dedication and Licence**, jež umožňuje oprávněné osobě zřici se práv a umožnit třetím osobám libovolné užití zpřístupněných informací, avšak právní řád ČR neumožňuje vzdát se práv majetkových, autorských ani osobnostních. Taková práva jsou nepřevoditelná. Pak se má za to, že oprávněná osoba podává návrh na uzavření tzv. veřejné licence ve smyslu § 46 odst. 5 Autorského zákona.

Pětihvězdičkové schéma pro hodnocení otevřenosti dat sestavil vynálezce webu a vizionář Tim Berners-Lee, jak prezentují Mráček, Boček a Čepický (2014):

- jednohvězdičková data – data publikována online pod veřejnou licenci a jejich opětovné použití, alespoň naskenované dokumenty ve formátu PDF,
- dvouhvězdičková data – strojově čitelná strukturovaná data, typickým příkladem jsou excelové tabulky ve formátu XLS,

- tříhvězdičková data – otevřené formáty, považována za standard pro data veřejné správy, dataset například ve formátu XLSX lze použít s běžným softwarem (kromě Microsoft Excel lze použít i LibreOffice či OpenOffice) nebo CSV,
- čtyřhvězdičková data – univerzální identifikátory, v českém prostředí nadstandard, každému sloupci tabulky je přiřazena vlastnost, tzn. zavádění sémantických dat, strojově srozumitelná a standardizovaná struktura,
- pětihvězdičková data – propojená data (LOD), minimálně u dvou datasetů je určeno pomocí kódu, která data jsou společná, propojení databází různých institucí na základě společných pravidel pro strukturu.

Otevřenosti států měří Global Open Data Index, Open Data Barometer a Open Data Maturity in Europe.

Mezinárodní studii **Global Open Data Index** zpracovává britská nevládní organizace Open Knowledge International (2015a), kde se zabývá otevřeností států. Sbírá data v jednotlivých zemích, shromažďuje je, analyzuje je nezávislí experti, což probíhá metodou crowdsourcingu. Informace o aktuálním stavu publikování dat po celém světě jsou prezentovány od roku 2013 jako nezávislé posouzení otevřenosti země z pohledu občana. Jedná se o benchmarkingový nástroj srovnávající jednotlivé země, jehož výsledky mohou jednotliví správci otevřených dat přezkoumávat, připomínkovat a snažit se dosáhnout lepších umístění. Zkoumána je transparentnost celkem 13 vybraných datasetů zahrnujících národní statistiky, státní rozpočet, vládní výdaje, legislativu, výsledky voleb, národní mapu, emise škodlivin v ovzduší, obchodní rejstřík, poštovní směrovací čísla a jízdní řády. Datasets byly nově rozšířeny o výběrová řízení o zadávání veřejných zakázek, kvalitu vody, předpověď počasí, katastr nemovitostí a zdravotnická zařízení (Open Knowledge International, 2015a). U každé položky se hodnotí její existence, digitální podoba, veřejná dostupnost, dostupnost zdarma, dostupnost online, strojová čitelnost, maximální možný rozsah, zveřejňování pod veřejnou licenci a aktuálnost.

World Wide Web Foundation (2015d) zajišťuje další mezinárodní hodnotící mechanismus **Open Data Barometer**. Metodika zahrnuje expertní výzkum formou dotazníku, vládní sebehodnotící dotazník a sekundární ukazatele ze Světové banky a jiných institucí

(Otevřená data, 2017). Výsledky ze všech zemí jsou zpracovávány ve spolupráci s nezávislými experty a následně validovány. Analyzován je stav a dopad otevřených dat ve světě. Hlavními hodnocenými kritérii jsou připravenost zajistit přinášení prospěchu z otevřených dat, implementace otevřených dat v souladu s principy otevřených dat a v neposlední řadě dopady otevřených dat.

Dalším hodnotícím ukazatelem otevřenosti států je **Open Data Maturity in Europe**, respektive Landscaping questionnaire. Evropské komise ve spolupráci s konsultační společností Capgemini používá kvantitativní a kvalitativní metody k hodnocení a porovnání pozice otevřených dat v jednotlivých členských státech EU. Důraz je zde kladen na přidanou hodnotu otevřených dat, která se stává vůdčím elementem pro soukromý a obchodní sektor (Otevřená data, 2017).

2.3.2 Přínosy a potenciál otevřených dat ve veřejné správě

O přínosech otevřených dat vypovídá celá diplomová práce, v této kapitole je uveden výčet nejdůležitějších charakteristik.

Jako přínosy otevřených dat ve veřejné správě Kučera a Chlapek (2014) shledávají zvýšení transparentnosti, nezávislosti, odpolitizování, stimulaci ekonomického růstu, zlepšení služeb veřejné správy a pohotovosti reakce, podporu opětovného použití dat, růst hodnoty dat, zlepšení vnímání veřejné správy veřejností, snížení počtu žádostí o poskytnutí informací a následnou úsporu nákladů i zefektivnění procesů práce s otevřenými daty veřejné správy.

Kučera a Chlapek (2014) upřesňují, že veřejný sektor pak může lépe informovat občany o svých aktivitách, čímž buduje důvěru a porozumění, což skrývá značný potenciál otevřených dat. Veřejné služby se dostávají do povědomí občanů a jsou snáze dostupné a uživatelské. Ekonomického růstu je dosahováno druhotně, neboť podnikatelé využitím dat tvoří nové či inovativní produkty a služby. S otevřenými formáty totiž lze snáze pracovat a překládat je do jiných jazyků. Všechny zmíněné benefity mohou být atraktivní zejména pro municipality.

Přínos je rovněž spatřován v tom, že otevřená data mohou být opakovaně využívána v mobilních i dalších aplikacích, které slouží veřejnosti v běžném životě. Aplikace nemusí nákladně tvořit veřejná správa, nýbrž tuto odpovědnost přebírá odborná veřejnost. Předností je zejména fakt, že se zlevní a zrychlí procesy sdílení dat v rámci veřejné správy. Veřejnost pak může lépe dohlížet na fungování veřejné správy společně s novináři, kteří mají relevantní informační zdroj a mohou tak psát kvalitní články založené na faktech (Otevřená data, 2015b).

V neposlední řadě je přínosem vytvoření nových pracovních nabídek a nových služeb, zlepšení kvality života, zlepšení komunikace a spolupráce veřejné správy, zapojení občanů do rozhodování, datová žurnalistika, vytvoření prostoru pro nové ekonomické příležitosti a data, která jsou novou nevyčerpatelnou surovinou (Otevřená data, 2017).

Možno zmínit jeden příklad z praxe, který jednoznačně hovoří ve prospěch rozvoje otevřených dat. Gremlica (2013) uvádí, že britské úřady začaly zveřejňovat sice anonymizovaná, ale zároveň velice podrobná data o výsledcích operací srdce v jednotlivých nemocnicích. Ukázalo se, že výsledky nemocnic se značně liší, proto odpovědné orgány přislíbily zlepšení situace. Díky počátečnímu impulzu zveřejňování dat klesla úmrtnost při operacích srdce během pěti let o 21 %.

Za přínos a potenciál otevřených dat se přimlouvá i Farský (2014) s výrokem bývalého britského ministerského předsedy Davida Camerona: *„Informační revoluce vstoupila do všech odvětví našeho života kromě našeho způsobu vládnutí. Pro úspěšnou reformu vládnutí je třeba celý systém učinit transparentním a zapojit občany do jeho kontroly.“* Farský (2014) dodává, že otevřená data nejsou přítěží pro veřejné rozpočty, ale naopak jsou příležitostí, jak zefektivnit veřejnou správu a přiblížit její výstupy občanům, čímž u nich lze pěstovat zájem o veřejné dění.

2.3.3 Rizika a omezení otevřených dat ve veřejné správě

Jelikož nic není černobílé, Kučera a Chlapek (2014) identifikovali i určitá rizika a omezení publikace otevřených dat ve veřejné správě. V následující tabulce č. 1 jsou popsána jednotlivá rizika včetně přiřazení míry vážnosti rizika.

Tab. 1: Rizika spojená s otevřenými daty ve veřejné správě

Riziko	Popis	Vážnost
Protiprávní publikace dat	Zákázáno zákonem nebo porušení osobních práv a svobod	Vysoká
Porušení obchodního tajemství	Vyzrazení chráněných údajů	Vysoká
Porušení ochrany osobních dat	Publikace osobních dat	Vysoká
Bezpečnost infrastruktury	Možnost zneužití detailních dat o infrastruktuře (elektrárna, přehrada, vysílač) ke způsobení škody	Vysoká
Publikace nevhodných dat	Může vést k negativní publicitě	Střední
Publikace nepřesných dat	Lidé a organizace mohou veřejné správě poskytovat nepřesná data	Střední
Nesprávná interpretace dat	Data mohou být interpretována různými způsoby, uživatelé mohou úmyslně či neúmyslně zkreslit význam dat	Střední
Absence uživatelů dat	Obtížné dohledat datasety, nebo je nikdo neshledává zajímavými	Střední
Nižší ochota subjektů spolupracovat	Publikovaná data o výsledcích administrativní kontroly mohou objasnit negativní publicitu některých subjektů, kteří jednají protiprávně, a pak jsou méně ochotni spolupracovat s veřejným sektorem	Nízká
Překrývání dat	Datasety na různých stránkách se mohou zaměřovat na stejné téma, obsah dat se však může poněkud lišit a uživatel může být zmatený	Nízká
Nárůst počtu žádostí o data	Navýšení počtu publikovaných datasetů může vést k navýšení počtu požadavků nebo otázek k publikovaným či souvisejícím datům	Nízká

Zdroj: Kučera a Chlapek (2014), vlastní zpracování

Kučera a Chlapek (2014) dále navrhují možné **prostředky zmírnění rizik**. Monitorováním a hodnocením poptávky po datech, analýzou obdržených žádostí, internetovým monitoringem nebo hlasováním o datasety lze potenciálním uživatelům nabídnout to, co ve skutečnosti chtějí. Kromě monitoringu je také velice přínosná kontrola kvality dat

především z hlediska toho, jestli publikovaná data nejsou nepřesná nebo chybná. Jako prevence v případě zveřejňování dat od třetích stran veřejným sektorem slouží uvedení v podmínkách užití, že poskytovatel není odpovědný za případné chyby či opomenutí v datech. Soustavným monitorováním se lze opakovaným chybám vyhnout. Překrývání dat pak lze zamezit náležitou specifikací datasetů v podobě metadat a zároveň odkazováním, respektive propojováním na již existující související datasety. Před publikací je rovněž nutné zhodnotit vyhovění legislativě, zvážit zda se v datech nenachází citlivá data jako obchodní tajemství či jiná osobní data. Řešením je anonymizace dat, respektive jejich vymazání či znečitelnění, pokud je publikace některých dat zakázána kvůli ochraně soukromí. Pro zveřejnění smluv je třeba mít souhlas smluvních stran, jinak musí být data rovněž anonymizována. V dokumentu se vymažou osobní údaje, které jednoznačně identifikují osobu či subjekt, například sloupce tabulky s identifikačním číslem organizace, rodným číslem, bankovním spojením, nebo kombinace jména a adresy. Pro lepší orientaci v publikovaných datech poslouží interní i externí datové katalogy metadat, které podávají bližší informace o obsahu datasetů. Hrají významnou roli při zmírňování mnohých publikačních rizik.

Důležitým faktorem je i **bezpečnost dat**. Informační bezpečnost je mnohdy chápána jako ochrana před hackery a útočníky z vnějšího prostředí, důležitější však je zajištění informací zevnitř organizace a ze strany uživatelů. Podle Lidinského, Švarcové, Budiše, Loeblova a Procházkové (2008) uživatelé a obsluha informačního systému způsobují více než 80 % závažných problémů, například ztráty dat či kompromitace citlivých dat. Bezpečnost informací lze zajistit souhrnnými administrativními, fyzickými a personálními opatřeními včetně opatření v oblasti ICT. V praxi pak informace zůstávají přístupné, správné, ucelené a původní, což vymezuje jejich integritu, důvěrnost a dostupnost, tedy hlavní zásady bezpečnosti dat.

2.4 Data veřejné správy

Poskytovatelem dat veřejné správy jsou orgány veřejné správy. Jak uvádí Vodička (2014), rozvoj a využívání informačních technologií ve veřejné správě zapříčinilo spuštění několika klíčových systémů. Jednalo se o Portál daňové správy (EPO), Systém kontaktních

míst veřejné správy (Czech POINT), Portál veřejné správy (GOV), Informační systém datových stránek (ISDS) a čtyři základní registry, mezi něž patří registr osob (ROS), registr obyvatel (ROB), registr práv a povinností (RPP) a registr územní identifikace adres a nemovitostí (RUIAN). Byl to správný krok k naplnění záměrů elektronizace a digitalizace státní správy, tzn. eGovernmentu.

Data veřejné správy v rámci určitého informačního systému tvoří logický celek, respektive **datovou sadu neboli dataset**. Tyto skupiny dat jsou sbírány za konkrétním účelem, týkají se určitého tématu a mohou být pro občany po převedení do uživatelsky přívětivé podoby mimořádně zajímavé. Společně s datovým katalogem výrazně napomáhají opětovnému využití dat. Součástí datové sady by měla být dokumentace v podobě metadat a licenční ujednání.

Podle Opendata.cz (2017) samozřejmě nelze přistoupit ke zveřejnění strategických dat o rozvodech elektrické sítě nebo údajů chráněných zákonem o ochraně osobních údajů, což je ale jen malá část dat vytvářených veřejnou správou. Většinu dat zveřejnit lze a to formou otevřených dat, aby s nimi mohla odborná veřejnost pracovat a vytvářet zajímavé aplikace pro širokou laickou veřejnost.

2.5 Datový katalog

K vyhledání správných dat v obrovském množství slouží datové katalogy. Jednoduše je lze definovat jako strukturované weby fungující jako rozcestníky na stránky jednotlivých datasetů. Primárně neslouží k ukládání samotných otevřených dat, nýbrž k ukládání údajů o těchto datech, tedy metadat, zdůrazňují Chlapek, Kučera a Nečaský (2012).

V ČR již byl národní datový katalog založen. Oficiální katalog otevřených dat vytvořily i mnohé další státy. Za vzor je pokládán například katalog britský, americký či švýcarský. Vedle těch oficiálních existuje i řada neoficiálních katalogů, garance státu je však poměrně důležitá. Pokud každá instituce vytvoří vlastní minikatalog, slouží k lepší orientaci uživatele a podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014) je to vítáno. Účelem katalogizace dat totiž je, aby existující data byla dohledatelná a nedocházelo k duplicitám. Tvůrci dat

prostřednictvím katalogu dávají na vědomí potenciálním uživatelům, že jejich data existují a že je lze používat.

Datové katalogy se mohou lišit v mnoha aspektech, v počtu datových sad či ve využitých technologiích, na nichž je katalog postaven, což může vytvořit uživatelsky přívětivé nebo naopak chaotické prostředí. Katalogy mohou poskytovat možnost vyžádání určitých datových sad, možnost vícejazyčných mutací či možnosti filtrování pro snazší vyhledávání.

3. Otevřená data ve světě

Jako první uvedly myšlenku otevřených dat do praxe Spojené státy americké. V roce 2009 totiž prezident Obama vytvořil pozici Nejvyššího informačního úředníka. Hned záhy byl spuštěn i web www.data.gov. Nicméně podle Bočka, Mráčka a Mynarze (2012) je ve vládě otevřenosti v současnosti lídrem Velká Británie. Dříve byla otevřená data doménou pro vyspělé demokratické země. Své šance podpořit otevřenost a rozvoj internetu se podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014) postupně chytili Estonsko, Keňa i Burkina Faso.

Otevřená data jsou totiž jednou z cest, zejména pro rozvíjející se země, jak jednoduše zefektivnit i zprůhlednit veřejnou správu, posílit demokracii a zároveň snížit korupci, což je od počátku jejich hlavní myšlenkou. Gurin (2014) potvrzuje, že otevřených dat lze využít k rozvoji těchto zemí, neboť jsou zde sponzorovány projekty zaměřené na otevřená data a pomáhající rezidentům využívat mobilní internet. Sídlní kaše se následně mohou přeměnit ve „smart cities“, která používají otevřená data ke zvládnutí rozvoje udržitelným způsobem. Otevřená data se totiž často prolínají s **konceptem chytrých měst**. V tomto konceptu jde o použití nových technologií optimalizujících veřejné a sociální služby, efektivitu a dostupnost. Včasné a efektivní sdílení i využívání informací je základním pilířem jakýchkoli chytrých řešení. Elektronické správní služby jsou podporovány a rozvíjeny, aby občané mohli komunikovat a vyřizovat svoje záležitosti rychle, pružně a efektivně. Společnost se tak stává otevřenější, kvalifikovanější a dochází ke zlepšení kvality života ve městě.

Na druhé straně Economia (2016) tvrdí, že se otevírání dat daří spíše ve vyspělejších zemích nežli v těch rozvíjejících se, neboť vyžadují kapitál v oblasti informačních technologií a silnější demokracii. Pokrokovější země v oblasti digitalizace tedy více otevírají svá data, ba až revolučně.

Gurin (2014) zdůvodňuje, že k revoluci v otevřených datech dochází díky silnějším počítačům, levnějším paměťovým úložištím, exponenciálnímu růstu počtu digitálních informací a veřejné dostupnosti obrovských databází dat, stejně tak jako díky demokratickým cílům zahrnujícím nápad zpřístupnit data sbíraná vládami plátcům daní,

neboť jejich sběr si v podstatě sami platí. Sdílením dat bude docílena maximalizace přínosů pro společnost. Otevřená data se tak stávají tajemstvím úspěchu chytrých obchodních lídrů po celém světě, kteří s jejich pomocí mimo jiné analyzují svá rizika a vyhledávají příležitosti či výklenky na trhu. I politiky otevřených dat amerických a britských vlád jsou poháněny honbou za ekonomickým růstem a tvorbou pracovních míst.

Další revoluční příležitostí skrývajícím obchodní a inovační potenciál jsou **startupy**, jež prostřednictvím otevřených dat kreativně analyzují data o počasí, předpovídají trendy ve zdravotnictví či na finančních trzích. Vznikají takové projekty, které byly dosud nepředstavitelné. Mnozí vývojáři například využili státní a lokální uvolněná data o dopravě k tomu, aby vytvořili různé aplikace pro dojíždějící.

Oproti nově vznikajícím startupům otevřená data skýtají příležitost samozřejmě i pro již vzniklé společnosti. Podle Gurina (2014) s jejich pomocí lze dosáhnout zlepšení operací na trhu, posouzení nových obchodních partnerství a efektivnějšího zvládnání investic. Fungují také jako nástroj ke spojení se se zákazníky a zvýšení jejich loajality. Strategie budování loajality mohou být založeny na poskytování zákazníkům jejich dat, ať jsou to zdravotní záznamy, telefonní účty či evidence historie nákupů.

Gurin (2014) dále vysvětluje i paradox, jak otevřená data, poskytovaná zdarma, dokáží vydělávat. Jsou totiž pouze odrazovým můstkem, nikoliv konečnou fází. Veřejný sektor se zaměřuje na zpřístupňování sesbíraných dat a soukromý sektor jim pak následně může dodat přidanou hodnotu. Datasets o počasí a GPS dostupné po desetiletí jsou neustále impulzem pro vznik nejrozumnějších nových nápadů a aplikací. Počasí totiž ovlivňuje zisky nespočtu odvětví. Například golfové hřiště zavírají za deště, lyžařská střediska upadají při nedostatku sněhu a na druhé straně obce musejí vyhrnovat ulice, pokud je mnoho sněhu. Počasí lze simulovat a proti finanční ztrátě v důsledku nepřízně počasí se lze pojistit. Ve Spojených státech byla vytvořena intuitivní služba Climate.com, která je pojištěncům dostupná zdarma a ostatním za poplatek. Cílem je navýšit ziskovost farmářů o 20 až 30 % tím, že jim služba optimálně poradí na základě složení půdy a předpovědi počasí, na kterém poli lze dnes zasévat, hnojit, a kde je lepší naopak posečkat.

Kromě jednotlivých států otevřená data nabízejí i některé globální instituce, možno zmínit například OSN, Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (dále jen OECD) nebo Světovou banku. Významnou světovou autoritou, která prosazuje rozvoj otevřených dat, je také Open Knowledge International (2017). Celosvětově propaguje otevřené znalosti a otevřená data, vytvořila katalogový nástroj CKAN¹³ a hodnocení Open Data Index. Řadí se sem i The Open Data Institute (2017), jenž uděluje čtyř-úrovňový certifikát kvality dat. Současný stav subjektu ukazuje, co je třeba doplnit pro dosažení vyšší úrovně. Vygenerovaný certifikát lze umístit na web a systém navíc funguje i jako datový katalog.

Předmětem relativně daleké budoucnosti jsou i debaty o vytvoření **celoevropského standardu pro otevřená data**, což by umožnilo jejich sdílení napříč jednotlivými státy. V současnosti však řada zemí pochopitelně upřednostňuje otevírání dat na národní úrovni. Zároveň Evropská komise plánuje vytvořit i **celoevropský katalog otevřených dat**, jenž by čerpal z národních katalogů, jak uvádí Economia (2016).

3.1 Otevřená data a jejich národní katalogy v České republice a ve Velké Británii

V kapitole je srovnávána úroveň využití otevřených dat ve Velké Británii a v ČR pomocí ukazatelů Open Data Maturity in Europe, Open Data Index a Open Data Barometer. Dále existují ukazatele Open Data Monitor nebo Open Government Index od organizace World Justice Project, která měří vládní otevřenost. Poslední dva zmiňované ukazatele však v kapitole nejsou zahrnuty.

Nejprve je stručně popsán vývoj otevřených dat v obou zemích a následně stav dostupných datasetů i možností centrálních katalogů. V závěru kapitoly je využíváno benchmarkingové srovnání ke komparaci ČR s nejlépe fungující institucí, tedy s Velkou Británií. Hledány jsou příčiny rozdílů a možnosti vyrovnání se benchmarku. Detailněji a z jiného úhlu pohledu se Českou republikou zabývá až následující kapitola Otevřená data v České republice.

¹³ The Comprehensive Kerbal Archive Network – katalogizační systém pro správu dat

3.1.1 Hodnocení úrovně otevřených dat v České republice

Odrazovým můstkem bylo schválení a uvedení v platnost Informačního zákona, což napomohlo transparentnosti a boji proti korupci. Kromě zprůhledňování procesů ve veřejné správě je významným krokem i **Strategický rámec rozvoje veřejné správy a eGovernmentu 2014+**, kde je otevřeným datům věnován jeden z tematických okruhů. Cílem je zavést jednotný technický postup při práci s otevřenými daty. Vývoji otevřených dat pomáhá především existence a úloha Ministerstva vnitra ČR, Odboru Hlavního architekta eGovernmentu a konkrétně Národního koordinátora otevřených dat (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2017).

Mezi lety 2015 a 2016 ČR definovala **politiku otevřených dat** a vystoupila tak ze zemí EU, které tuto politiku dosud nemají, jmenovitě se v Evropě jedná o Maďarsko, Lichtenštejnsko, Litvu, Maltu a Portugalsko. Zavedení různých politik na podporu přístupu k otevřeným datům dokazuje i navýšený indikátor integrace těchto politik z 33,3 % v roce 2015 na 87,9 % v roce 2016 (European Data Portal, 2016).

Podle loňského hodnocení Evropské komise, **Open Data Maturity in Europe 2016**, postoupila ČR v oblasti otevřených dat z kategorie Beginners, začátečníků, do Followers, mírně pokročilých. Společně s Irskem a Slovenskem zaznamenala nejvýznamnější posun (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2016). ČR se s 54,6 % v roce 2016 posunula z kategorie nepřipravených, kdy dosahovala pouhých 22,8 %, do kategorie téměř připravených na otevřená data mimo jiné díky tomu, že přes 90 % datasetů je strojově čitelných. Stále je však pod průměrem EU, neboť většina dat není dostupná či zůstává uzavřena v nevyhovujících formátech, ačkoliv Evropská komise řadí ČR společně s Irskem a Slovenskem mezi nejdynamičtější se rozvíjející země v oblasti otevřených dat (Economia, 2016).

Nejvíce diskutovanými jsou datasety zabývající se firmami, dopravou a infrastrukturou, vzděláním, statistikami a geoprostorovými daty. Celkově je vliv politický a ekonomický dosti nízký, ačkoliv sociální vliv otevřených dat byl identifikován ba až nulový (European Data Portal, 2016). Hlavním problémem je nízké povědomí o publikovaných datech. Veřejné instituce sice zveřejňují svá data, ale nekomunikují o nich. Dále pak datasety

s vysokým potenciálem pro opětovné využití často nebývají dostupné v otevřeném formátu.

Další mezinárodní studie **Global Open Data Index 2015** sestavila žebříček otevřenosti, kde ČR se z celkového počtu 122 zemí umístila na 21. místě a meziročně si pohoršila oproti 13. místu. To však bylo způsobeno úpravou metodiky výpočtu a přidáním třech nových datových sad do zkoumání (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2016).

Pro správné pochopení obrázku č. 1 znázorňujícího výsledky hodnocení Global Open Data Index 2015 pro ČR, je třeba vysvětlit, že zelená znázorňuje úplnou dostupnost, modrá pak nejasná data a červená, že jsou data nedostupná. Datové sady jsou hodnoceny na základě 9 indikátorů, které prezentují ikony zleva doprava:

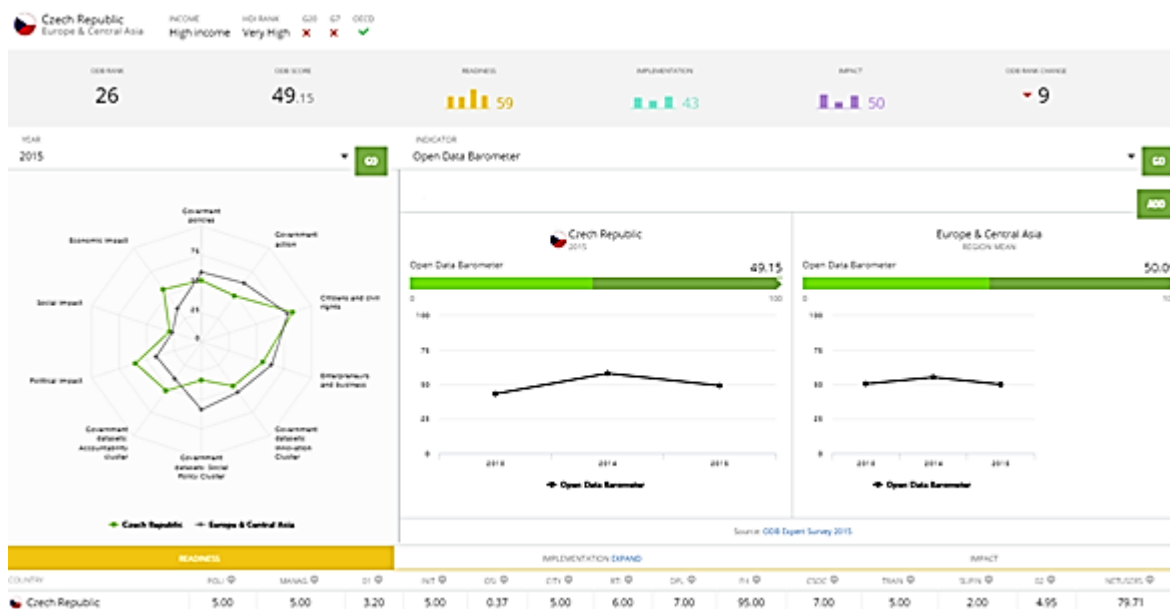
- zámek – data zveřejněna pod otevřenou licenci,
- klávesnice – strojově čitelná data,
- dolar – data zdarma,
- 2 formuláře – data k dispozici,
- hodiny – aktuální data,
- šipka dolů – data umístěna na internetu,
- disketa – digitalizovaná data,
- oko – veřejně dostupná data,
- 1 formulář – existující data.

Národním statistikám a výsledkům voleb díky pečlivosti Českého statistického úřadu i státnímu rozpočtu není co vytknout, ovšem ostatní hodnocené kategorie mají co zlepšovat, zejména zveřejňování pod otevřenou licenci. Značné nedostatky byly zaznamenány také u indikátoru, zda jsou data k dispozici. Na velice nízké úrovni byly datasety vládní výdaje, kvalita vody a předpověď počasí.

Rank	Dataset	Breakdown	Prev. (2014)	Score
1	National Statistics	 	#16 90%	100%
1	Election Results	 	#1 100%	100%
1	Government Budget	 	#22 70%	100%
8	Government Spending	 	#15 10%	10%
12	Land Ownership	 	n/a	45%
14	Location datasets	 	#10 70%	70%
26	Procurement tenders	 	n/a	60%
27	Legislation	 	#33 45%	60%
30	Pollutant Emissions	 	#51 35%	45%
35	National Map	 	#1 100%	45%
46	Water Quality	 	n/a	10%
58	Company Register	 	#5 90%	15%
77	Weather forecast	 	n/a	10%

Obr. 1: Global Open Data Index 2015 pro Českou republiku
Zdroj: Open Knowledge International (2015b)

World Wide Web Foundation zajišťuje další mezinárodní hodnotící mechanismus **Open Data Barometer**. Výsledky z 92 zemí jsou zpracovávány ve spolupráci s nezávislými experty a následně validovány. ČR se v roce 2015 umístila na 26. místě. Oproti roku 2014 si pohoršila o 9 míst. Podle obrázku č. 2 a pavučinového grafu ČR zaostává za regionem Evropa a Centrální Asie v sociálních, ekonomických i politických dopadech. V těchto oblastech totiž chybí vědecké a odborné studie. Naopak vyniká v občanských právech a obchodu, kde koreluje s průměrem regionu (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2016).

Obr. 2: Open Data Barometer 2015 pro Českou republiku
Zdroj: Open Data Barometer (2015a)

3.1.2 Hodnocení úrovně otevřených dat ve Velké Británii

Jako benchmark byla zvolena Velká Británie, neboť je právem považována za evropského lídra v oblasti otevřených dat podle Chlapka (2014) i Bočka, Mráčka a Mynarze (2012), o čemž vypovídají i níže prezentovaná hodnocení.

Velké množství informací a dat Velká Británie začala totiž otevírat již v roce 2009. Byla zavedena Národní informační infrastruktura, jež definuje proces zařazení datových množin. Důraz je kladen na kvalitu, aktuálnost, použití standardních a otevřených formátů (Cabinet Office, 2013).

Prosadila se v problematice otevřených dat především díky osobní podpoře bývalého premiéra Davida Camerona. Koordinace digitálních služeb státní správy se odehrává agilním přístupem. Veškeré služby včetně otevírání dat se nejprve testují a zjišťuje se, co uživatelé skutečně požadují. Často se vyskytuje koncept Desire Paths, což znamená, že uživatelé jsou si sami architekty a plánují si své vytoužené cesty, například v parcích. Mráček, Boček a Čepický (2014) proto podotýkají, že tento koncept lze uplatnit i při plánování otevírání dat.

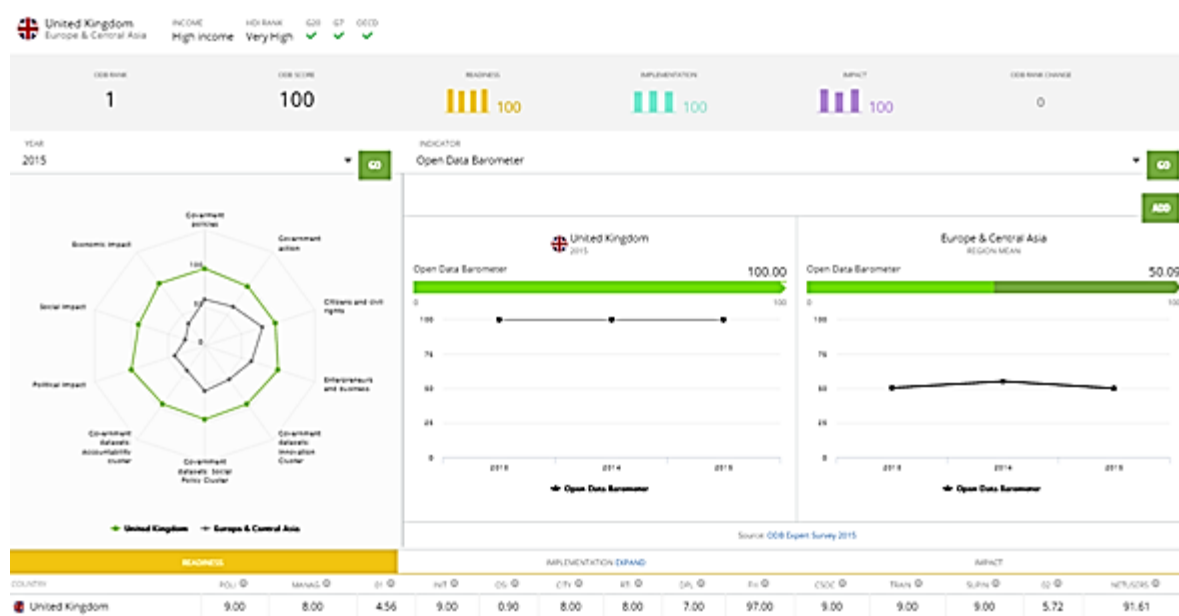
Z pohledu **Open Data Maturity in Europe 2016** se Velká Británie zařadila mezi země s vysokým vlivem otevřených dat na efektivnost a úspornost veřejné správy v široké škále vládní politiky a poskytování služeb. Byla posílena spolupráce mezi centrální vládou a regionálními vládami. Patří rovněž mezi země připravené pro otevřená data, její připravenost se mezi lety 2015 a 2016 navýšila z 68,5 % na 78,9 % díky zapracování na datové infrastruktuře a zlepšení kvality držných dat, což vyústilo v nabídku lepších a spolehlivějších dat uživatelům v rámci vlády i mimo ni. Taktéž se jako lídr řadí i mezi top 5 zemí s nejstahovanějšími daty, vedle Belgie, Bulharska, Finska a Španělska. Nejvíce diskutovanými daty jsou směrovací čísla, registry jmen, statistiky o úmrtích v určitém městě a výsledky voleb (European Data Portal, 2016).

Rank	Dataset	Breakdown	Prev. (2014)	Score
1	Weather forecast	 	n/a	100%
1	National Statistics	 	#16 90%	100%
1	Location datasets	 	#1 100%	100%
1	National Map	 	#1 100%	100%
1	Legislation	 	#1 100%	100%
1	Company Register	 	#1 100%	100%
1	Government Budget	 	#17 90%	100%
2	Government Spending	 	#1 100%	80%
6	Pollutant Emissions	 	#6 90%	90%
12	Procurement tenders	 	n/a	90%
36	Land Ownership	 	n/a	20%
46	Water Quality	 	n/a	10%
87	Election Results	 	#1 100%	0%

Obr. 3: Global Open Data Index 2015 pro Velkou Británii
Zdroj: Open Knowledge International (2015c)

Ve většině kategorií **Open Data Indexu 2015** naprosto excelovala a umístila se na druhé pozici ve světě, ačkoliv u katastru nemovitostí, kvality vody a volebních výsledků byly shledány značné nedostatky, což znázorňuje obrázek č. 3.

Open Data Barometer 2015 Velkou Británii jednoznačně staví na první pozici, neboť je ve všech ohledech otevřenosti nad evropským průměrem, o čemž vypovídá obrázek č. 4 níže.

Obr. 4: Open Data Barometer 2015 pro Velkou Británii
Zdroj: Open Data Barometer (2015b)

3.1.3 Národní katalog otevřených dat a datové sady v České republice

V rámci Akčního plánu Partnerství pro otevřené vládnutí česká vláda v roce 2012 přislíbila vytvořit Národní katalog otevřených dat (dále jen NKOD). Následně vznikla i Koncepce katalogizace otevřených dat, z níž vyplynulo, že národní katalog by měla spravovat jedna osoba na plný úvazek. Na druhé straně, pokud je proces publikace a spravování dobře nastaven, časová náročnost podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014) nemusí být tak vysoká.

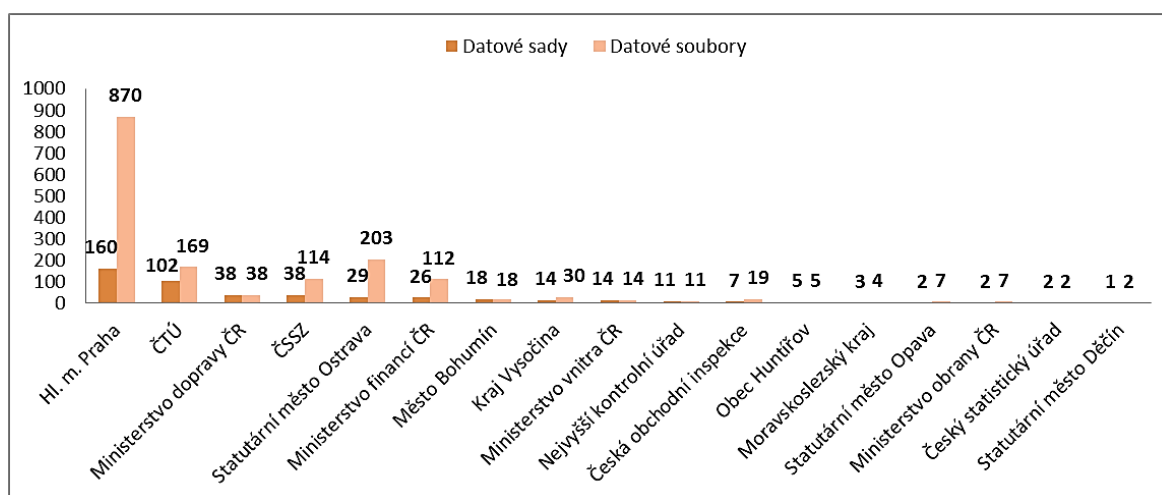
NKOD byl pilotně spuštěn v dubnu roku 2015, od května téhož roku funguje v plném režimu a provozuje jej Ministerstvo vnitra ČR. Tato problematika je v kompetenci Odboru Hlavního architekta eGovernmentu, konkrétně Národního koordinátora otevřených dat (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2017). Funguje jako dobrovolná a zákonem neupravená sekce Portálu veřejné správy. Každý orgán veřejné moci může zažádat o založení nového rejstříku a své záznamy zde zveřejňovat, nebo odkázat na svůj externí rejstřík. Ministerstvo financí ČR chce jít v této oblasti příkladem. Ve zveřejňování faktur a smluv se jej rozhodly následovat i některé další resorty, například Ministerstvo dopravy ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, Ministerstvo životního prostředí ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (Vyhnánek, 2015). Původně pro uveřejňování datových sad sloužily webové stránky ministerstev a dalších složek veřejné správy, ale nyní by se data měla postupně soustřeďovat v NKOD.

Novelizace Informačního zákona ze září loňského roku a nařízení vlády o povinném zveřejňování otevřených dat požaduje zveřejnění kompletní zdrojové databáze informací obsažených v registrech, evidencích, seznamech a rejstřících v definované podobě otevřených dat. Za prioritní datové sady jsou považovány informace o dotacích a veřejných zakázkách, účetnictví státu, držitelích datových schránek, jízdních řádech, dále registr smluv, registr práv a povinností, obchodní rejstřík nebo evidence obsazovaných služebních míst. V praxi podle Kužílka (2016) pravděpodobně nepůjde o všechna data, nýbrž jen o ta veřejně přístupná. Novela ustanovuje také zákonné zakotvení NKOD jako informačního systému veřejné správy a centrálního místa systému otevřených dat ČR. Ministerstvu dopravy ČR ukládá publikovat jízdní řády za celou ČR a Ministerstvu financí ČR data z rejstříku ARES, tj. Administrativní registr ekonomických subjektů.

Existuje dvojí způsob publikace a katalogizace prostřednictvím NKOD, kde každá datová sada publikovaná formou otevřených dat zde musí být evidována. Buď dochází k přímé katalogizaci otevřených dat publikovaných úřadem a NKOD může plnit funkci úložiště, což je primárně určeno pro menší úřady, které sem data nahrávají přes datovou schránku, nebo se zde registrují lokální katalogy otevřených dat provozované jednotlivými úřady. Z nich NKOD dokáže automaticky stahovat příslušná metadata (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2017).

Jak uvádí Šedivec (2015), NKOD podporuje základní povinné atributy standardů DCAT a DCAT-AP. Metadata by proto měla obsahovat název datasetu, jeho popis, poskytovatele dat, periodicitu aktualizace, související geografické území, datové zdroje, klíčová slova neboli tagy, odkaz na datový zdroj a formát dat.

Podle Odboru Hlavního architekta eGovernmentu (2016) za období od 1. do 3. čtvrtletí v roce 2016 v NKOD bylo evidováno celkem 44 871 datových sad, z toho 44 399 datových sad Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního (dále jen ČÚZK). Pomine-li se ČÚZK, publikovalo se 472 datových sad. Počet datových sad a datových souborů různých institucí vyjma ČÚZK vyčísľuje obrázek č. 5. Celkem je tedy v NKOD osmnáct poskytovatelů, kteří zde publikují svá data.

Obr. 5: Počet datových sad a datových souborů v NKOD bez ČÚZK

Zdroj: Odboru Hlavního architekta eGovernmentu (2016), vlastní zpracování

Výraznější nárůst datových sad byl zaznamenán před schválením novely Informačního zákona, což vypovídá o dostatečném zájmu některých institucí veřejné správy publikovat otevřená data. Metodika Publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy veřejným institucím slouží jako legislativní a metodicko-technická opora. NKOD je dostupný na webové stránce data.gov.cz a jeho náhled znázorňuje obrázek č. 6.

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY

Na úřad přes internet

Informace pro občany České republiky | Informace pro podnikatele a živnostníky | Informace pro cizince žijící v ČR | Služby pro orgány veřejné moci

CzechPOINT@home | Zákony | Seznam datových schránek | Otevřená data | Servisní formuláře | Věstníky | Zveřejněné informace

Užitečné odkazy

Hledat životní situaci, formulář, věstník nebo jinou informaci

Zadejte hledaný výraz [Hledat]

Rozšířené vyhledávání +

SLUŽBY PRO ORGÁNY VEŘEJNÉ MOCI > OTEVŘENÁ DATA > NÁRODNÍ KATALOG OTEVŘENÝCH DAT > DATOVÉ SADY > ÚNOR 2017

Národní katalog otevřených dat - Datové sady

Sekce Datové sady Národního katalogu otevřených dat umožňuje vyhledávat otevřené datové sady zveřejněné jednotlivými orgány veřejné správy v ČR. Zveřejněné datové sady lze procházet po jednotlivých letech a měsících. Pro vyhledávání datové sady využijte odkaz "Rozšířené vyhledávání".

S dotazy k Národnímu katalogu otevřených dat se obraťte na kontaktní osobu Ministerstva vnitra Ing. Lukáše Slavíka (lukas.slavik@mvcv.cz).

Chcete-li zaevidovat v katalogu novou datovou sadu, můžete ji vložit pomocí [webového formuláře](#) ([návod](#)).

[Detailní popis, formát dat a získání dat](#)

2015 2016 2017

leden únor

ID záznamu:	Publikující:	Název:
g:190353910:3 5808284	Český úřad zeměměřický a katastrální	RUIAN Obce - SHP - Trojanovice [5999999]

Obr. 6: Náhled Portálu veřejné správy včetně Národního katalogu otevřených dat
Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR (2017)

Na první pohled nemusí být zřejmé, že se jedná o národní datový katalog. Výpis datových sad je spíše nepřehledný a filtrování nedostačující. V katalogu totiž lze vyhledávat otevřené datové sady v zásadě podle data zveřejnění po jednotlivých letech a měsících nebo pomocí rozšířeného vyhledávání, které je nepřehledně umístěno nad katalogem. Tímto způsobem však lze efektivně dohledat konkrétní datovou sadu pomocí autora, názvu apod. Celkový počet sad není snadno dohledatelný. Někdy jsou dostupná pouze metadata a na samotné datové sady je odkazováno. Datové sady pak nelze komentovat, avšak lze je vyžádat externě.

Digiczech (2017) ve spolupráci s Fondem Otakara Motejla a Ministerstvem vnitra ČR založili **Open Data Whishlist**, kde lze vyžádat dataset k otevření, nebo požádat o vylepšení stávajícího datasetu. Formulář k tomu určený je dostupný na webu www.digiczech.eu, www.opendata.cz a opendata.gov.cz.

3.1.4 Národní katalog otevřených dat a datové sady ve Velké Británii

The screenshot displays the Data.gov.uk website interface. At the top, there is a navigation bar with links for Home, Data, Apps, Interact, and a search bar. Below this is a secondary navigation bar with links for Datasets, Map Search, Data Requests, Publishers, Data API, Organograms, Site Analytics, Reports, and Contracts. The main content area shows search results for 'Active Vehicle Testing Stations in Great Britain'. The results are sorted by Popularity and show 41,162 results. The first result is 'Active Vehicle Testing Stations in Great Britain' by the Driver & Vehicle Standards Agency, which includes a list of all Active MOT Vehicle Testing Stations in England, Scotland and Wales including addresses, contact numbers and test classes authorised. Other results include 'Road Safety Data' by the Department for Transport, 'LIDAR Composite DSM - 1m' by the Environment Agency, 'Planned road works on the HA road network' by Highways England, 'Historical monthly data for meteorological stations' by Met Office, and 'HM Land Registry Price Paid Data' by Business & Economy. The left sidebar contains filters for Published Status, Collection, API, Licence, and Theme.

Obr. 7: Náhled národního katalogu otevřených dat Velké Británie
Zdroj: Data.gov.uk (2017)

Národní katalog otevřených dat Velké Británie je v současné době považován za vzor. Je dostupný na webové adrese data.gov.uk a jeho náhled zobrazuje obrázek č. 7.

Britská vláda pro tento projekt vytvořila speciální tým z řad technických odborníků, který zabezpečuje včasnou distribuci a aktualizaci dat v otevřeném formátu. Po testování beta verze webu byl portál oficiálně spuštěn v roce 2010. Katalog představuje decentralizované datové úložiště, kde každá veřejná instituce publikuje svá data sama. Instituce jsou v publikaci dat podporovány a všechny aktivity koordinuje Úřad vlády Velké Británie. Spolupracuje i se soukromými a nevládními institucemi The Open Data Institute či Open Knowledge Foundation (Data.gov.uk, 2017). Berg, Boček, Bouchal, Mráček a Nečaský (2012) uvádí, že pro britský datový katalog byla vytvořena speciální licence **Open Government Licence**, neboť existující licence nevyhovovaly, ale vychází z licence Creative Commons. O sdílení dat napříč ministerstvy a o komunikaci s veřejností se stará Public Data Corporation. Kromě národního katalogu existuje i londýnský katalog otevřených dat.

Stát se prezentuje jednotně, neboť všechny weby státních institucí mají stejný design i strukturu, a na vládním webu jsou k nalezení veškeré informace z hlavních vládních sektorů i některých lokálních úřadů a institucí s výjimkou citlivých a osobních dat. Hlavní přínos je očekáván v podobě využití surových dat k následnému přetvoření do uživatelsky přívětivějších aplikací, jež jsou rovněž součástí portálu v počtu větším než 400 aplikací. Za zmínku stojí mobilní aplikace Roadworks database, kde jsou denně aktualizovány probíhající i plánované opravy silnic (Berg, Boček, Bouchal, Mráček a Nečaský, 2012).

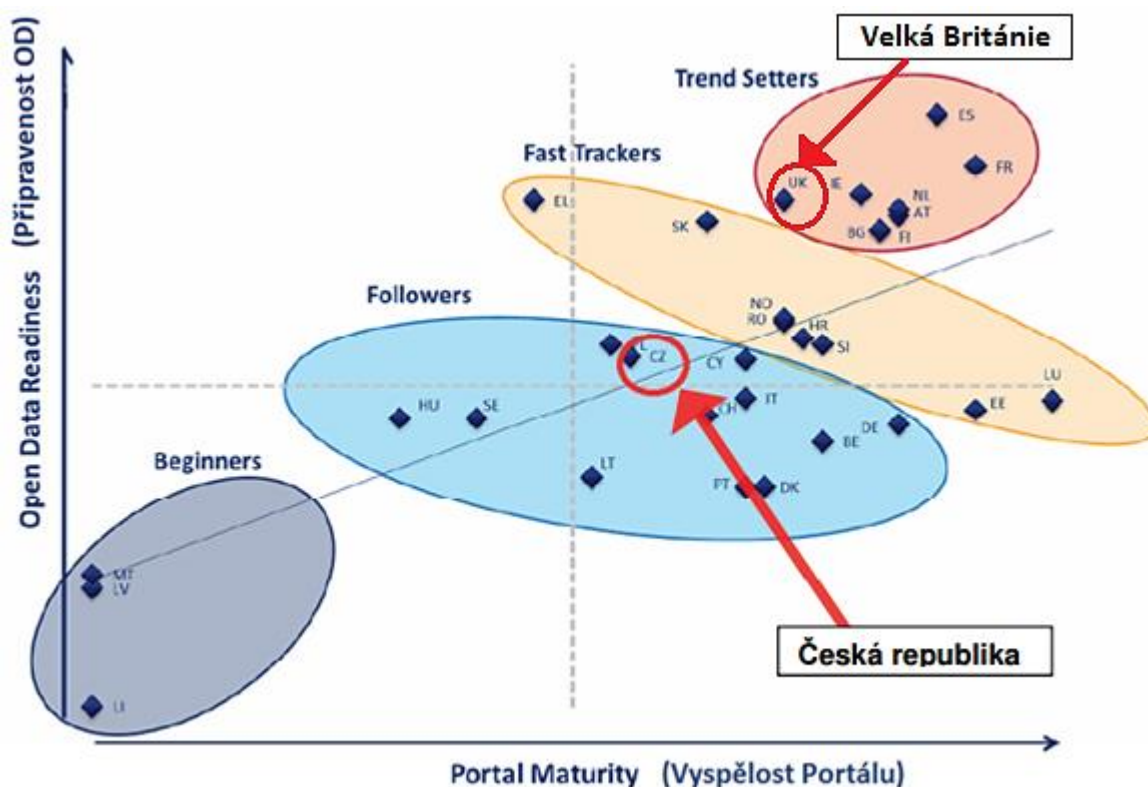
V současnosti je na portálu, respektive národním katalogu, zveřejňováno více než 41 000 datových množin. Jejich celkový počet je zřejmý hned po přechodu k výčtu datasetů. Mezi nimi lze filtrovat pomocí úrovně otevřenosti, formátu, licence, poskytovatele, statusu publikování či témat, nebo pomocí okna vyhledávače. Katalog obsahuje datové množiny jednak publikované v otevřeném formátu, stejně tak jako ty ještě nepublikované, ke kterým veřejnost zatím nemá přístup, ačkoliv lze nahlédnout do záznamu s popisem, nebo o jejich zveřejnění požádat. Portál je postaven na katalogizačním softwaru CKAN.

Poskytovatelů dat portál eviduje přes 1 400. Jedná se především o jednotlivé vlády Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, ministerstva, vzdělávací instituce,

nebo orgány EU a mnohé další. Zveřejnění určité datové sady pak lze vyžádat vytvořením požadavku přímo na portálu (Data.gov.uk, 2017).

Tematicky lze přejít ke konkrétním datovým sadám hned z úvodní obrazovky, nebo dvěma kliknutími přímo do katalogu, kde lze poměrně efektivně a snadno filtrovat datové sady pomocí nabídky po levé straně. Katalog umožňuje jednotlivé sady také komentovat.

3.1.5 Komparace otevřených dat a národních katalogů v České republice a ve Velké Británii

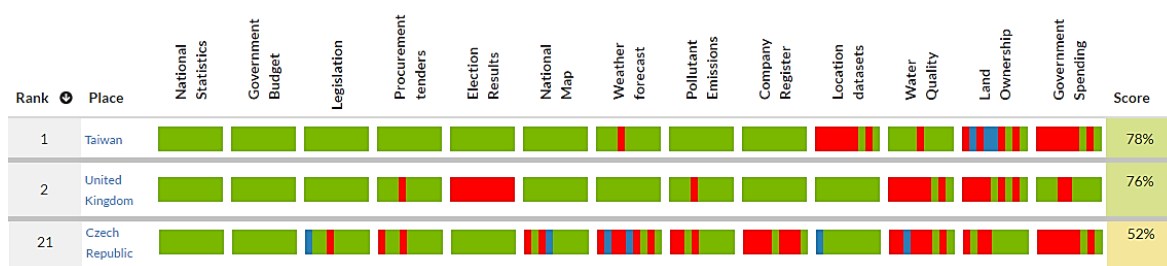
Obr. 8: Země EU podle Open Data Maturity in Europe 2016

Zdroj: Odboru Hlavního architekta eGovernmentu (2016), vlastní zpracování

Jak znázorňuje obrázek č. 8, vzhledem k ose Připravenosti dat patří ČR podle **Open Data Maturity in Europe 2016** mezi země publikující otevřená data v co možná nejširší podobě, na druhé straně podle osy Vyspělosti portálu se neřadí mezi země, jejichž národní katalogy (portály) vyhovují co nejvíce kritériím uživatelské přívětivosti, strojové čitelnosti

datových sad, dohledatelnosti, počtu datových sad napříč jednotlivými doménami veřejné správy a využití datových sad soukromým sektorem, na rozdíl od Německa, Belgie, Francie či Lucemburska (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2016). Velká Británie je ve vůdcovské skupině, tj. Trend Setters, a má úctyhodné postavení v obou ohledech.

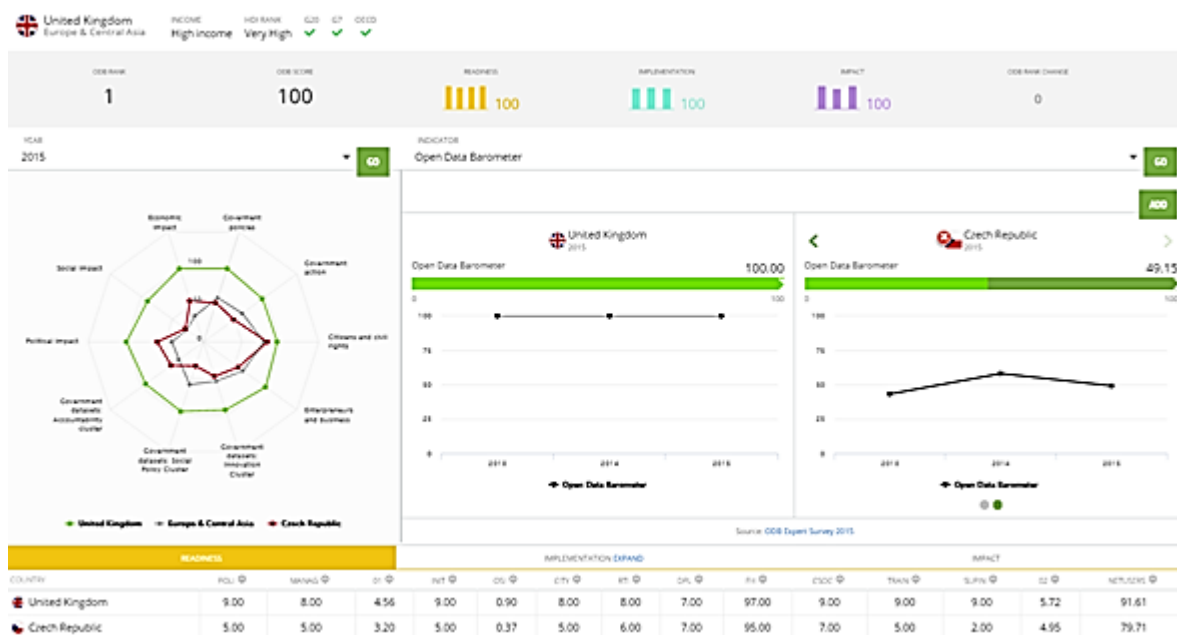
Rovněž **Global Open Data Index 2015** potvrzuje, že Velká Británie Evropě vévodí v oblasti otevřených dat. Ve světě je lepší už jen Taiwan, o čemž vypovídá obrázek č. 9. ČR má skóre otevřenosti 52 %, kde Velká Británie je podstatně více otevřená, a to ze 76 %. Jediné, v čem Velká Británie absolutně pokulhává, jsou výsledky voleb. Nicméně ČR oproti lídrům zaostávala a měla nedostatky v sekci národní mapa, předpověď počasí, emise škodlivin v ovzduší a obchodní rejstřík, čímž se zařazuje na 21. místo. Z hodnocení má šanci se ponaučit a zlepšit své umístění v budoucích letech nápravou zmiňovaných sekcí.

Obr. 9: Srovnání UK a ČR z pohledu Global Open Data Indexu 2015

Zdroj: Open Knowledge International (2015d), vlastní zpracování

Obrázek č. 10 porovnává světového lídra v oblasti otevřených dat, Velkou Británii, a ČR z pohledu **Open Data Barometer 2015**. Velká Británie je navíc členem G7 a G20, kde ČR je pouze členem OECD z hodnocených institucí. Příjem je v obou zemích hodnocen jako vysoký a Index lidského rozvoje jako velmi vysoký. Ze síťového grafu jednoznačně vyplývá, že se ČR přibližuje evropskému průměru, ale vzhledem k Velké Británii má značné rezervy. V oblasti sociálního, ekonomického a politického vlivu otevřených dat má Velká Británie výrazný přesah, což znázorňuje levá horní část síťového grafu. Aby bylo dosaženo podobného ekonomického a společenského efektu jako ve Velké Británii, podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014) je nutné v ČR publikovat znatelně větší množství dat.

Obr. 10: Srovnání Velké Británie a ČR z pohledu Open Data Barometer 2015
Zdroj: Open Data Barometer (2015c)

Tab. 2: Srovnání centrálních katalogů otevřených dat ČR a Velké Británie

Kritéria (2016)	Data.gov.cz	Data.gov.uk
Spuštění portálu	2015	2010
Aplikace součástí portálu	Ne	> 400
Počet datových sad	> 44 800	> 41 000
Možnosti filtrování	Datum zveřejnění, rozšířené vyhledávání	Úroveň otevřenosti, formát, licence, téma, poskytovatel, status
Počet poskytovatelů dat	18	> 1 400
Možnost vyžádat data	Ano, externě	Ano, přímo na portálu
Možnost komentovat data	Ne	Ano, přímo na portálu

Zdroj: Ministerstvo vnitra České republiky (2017), Data.gov.uk (2017), vlastní zpracování

Co se týče centrálních katalogů otevřených dat, NKOD ČR zdaleka není tak intuitivní a uživatelsky přívětivý jako britský portál, neboť nenabízí široké možnosti filtrování. Vznikl o pět let později, data zveřejňuje podstatně méně poskytovatelů a aplikace nad otevřenými daty vůbec nejsou součástí portálu. V počtu datových sad sice předběhl britský katalog, ale pomine-li se největší poskytovatel ČÚZK, pak je ostatních datových sad pouze 472. V obou případech lze vyžádat další datasety, ač různými způsoby, a komentovat lze pouze data v britském katalogu. Porovnání zvolených charakteristik shrnuje tabulka č. 2. Britským katalogem by se ČR jednoznačně měla inspirovat.

4. Otevřená data v České republice

Veřejná správa dříve nevycházela zájemcům o otevřená data veřejného sektoru příliš vstříc. Na příslušné orgány se museli obracet prostřednictvím žádosti na základě zákona o svobodném přístupu k informacím, nehledě na to, že si úřady mnohdy účtovaly vysoké poplatky. To se ale v posledních letech začalo měnit. V oblasti otevřených dat se totiž angažují různé **iniciativy a organizace**.

Fond Otakara Motejla od roku 2011 v ČR prosazuje otevírání dat, včetně efektivní a transparentní veřejné správy, čímž navazuje na myšlenky prvního českého ombudsmana. Díky této iniciativě postupně začaly uvolňovat svá data některé instituce, mezi prvními například Český statistický úřad, Česká obchodní inspekce nebo Český telekomunikační úřad, či města, například Děčín, Opava a Kuřim, uvádí Mráček, Boček a Čepický (2014).

V témže roce, jako Fond Otakara Motejla, začala působit i akademická iniciativa Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Fakulty informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze, **OpenData.cz** (2017). Orientuje se především na propagaci myšlenky otevřených dat ve veřejné správě a práci s datovými množinami veřejných institucí. Jejím cílem je informovat odbornou i laickou veřejnost o principech a výhodách otevřených dat a realizovat technickou platformu pro otevřená data v ČR.

Otevřená společnost (2014a), skupina odborníků, se snaží pomoci budovat dobře spravovaný stát. Řeší problematiku diskriminace, důvěryhodnosti policie, otevřenosti veřejného prostoru či práva na informace. Členem je i spoluautor Informačního zákona Oldřich Kužilek. Úřadům nabízejí online kurzy a semináře pro úředníky o poskytování informací a o otevřených datech či audit informační otevřenosti.

Nadace Open Society Fund Praha (2017) prosazuje jak systémové změny na celostátní úrovni, tak i lokální projekty na úrovni měst a obcí. Financuje desítky nevládních organizací včetně Fondu Otakara Motejla. Podpořila více než 9 300 projektů částkou přes 1,24 miliard korun.

Mezi další autority v oblasti otevřených dat se řadí **Fórum pro otevřená data**, expertní program Fondu Otakara Motejla, Matematicko-fyzikální fakulty UK a Fakulty informatiky a statistiky VŠE v Praze. Zaměřuje se na prosazení principů a standardů otevřených dat především v rámci fungování veřejné správy, koordinaci aktivit a odborníků, propagaci a osvětu, spolupráci na výzkumu v oblasti otevřených a propojitelných dat (Fond Otakara Motejla, 2017a).

Mráček, Boček a Čepický (2014) dále zdůrazňují, že ČR v roce 2011 přistoupila k **Partnerství pro otevřené vládnutí**, tj. globální iniciativa Open Government Partnership, podporující otevřenost, transparentnost a boj proti korupci. Navíc se ČR v akčním plánu také zavázala zpřístupnit mnohé datasety veřejné správy. Boček, Mráček a Mynarz (2012) konkretizují, že k otevřeným databázím byly přiřazeny obchodní rejstřík, insolvenční rejstřík, informační systém o veřejných zakázkách, výsledky voleb, registr aktivních legislativních prací, finanční statistika, online přístup k údajům o financování politických stran a centrální registr dotací. Mezi prvními byly zpřístupněny výsledky voleb či výsledky sčítání lidu, domů a bytů spravované Českým statistickým úřadem a datasety z Monitoru státní pokladny. K průkopníkům mezi institucemi dále patří Česká správa sociálního zabezpečení, Nejvyšší kontrolní úřad a některá ministerstva (Economia, 2016). Další příklady datových sad a veřejných institucí uvádí tabulka č. 3.

Tab. 3: Příklady otevřených datových sad v České republice

Orgány veřejné správy	Datové sady	Zdroje
Česká obchodní inspekce	Databáze kontrol a sankcí	ČOI (2017)
Český telekomunikační úřad	Data trhu e-komunikací a poštovních služeb	ČTÚ (2017)
Český statistický úřad	Data o volbách	ČSÚ (2017)
Ministerstvo financí ČR	Data Monitoru státní pokladny	MF ČR (2017)

Zdroj: Česká obchodní inspekce (2017), Český telekomunikační úřad (2017b), Český statistický úřad (2017), Ministerstvo financí ČR (2017), vlastní zpracování

Boček, Mráček a Mynarz (2012) také podotýkají, že **konkurenceschopnost ČR** v posledních letech stagnuje, ba až klesá. Studie Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, Národní ekonomické rady vlády a OECD považují za hlavní příčiny neefektivnost státní správy, nedůvěru v instituce a korupci, neboť ČR v těchto ukazatelích zaostává za průměrem EU a OECD. Jedním zdaleka nejlevnějším impulzem k oživení konkurenceschopnosti je otevřenost veřejné správy, respektive jejích dat, jak je zmiňováno

i ve Strategii mezinárodní konkurenceschopnosti ČR pro 2012-2020. Mechanizmy růstu konkurenceschopnosti obnášejí zlepšování kvality veřejných služeb, monitoring lokálních i národních veřejných financí, vyšší transparentnost a otevřenost veřejné správy rovněž z pohledu nakládání s veřejnými prostředky v souvislosti se sociální kontrolou, zveřejňování dat jako zdroje podnikatelských příležitostí a v neposlední řadě zlepšení vzájemné komunikace úřadů.

Prouza (2016) dále spatřuje potenciál v úspoře finančních prostředků veřejné správy, v posílení její transparentnosti a snížení nákladů na výzkum, vývoj a plánování v řadě klíčových oblastí, zejména v územním rozvoji, dopravě, sociální politice či zdravotnictví. V neposlední řadě, kromě sociálního a společenského, skýtají otevřená data také značný ekonomický potenciál, neboť na nich vystavěná technologická řešení přinášejí nová pracovní místa s vysokou přidanou hodnotou. Jak ukazují úspěšné příklady dobré praxe, je vhodné zveřejnit maximální množství dat, ač není zřejmý způsob jejich možného využití. Největší zájem o použití dat byl shledán v oblasti geoprostorových informací, životního prostředí, dopravy, energetiky, zdravotnictví, ekonomických údajů ze stavebnictví, realitního trhu, bankovníctví a pojišťovnictví, veřejného sektoru a umění či zábavních a rekreačních odvětví.

Co se týče otevřenosti, Economia (2016) uvádí, že ČR jde poměrně rychle dopředu, neboť v hodnocení Open Data Maturity in Europe 2016 postoupila mezi mírně pokročilé země. Slabinou je, že zatím stát neumí pracovat s vlastními daty a chybí jejich propojení. Po občanech totiž mnohdy požaduje informace, které již někde v databázi jsou. Snahou do budoucna je propojovat databáze tak, aby fungovaly jako celek.

4.1 Legislativa otevřených dat ve veřejné správě v České republice

Česká státní správa a samospráva se řídí související legislativou, zákony č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2013/37/EU, kterou se mění směrnice č. 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru, jak uvádí Mráček, Boček a Čepický (2014). Kučera a Chlapek (2014) doplňují, že zakomponování

otevřených dat do evropské legislativy apeluje na jejich opětovné použití ke komerčním i nekomerčním účelům, kde k publikování by mělo docházet v otevřených a strojově čitelných formátech. Tato novelizace nařizuje poskytovat veřejná data veřejných institucí včetně muzeí a knihoven znovu využitelným a strojově čitelným způsobem zdarma nebo za co nejmenší pevnou cenu. Metodika publikace otevřených dat bude muset být do českého legislativního prostředí ještě náležitě zakomponována, neboť tato doporučení vycházejí z trendů v zahraničí. **Metodika publikace otevřených dat veřejné správy ČR** podle Chlapka, Kučery a Nečaského (2012) představuje soubor doporučených přístupů a postupů, které navazují na **Koncepci katalogizace otevřených dat veřejné správy ČR**.

Informační zákon říká, že veškeré instituce veřejné správy musí publikovat povinné informace a další informace poskytovat na žádost občanů (Mráček, Boček a Čepický, 2014). Jednoduše mohou občané žádat prostřednictvím webové aplikace InformaceProVsechny.cz. Získávat otevřená data touto cestou lze spíše jen v krajním případě. Autor platného zákona Oldřich Kužílek prosazoval jeho novelu i zahrnutí problematiky otevřených dat. Jirovec a Furek (2015) uvádí, že novelizace tohoto zákona dbá na zveřejňování nejen dat, ale i metadat v otevřeném formátu. Rovněž zahrnuje i zákonnou povinnost zveřejňovat otevřená data v NKOD.

Konkrétně podle §3 odstavce (11) Informační zákon definuje, že „*otevřenými daty se pro účely tohoto zákona rozumí informace zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž způsob ani účel následného využití není omezen a které jsou evidovány v národním katalogu otevřených dat*“ (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2017).

Právní předpisy obecně v řadě případů určují, jaká data a za jakým účelem orgány veřejné správy zpracovávají. Při publikaci otevřených dat je třeba uvažovat zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů a zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Vedle zákonů jsou otevřená data rovněž zakotvena v řadě **strategických dokumentů ČR**, ve Strategickém rámci rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014-2020, ve Strategii

rozvoje ICT služeb veřejné správy a její opatření na zefektivnění ICT služeb, v Akčním plánu boje s korupcí na rok 2017, dále ve Strategii Digitální Česko v. 2.0: Cesta k digitální ekonomice, v Akčním plánu ČR Partnerství pro otevřené vládnutí na období let 2016 až 2018 a v Akčním plánu pro rozvoj digitálního trhu (Odbor Hlavního architekta eGovernmentu, 2016).

4.2 Projekty a aplikace využívající otevřená data v České republice

Tab. 4: Úspěšné projekty a aplikace v oblasti otevřených dat

Název	Popis
MapaKriminality.cz	Webový projekt Mapakriminality.cz vznikl v roce 2011, kdy Michal Tošovský sesbíral data o trestné činnosti ze všech okresů a vytvořil databázi se srozumitelnou mapovou aplikací, jež může sloužit jako nástroj řízení v policejním sboru. Na podobném principu zkombinování otevřených dat a mapového podkladu mohou být na mapě prezentovány veřejné zakázky, dětská hřiště, veřejná WC, nejčastější místa střetu aut se zvěří, turisticky zajímavá místa apod.
NašeJména.cz a KdeJsme.cz	Pro účely genealogie poslouží projekty NašeJména.cz a KdeJsme.cz, které jsou založeny na datech Ministerstva vnitra ČR a pravidelně jsou aktualizovány.
Daty.cz	Startup Adama Kurzoka Daty.cz umožňuje sledovat změny vlastnických struktur nebo akvizice obchodních společností. Podkladem je více než deset zdrojů, od obchodního rejstříku přes dotace, ochranné známky až po další veřejné rejstříky či databáze.
RozpočetObce.cz	Portál RozpočetObce.cz v přehledné a porovnatelné podobě ukazuje data o hospodaření obcí z registru ÚFIS Ministerstva financí ČR. Tato data mohou být podkladem pro nejrůznější politologické a ekonomické analýzy, jež mohou pomoci efektivnější veřejné správě. Díky uspořádanému přehledu mohou občané obcí účelně kontrolovat politické zastoupení.
VášMajetek.cz	Projekt VášMajetek.cz vznikl, aby byl prodej veřejného majetku státní správy a samosprávy transparentnější, zamezilo se korupčnímu jednání, dozvědělo se o prodeji více zájemců, a aby se částka vyšplhala na tržní hodnotu.

Zdroj: Mráček, Boček a Čepický (2014), vlastní zpracování

Hlavními producenty aplikací jsou vývojáři, neziskové organizace a akademické instituce, které zpravidla převádějí zahraniční příklady do českých realit. Kromě toho ale vznikají i originální aplikace inspirované problémy a příležitostmi českého prostředí.

Zpřístupňování dat má smysl jen tehdy, pokud roste počet uživatelů, kteří s nimi umí pracovat. Povědomí o otevřených datech se však podle Bočka, Mráčka a Mynarze (2012) díky osvětě stále zlepšuje. V tabulce č. 4 jsou uvedeny vybrané příklady úspěšných projektů a aplikací v oblasti otevřených dat podle Mráčka, Bočka a Čepického (2014).

Tab. 5: Aplikace ze soutěže *Společně otevíráme data*

Název	Popis
HlídačSmluv.cz	Webová aplikace HlídačSmluv.cz, jejíž autorem je Michal Bláha, usnadňuje veřejnou kontrolu obchodování státu i místní samosprávy díky provázání dat s nedávno spuštěným Registrem smluv. V roce 2016 se umístila na prvním místě a navíc získala Cenu Fondu Otakara Motejla za to, že přispívá k transparentnosti a efektivnějšímu fungování veřejné správy.
PodejTo.cz	Další užitečnou webovou aplikací společnosti NEWPS s.r.o. je PodejTo.cz, která umožňuje komunikaci s jakýmkoliv úřadem z pohodlí domova prostřednictvím datové schránky. Uživatel najde vše potřebné na jednom místě.
MůžuDýchat.cz	Sociálně ekologická nevládní organizace NESEHNUTÍ vytvořila aplikaci MůžuDýchat.cz. Data o kvalitě ovzduší od Českého hydrometeorologického ústavu jsou vyhodnocována z pohledu dopadu na zdraví u různých skupin obyvatel a během různých činností. Pro následující hodiny je predikován vývoj stavu ovzduší. Ohledně smogové situace se uživatelé mohou obrátit na politiky nebo se zapojit do tvorby strategických dokumentů.
Hackaton	Po vzoru spolupráce poradce britské vlády pro transparentnost a zakladatele portálu otevřených dat Opendata.gov.uk Andrewa Stotta s vývojářskou komunitou je v ČR od roku 2014 Hackaton organizován Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy a Fondem Otakara Motejla. Vývojářům jsou poskytnuty datasety s informacemi o územním plánování, kriminalitě, veřejné dopravě či správním rozhodování a jednotlivé týmy pak na jejich základě tvoří různé projekty pro poskytování lepších služeb obyvatelům.
Léková encyklopedie	Léková encyklopedie je ukázkou otevřených propojených dat, neboť propojuje data z pěti různých zdrojů. Tato unikátní aplikace umožňuje najít další varianty léku i kontraindikace. V soutěži „Společně otevíráme data“ byl projekt oceněn v roce 2013.

Zdroj: Fond Otakara Motejla (2016a), vlastní zpracování

Výše v tabulce č. 5 jsou uvedeny vybrané příklady aplikací (Fond Otakara Motejla, 2016a), které se umístily v soutěži o nejlepší aplikaci nad otevřenými daty „**Společně otevíráme data**“. V rámci expertního programu Fórum pro otevřená data ji každoročně vyhlašuje

Fond Otakara Motejla. Loni se konal již čtvrtý ročník a ze všech ročníků vzešla řada užitečných aplikací z oblasti veřejné dopravy, životního prostředí či transparentnosti veřejné správy. Cílem je rozvoj a zlepšení služeb pro veřejnost a v neposlední řadě poukázat na společenský i podnikatelský potenciál otevřených dat. Kdokoli má možnost stát se partnerem soutěže a podpořit využití vlastních otevřených datasetů.

Další zajímavé využití otevřených dat v aplikacích a projektech podle Bočka, Mráčka a Mynarze (2012) prezentuje následující tabulka č. 6.

Tab. 6: Využití otevřených dat ve vybraných aplikacích a projektech

Název	Popis
KohoVolit.eu	Projekt KohoVolit.eu shromažďuje data o hlasování jednotlivých poslanců. Občanům umožňuje sledovat, jaká témata poslanci či politické strany podporují, případně i to, kdy se zdržují hlasování.
BudováníStátu.cz	Zdrojem dat pro aplikaci BudováníStátu.cz jsou účetní uzávěrky. Pomocí rozklikávacího rozpočtu, jednoduché vizualizace příjmů a výdajů státu i jednotlivých úřadů, lze pozorovat, jak je s veřejnými financemi zacházeno. Další vizualizace pak dokáže znázornit, kolik si z určité výše platu vezmou jednotlivé úřady na daních. V současnosti je bohužel mimo provoz.
Demagog.cz	Projekt Demagog.cz prochází výroky politiků, které byly vyřčeny v televizní debatě Otázky Václava Moravce, a posuzuje jejich pravdivost. Jednotlivá tvrzení jsou hodnocena jako pravda, nepravda, zavádějící či neověřitelné.

Zdroj: Boček, Mráček a Mynarz (2012), vlastní zpracování

Zajímavým řešením z oblasti obecních a městských úřadů je projekt Marka Aufarta (2017), Edesky.cz. Tento portál přehledně zobrazuje dokumenty vyvěšené na elektronických úředních deskách, kde jeho uživatel získává přehled o dění v blízkém okolí místních samospráv, o opravě komunikací, o prodeji pozemků či obecního majetku apod. Přidání konkrétní obce si lze vyžádat, stejně tak si lze nechat zasílat novinky z vybraných obcí na email. Projekt je ve fázi veřejné beta verze, dochází k přidávání úředních desek a k vylepšování služeb.

Řada dalších užitečných aplikací a online nástrojů je k nalezení na platformě **NášStát.cz** spravované Fondem Otakara Motejla.

S tematikou otevřených dat se v České republice pravidelně konají některé **eventy**, například konference Otevírejte radnice, hackaton Prague Hacks, výše zmiňovaná soutěž Společně otevíráme data, veletrh Open Data Expo, soutěž Otevřeno x Zavřeno a mnohé další. Zájem o akce s otevřenými daty neustále roste stejně tak jako počet publikujících institucí veřejné správy.

V loňském roce 2016 proběhl třetí ročník konference s názvem Otevírejte radnice (ale také kraje). Hlavním tématem byla krajská politika a konference volně navazovala na dva předcházející ročníky věnované komunální politice (Take place, 2016). Stejně tak se uskutečnil i třetí ročník 48hodinového programovacího maratonu hackaton Prague Hacks pod záštitou primátorky hlavního města Prahy Adriany Krnáčové. Vývojáři, urbanisté a datoví analytici v týmech pracovali na aplikacích a widgetech postavených na otevřených datech čerpáním z pražského katalogu otevřených dat. Vytvořený pražský dashboard, tj. nástěnka pražských otevřených dat, ukazuje, co vše dokáží otevřená data za účelem zlepšení kvality života ve městě (Fond Otakara Motejla, 2016c). V neposlední řadě veletrh Open Data Expo, jehož druhý ročník se konal letos v březnu, je určen příznivcům otevřených dat z veřejného, soukromého i neziskového sektoru (Fond Otakara Motejla, 2017b).

Vedle vícenásobných ročníků pravidelných akcí či projektů je na září letošního roku naplánován **První hackaton veřejné správy** pořádaný Českým telekomunikačním úřadem a Nejvyšším kontrolním úřadem. Jeho cílem je podpořit otevírání dat institucí veřejné správy. Očekáváno je vytvoření zajímavých aplikací, vizualizací, nových pohledů na data i jejich využití (Český telekomunikační úřad, 2017a). Do příprav se také zapojily další instituce angažující se v oblasti otevřených dat, jmenovitě se jedná o Českou správu sociálního zabezpečení, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Ministerstvo financí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Fakultu informatiky a statistiky VŠE v Praze a Fond Otakara Motejla.

5. Otevřená data v obcích

Na nižší úrovni veřejné správy, v obcích, lze zaznamenat snazší zavádění procesu otevírání dat vzhledem k menšímu objemu informací, méně náročné administrativě a snazšímu schvalovacímu procesu. Většina obcí nemá pro otevřená data založen speciální web, zveřejňuje je nahodile a možná i bez vědomí, že jde právě o otevřená data. Mezi průkopníky byla například města Děčín a Opava.

Děčín zveřejnil svá data mezi prvními v ČR díky spolupráci s Fondem Otakara Motejla a zapojení se do iniciativy Nadace Open Society Fund. Je právě tím příkladem, jenž má vlastní web pro otevřená data, která jsou strukturovaná do kategorií benchmarking, SWOT analýzy, monitoring veřejných zakázek, majetek, hospodaření města, účetní výkazy, výslednost městské policie, seznam nalezených zvířat, grafická a mapová data. Dalšími poskytovanými otevřenými službami jsou klikací rozpočet, registr smluv, úřední deska, mapový portál a mobilní aplikace města (Otevřená data města Děčín, 2017).

Ministerstvo vnitra ČR od září do listopadu 2015 pořádalo bezplatná **školení** ke standardům otevřených dat. Zúčastnilo se 415 osob z 206 subjektů, respektive 10 ministerstev, 7 dalších ústředních orgánů státní správy, 8 krajských úřadů, 69 obcí s rozšířenou působností a 112 dalších obecních úřadů (Otevřená data, 2015e). Prezentace ze školení je obcím stále dostupná ke zhlédnutí a stažení, mohou z ní tedy i nadále čerpat inspiraci při svém zavádění publikování otevřených dat. Jako návod slouží i **Standardy publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy ČR** dostupné na webových stránkách opendata.gov.cz.

5.1 Proces otevírání a publikace otevřených dat v obcích

K samotnému procesu otevírání a publikaci otevřených dat v obcích Mráček, Boček a Čepický (2014) radí začít zpřístupňovat jen malý objem dat. Po spuštění projektu není nutné ihned publikovat veškerá data. Na druhou stranu, čím více dat se zpočátku podaří zveřejnit, tím lépe. Další zásada zní, zveřejňovat co nejaktuálnější data, přestože nejsou

v nejvyšší kvalitě. Zpřístupněné informace zpravidla nevyužívá přímo koncový uživatel, nejprve je do srozumitelné podoby zpracuje zprostředkovatel dat.

Proces otevírání dat je třeba náležitě naplánovat. Experti doporučují tzv. **top-down metodu**, kdy o otevření dat rozhodne vedení úřadu (Economia, 2016). Nejprve dochází ke zmapování všech zainteresovaných osob, které mají oblast dat v kompetenci, s některými bude možné spolupracovat, některé projekt podpoří, a některé naopak budou projektu bránit. V tomto stádiu se hledají průsečíky zájmů všech zúčastněných a následně se oslovuje vedení úřadu s návrhem a prezentováním projektu. Na základě předešlých kroků se vytvoří pracovní skupina, jež zpravidla zahrnuje tiskové mluvčí, vedoucí IT oddělení, tajemníka, vedoucí odborů, včetně právního odboru. Od tohoto milníku by v horizontu dvou až tří měsíců mělo dojít k první publikaci dat. Rovněž je nezbytné zvážit, jaké datasety zveřejnit, zda je vedení ochotno je zveřejnit, jaká data požadují potenciální uživatelé, jaké jsou náklady a přínosy. Hodnotí se **společenské dopady projektu**, tzv. externality, například pozitivní externalitou může být vznik služby lákající občany na web obce (Economia, 2016).

Výsledkem přípravné fáze je **publikační plán**. Příloha B slouží jako vzorová struktura datových sad pro obce s rozšířenou působností. Publikační plán by měl zahrnovat název a popis datové sady, kurátora dat, stupeň otevřenosti, datový formát, pravidelnost a periodicitu publikace, podmínky užití a plánovaný termín publikace (Ministerstvo vnitra ČR, 2015). Teprve po sestavení publikačního plánu může dojít k realizaci publikace dat, již ale projekt nekončí. Pro správné projektové řízení je nezbytné proces náležitě evaluovat a poučit se z případných chyb.

V šesti krocích publikaci otevřených dat Chlapek, Kučera a Nečaský (2012) vymezují následovně:

1. **analýza a výběr dat k uveřejnění** – analýza dostupných dat (využit statistiky o tom, jaká data občané nejčastěji žádají a hledají, obdržené žádosti o poskytnutí informací, wishlisty), popis jejich struktury a výběr, výsledkem analýzy dat by měl být publikační plán, tedy seznam datových sad plánovaných ke zveřejnění v podobě otevřených dat (Otevřená data, 2015a), volba otevřené licence, jmenování kurátora dat,

2. **výběr vhodného formátu** – preference otevřených a standardizovaných formátů,
3. **návrh způsobu přístupu k datům** – podoba stažitelných souborů nebo přístup pomocí webových služeb,
4. **export dat do navrženého formátu** – technické zajištění převodu dat,
5. **publikace dat** – volba vhodné webové prezentace dat, kde budou data dostupná, odkaz z vlastního webu na zveřejňovaná data včetně uvedení podmínek užití a zvolené licence, umístění dat na webu úřadu, kde jsou snadno dohledatelná, například ke zveřejňovaným dokumentům, navíc na titulní stranu umístit odkaz na tyto dokumenty, komunikovat o nich (Berg, Boček, Bouchal, Mráček a Nečaský, 2012),
6. **katalogizace dat** – tvorba záznamu o zveřejněných otevřených datech v datovém katalogu pro snazší dohledatelnost a přehlednost, upozornit na zveřejněná data lze i prostřednictvím sociálních sítí nebo vydáním tiskové zprávy.

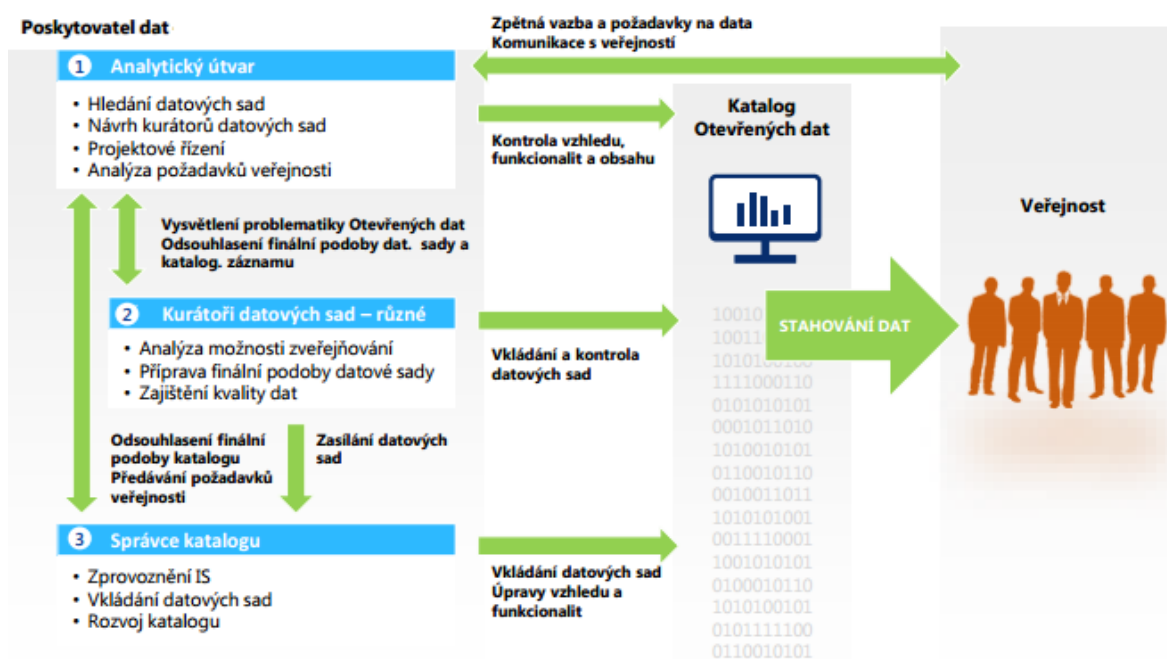
Chlapek, Kučera a Nečaský (2012) dále stanovují role a zodpovědnosti:

- **poskytovatel dat** – tj. orgán veřejné správy a správce informačního systému veřejné správy, zveřejnění formou otevřených dat, identifikace potenciálních přínosů a rizik, pověření kurátora správou dat,
- **kurátor dat** – zveřejnění otevřených dat, tvorba a aktualizace záznamu o poskytnutých otevřených datech v datovém katalogu,
- **správce datového katalogu** – případně zároveň i provozovatel, tuto roli vykonává Ministerstvo vnitra ČR nebo pověří jiný subjekt, výběr nástroje a jeho implementace, definice parametrů pro provoz, sběr podnětů na zlepšení a jejich implementace, zajištění provozu, organizace práce, určování redaktorů a zajišťování přístupových práv,
- **provozovatel datového katalogu** – zajištění realizace a testování úprav parametrů, konfigurace prostředí pro provoz podle pokynů správce, zálohování a archivace, zpracování reportů o provozu,
- **redaktor** – obsahová kontrola vložených záznamů, ověření korektnosti a klasifikace záznamů (vyplnění povinných atributů, existence odkazu na zdroj dat, shoda popisu a obsahu, zařazení datové množiny do klasifikačních struktur a provázání se záznamy

v ostatních informačních systémech), komunikace s poskytovateli dat ohledně kvality záznamu, označení záznamů ke zveřejnění,

- **koncový uživatel** – vyhledává záznamy o otevřených datech, posílá správci podněty, využívá data v souladu s podmínkami jejich užití.

Návaznosti činností a zodpovědnosti rolí znázorňuje následující obrázek č. 11.

Obr. 11: Role, zodpovědnosti a rizika procesu publikace otevřených dat

Zdroj: Vyhnánek (2015, s. 15)

Napříč úřady panují obdobné **argumenty, proč nezveřejňovat data** (Otevřená data, 2015c). Za hlavní překážku jsou nejčastěji považovány finanční a časové náklady, avšak jedná se spíše o lidský faktor. Problém skýtá také neporozumění, proč jsou otevřená data přínosná, neochota k absolutní transparentnosti či odmítání internetových fenoménů. Odpůrci také argumentují tím, že o data nikdo nemá zájem, nikdo s nimi neumí pracovat, nejsou dostatečně kvalitní a jejich otevírání je nákladné (Otevřená data, 2017). Řešením může být záštita některé z nejvyšších institucí či úřadů. Při správném plánování je i časová zátěž nízká, otevřená data totiž v důsledku mohou úředníkům práci ušetřit. Dobré je začít jen s několika málo datasey, které jsou na web umístěny ručně. Až v případě narůstající poptávky po datech je žádoucí začít se zabývat automatizovaným zveřejňováním za

pomoci programátora a postupně se snažit dosáhnout tříhvězdičkové úrovně škály otevřenosti dat.

Úložiště dat by mělo splňovat požadavky na dostatečnou diskovou kapacitu, permanentní připojení k internetu a na zálohování. Za zvážení stojí otevřená úložiště, dynamické tabulky Google Fusion Tables, kde tento nástroj slouží i jako katalog dat a nabízí další analytické nástroje, anebo Cloud Storage, tím se rozumí služby poskytující diskový prostor zdarma, za symbolický poplatek či placené služby, kde soubory k publikaci získávají jedinečné adresy URL a ty se pak vkládají na web. Pro potřeby obcí by správa vlastního serveru znamenala nemalé starosti navíc, například mnoho požadavků najednou může způsobit pád serveru, proto se toto řešení nedoporučuje (Mráček, Boček a Čepický, 2014).

Již v průběhu plánování procesu zveřejňování se plánuje i **údržba dat**. Kontrolována musí být jak funkčnost a přístupnost, tak i správnost. Publikované datasety jsou zkvalitňovány, aktualizovány a obohacovány o nové datasety. U každého datasetu je sledována a vyhodnocována návštěvnost, respektive počet stažení. K tomu poslouží analytický nástroj, například Google Analytics. Sledovat lze, zda k datům uživatelé přistupují přímo z webu obce či přesměrováním z externího odkazu, jaký formát stahují nejčastěji, ke kolika přístupům dochází z mobilních zařízení, zda je tomu web uzpůsoben, k čemu jsou data využívána a kolik stránek uživatelé proklikají, než se dostanou k datasetu. Pokud hodně, web vyžaduje změnu struktury a navigace (Mráček, Boček a Čepický, 2014).

Důležité je připomenout, že ke zveřejňování dat nedochází pouze za účelem naplnění zásady transparentnosti, nýbrž za účelem poskytování žádaných dat občanům. Proto by proces zveřejňování a zavádění otevřených dat zaměstnanci úřadu neměli chápat jako šikanu vůči jejich osobě. Do budoucna to zajisté bude i jejich zákonnou a milou povinností. Je nezbytné, aby se úředníci se svou úlohou budování otevřenosti, transparentnosti a přívětivosti úřadu sžili a ztotožnili co možná nejdříve.

5.2 Hodnocení otevřených dat v obcích

Jako motivace k rozvoji otevřených dat ve veřejné správě působí soutěže a ocenění Otevřeno x Zavřeno, Žebříček statutárních měst v oblasti otevřených dat a Přívětivý úřad. Průběh hodnocení a výsledky z loňského roku 2016 jsou rozebrány v následujících kapitolách. Důraz je kladen především na soutěž Přívětivý úřad, kde dotazníkové šetření zhodnotila sama autorka díky vyžádaným kritériím a odpovědím vybraných obcí s rozšířenou působností od Ministerstva vnitra ČR. Srovnáváno je zde město Jilemnice s Bohumínem, Děčínem a Semilami.

5.2.1 Otevřeno x Zavřeno

Otevřená společnost (2014b) od roku 2003 pořádá soutěž Otevřeno x Zavřeno. Pro obě kategorie, patrné z názvu, probíhá hodnocení odbornou porotou na základě nominace veřejností ve čtyřech základních oblastech, Přístup k informacím, Svoboda projevu a šíření informací, Otevřenost rozhodování a účast veřejnosti, a v neposlední řadě Otevřená data. Nominovány mohou být úřady, orgány státu či samosprávy, veřejné instituce, neziskové organizace, skupiny politiků či jednotlivci. V kategorii Otevřeno je udělována hlavní cena a ceny za jednotlivé oblasti. Je zde hleděno na aktivní přístup a přátelskost ze strany povinného subjektu, rychlost a kvalitu poskytovaných informací, zveřejňování informací nad rámec zákona o svobodném přístupu k informacím, kreativitu forem zveřejňování, odpouštění úhrad za informace, možnost dalšího využití dat apod. Na druhé straně v kategorii Zavřeno je zohledňována bizarnost důvodů odmítnutí přístupu k informacím, recidiva v neposkytování informací, celkový negativní přístup k žadateli o informaci, nedodržování zákonných lhůt pro poskytování informací, zneužívání právních kliček, kvalita technického přístupu k datům apod. Výsledky jsou vždy vyhlašovány u příležitosti Mezinárodního dne informací po 28. září.

Ve 14. ročníku soutěže Otevřeno x Zavřeno 2016 bylo přijato 162 nominací a k hlasování odborné poroty i široké veřejnosti postoupilo 95 nominací, z nichž 58 na anticenu Zavřeno a 37 na pozitivní ocenění Otevřeno. Pozitivní zprávou však je, že možná i překvapivým

trendem je nárůst pozitivních nominací oproti předešlým ročníkům (Otevřená společnost, 2014c).

V kategorii Otevřeno a konkrétně v oblasti Otevřená data se na předních příčkách umístili Lukáš Svoboda, autor webu MapaSamosprávy.cz, Magistrát města Děčín, jenž se stal nejlépe hodnoceným úřadem jak u laické veřejnosti, tak u odborné poroty, dále Ministerstvo financí ČR, hlavní město Praha díky zprovoznění celopražského katalogu otevřených dat¹⁴ a geoportálu¹⁵, Michal Kubáň, národní koordinátor otevřených dat, Český telekomunikační úřad společně s Nejvyšším kontrolním úřadem díky plánovanému uspořádání Prvního hackathonu veřejné správy, Ministerstvo vnitra ČR díky zanesení otevřených dat do Informačního zákona, nebo Praha 8 a Praha 21 (Otevřená společnost, 2014c).

Co se týče oblasti Přístup k informacím, v kategorii Otevřeno se na předních příčkách umístily obce Žďár nad Sázavou, Velké Březno, Praha 6, Černošice, Nové Město na Moravě, Dolní Kounice, Hustopeče, Kolín, Praha 12 a hlavní město Praha, zpravidla díky zveřejnění podstatných informací na webu, aktivnímu zodpovídání dotazů od občanů i dalším počinům pro zvýšení transparentnosti obcí. Na druhé straně do kategorie Zavřeno byla odhlasována Praha 1 za vyžádání úhrady 2,5 milionu korun za poskytnutí neúplného přehledu faktur či Zlobice za několikanásobně opakované odmítnutí žádosti o informace. Vedle některých obcí například i ČEZ odmítá, že je povinným subjektem ke zveřejňování informací, stejně tak jako své historické informace o počasí hájí Český hydrometeorologický ústav. Exekutorská komora ČR povinné informace taktéž nezveřejňuje (Otevřená společnost, 2014c).

¹⁴ Opendata hlavního města Prahy – <http://opendata.praha.eu/>

¹⁵ Geoportál Praha – <http://www.geoportalpraha.cz/>

5.2.2 Žebříček statutárních měst v oblasti otevřených dat

Podle Smart Cities (2016) jsou otevřená data prvním krokem k chytrému městu a přinášejí potenciál inovací, nových služeb, značných úspor, optimalizace procesů a lákají inovativní mladé lidi, aby zde podnikali. Žebříček statutárních měst ČR v oblasti otevřených dat sestavuje společnost CleverMaps ve spolupráci s magazínem Smart Cities. Využívána je **metodika Konceptu inteligentních měst** (viz Příloha A a C), jež umožňuje na základě kvantitativních i kvalitativních ukazatelů posoudit otevřenost měst a jejich schopnost publikovat vlastní data jako otevřená. Pět skupin indikátorů zahrnuje hodnocení datových sad, metadat, provedení datového portálu a aplikace. Zvlášť byly hodnoceny datové sady zveřejňované prostřednictvím mapových portálů provozovaných daným městem a ostatní data, která zahrnovala povinně zveřejňované informace, rozpočty, strategické a komunitní plány, informace o odpadovém hospodářství a různé informační mapy nebo propagační materiály ve formátech PDF. Na druhou stranu zohledňovány nebyly formuláře ke stažení, uveřejněné vyhlášky ani zákony.

V roce 2015 se ke konceptu otevřených dat hlásila pouze Praha a Děčín. V ostatních případech většinu dat nebylo možné považovat za otevřená. Jednalo se pouze o zobrazení v mapových portálech či data ve formátu PDF a XLS, i metadata byla spíše výjimkou.

Tabulka č. 7 porovnává pořadí v roce 2016 s rokem 2015, což ukazuje, ve kterých městech došlo k pozitivním změnám, tj. znázorněno zelenou barvou, a která města si naopak pohoršila, tj. znázorněno červenou barvou. Největšími skokany jsou Plzeň, Brno, Ostrava a opět zvítězila Praha. Následně jsou uvedeny jednotlivé **příklady dobré praxe v rámci statutárních měst**.

Praha poskytuje otevřená data na svém Geoportálu od roku 2015, kde v době hodnocení, tj. ke dni 30. dubna 2016, bylo k dispozici 107 datových sad v 15 kategoriích (Smart Cities, 2016). Nyní je kategorií již 16, datových sad 699 a jejich počet stále roste (Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2017). Publikovaná data lze získat v různých formátech, což platí i pro metadata. Samozřejmostí je pokročilé vyhledávání, které prezentuje obrázek č. 12.

Tab. 7: Žebříček statutárních měst v oblasti otevřených dat pro rok 2016

Pořadí 2016	Statutární město	Součet celkem	Součet kvantitativní	Součet kvalitativní	Pořadí 2015
1	Praha	516	343	173	1
2	Plzeň	398	279	119	5
3	Brno	299	130	169	4
4	Ostrava	239	107	132	9
5	Děčín	208	78	130	2
6-7	Most	111	62	49	3
6-7	Ústí nad Labem	111	53	58	7
8	Opava	105	59	46	6
9	Pardubice	104	60	44	8
10	Liberec	102	56	46	10
11	Hradec Králové	92	47	45	12
12	České Budějovice	89	37	52	14
13	Zlín	88	38	50	11
14-15	Jihlava	86	33	53	13
14-15	Olomouc	86	41	45	19
16	Prostějov	82	36	46	15
17	Chomutov	78	34	44	16
18	Kladno	76	30	46	17
19	Frýdek-Místek	75	31	44	23
20-21	Přerov	71	30	41	18
20-21	Karviná	71	27	44	20
22-23	Jablonec nad Nisou	70	26	44	22
22-23	Karlovy Vary	70	25	45	24
24	Mladá Boleslav	67	23	44	21
25	Teplice	36	18	18	25
26	Havířov	32	20	12	26

Zdroj: Smart Cities (2015), Smart Cities (2016), vlastní zpracování

Obr. 12: Geoportál Praha a pokročilé vyhledávání otevřených dat

Zdroj: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy (2017)

Plzeň se umístila na druhém místě. V loňském roce 2016 spustila portál Otevřená data města Plzeň, kde bylo zveřejňováno 128 datových sad. Nyní jich je 152 a jsou rozděleny do 9 kategorií (Město Plzeň, 2017). Náhled katalogu zobrazuje obrázek č. 13.

The screenshot shows the 'Město Plzeň' Open Data portal. The header includes the city logo and navigation buttons for 'Datové sady', 'Organizace', 'Skupiny', and 'O nás'. A search bar is located in the top right. The main content area is titled 'Datové sady' and displays a search bar with the text 'Vyhledat datasety...'. Below the search bar, it states '152 datových sad nalezeno' (152 datasets found) and a sort dropdown menu set to 'Relevance'. The left sidebar lists categories: 'Organizace' (SITMP 152), 'Skupiny' (none found), and 'Tagy' (GIS 152, Ostatní 32, Životní prostředí 25, Rastrový podklad 23, Doprava 22, Územní plán Plzeň 16, Služby 11, Územní celky 10). The main content area lists three datasets: '3D model ZOO', '3D budovy centrum Plzně', and 'Aod.Výškové schéma', each with a brief description and download links for various formats like URL, ZIP, and DWG.

Obr. 13: Portál Otevřená data města Plzeň
Zdroj: Město Plzeň (2017)

V žebříčku se na bronzové pozici umístilo město **Brno**. Od loňského roku 2016 je členem spolku Otevřená města. Zpřístupnilo 48 datových sad na portálu DataHub, kde jsou data kategorizována, snadno dohledatelná, včetně metadat. Vzhled a funkce jsou obdobné jako u katalogu města Plzeň. **Ostrava** se s 28 datovými sadami, uspořádaným katalogem a metadaty dostupnými i ve formátu XML umístila na čtvrtém místě (Smart Cities, 2016). **Děčín** si sice pohoršil o tři pozice, avšak je stále ukázkovým příkladem jak publikovat otevřená data díky svému portálu Otevřená data města Děčín.

Podle Smart Cities (2016) jsou ostatní statutární města na mnohem nižší úrovni v otevřenosti dat. Provozované mapové portály slouží spíše jen k nahlížení. Poskytovaná data jsou pak převážně ve formátu PDF či DOC a zpravidla neexistuje jednotné místo, kde

by se datové sady společně s metadaty soustřeďovaly. Teplice a Havířov neprovozovaly ani mapové portály.

5.2.3 Přívětivý úřad

První ročník soutěže Přívětivý úřad se konal v loňském roce 2016. Mapována a hodnocena byla přívětivost a kvalita služeb městských úřadů obcí s rozšířenou působností. Ministerstvo vnitra ČR provedlo elektronické dotazníkové šetření (dotazník viz Příloha D), čehož se dobrovolně zúčastnilo 190 obcí včetně městských částí Prahy z celkového počtu 227 dotázaných. Celkem 42 kritérií bylo rozděleno do třech kategorií, Přístupnost úřadu pro občany, Transparentnost úřadu a Komunikace úřadu (Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, 2016). Především druhá kategorie přímo souvisí s tématem diplomové práce. V celkovém hodnocení byl kladen důraz na oblast využívání online služeb, webových stránek, transparentnosti a zvyšování komfortu pro občany přímo na úřadu (Ministerstvo vnitra ČR, 2016).

V tomto komplexním hodnocení byly oceněny vždy tři městské úřady v rámci krajů a tři městské úřady v hlavní kategorii v rámci celé ČR. Dne 7. června 2016 byly zástupcům předány trofeje, diplomy a zejména nálepky Přívětivého úřadu určené na vchodové dveře úřadu symbolizující nadstandardně kvalitní služby a otevřenost vůči občanům. **V Libereckém kraji** se na třetím místě umístily Semily, na druhém Jablonec nad Nisou a na prvním samotný Liberec, který zvítězil i absolutně **v hlavní kategorii** s předstihem před městskou částí Praha 18 a před Žďárem nad Sázavou (Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy, 2016). Liberec je totiž jedním z prvních měst, které zavedlo rozšířenou úřední dobu i o víkendech. Novinkou pak je Dashboard – město v číslech, nový web města i Liberecký zpravodaj. Standardem pro občany zde již je online zarezervování svatebního obřadu, zkontrolování, zda jsou nové doklady hotové, objednání se na magistrát na konkrétní čas pro rychlejší vyřízení záležitostí či prohlížení údajů o veřejných zakázkách. Ministerstvo vnitra ČR proto Liberec vyhodnotilo jako zářný příklad pro ostatní obce (Statutární město Liberec, 2016).

Jako výstup hodnocení vznikla **publikace Přívětivý úřad 2016 – příklady dobré praxe** (Ministerstvo vnitra ČR, 2016), která má sloužit jako inspirace pro modernizaci úřadů a shrnuje zajímavé výsledky. Pouze 55 % obcí používá elektronický objednávkový systém pro agendy občanských průkazů a cestovních dokladů, pro agendu řidičských průkazů 51 % a pro matriky jen 19 %. Spíše výjimkou je i online sledování stavu obslužnosti přepážek, což zavedlo 37 % obcí. Online aplikaci hlášení závad nabízí 60 % obcí, mapový portál provozuje 57 % obcí a komplexní aplikaci elektronického úřadu zavedlo 40 % obcí. Z hlediska přístupnosti 78 % obcí prodlužuje alespoň jedenkrát týdně úřední hodiny, aby se občané snáze stihli dostavit na úřad mimo pracovní dobu. Správní poplatky pak lze platit kartou u 73 % úřadů. Pro komfort návštěvníků úřadu 56 % obcí zřídilo přebalovací pulty či koutky pro matky s dětmi a 66 % obcí i nápojové a občerstvovací automaty. Co se týče komunikace, 80 % obcí pravidelně aktualizuje webové stránky a přispívá minimálně pěti příspěvky týdně, zatímco 60 % obcí zavedlo a aktivně spravuje i profil na sociální síti. Pravidelný odběr novinek a informací formou emailu nabízí 69 % obcí. Na webových stránkách zveřejňuje 79 % obcí formuláře k matrikám, 90 % obcí aktuální verzi územního plánu, 83 % obcí strategii rozvoje obce a 71 % obcí poskytuje systém životních situací. V oblasti transparentnosti obce dopadly poněkud hůře. 54 % obcí zveřejňuje alespoň smlouvy v hodnotě nad 50 000 Kč bez DPH, ač 22 % obcí zveřejňuje veškeré smlouvy. Rozklikávací rozpočet nabízí polovina obcí. 37 % obcí předem zveřejňuje podklady pro jednání zastupitelstva, 39 % schválilo vysílání online přenosů z jednání a zápisy ze zastupitelstva zveřejňuje 68 %. Zpětnou vazbu od občanů si alespoň dvakrát ročně zjišťuje pouze 26 % obcí. Polovina obcí uplatňuje metody kvality, avšak převládá benchmarking, metoda vzájemného srovnávání.

Celkově dochází k postupné modernizaci i přívětivost vůči občanům se zvyšuje. Přínosem hodnocení je vzbuzení soutěživosti mezi úřady a především motivace být rok od roku lepší a lepší. Podobná šetření má smysl provádět pouze s účastí autorit jako je právě Ministerstvo vnitra ČR či jiného resortu, jejichž postavení zaručuje aktivnější spolupráci respondentů. Autorka oslovila zaměstnankyni Odboru strategického rozvoje a koordinace veřejné správy Ministerstva vnitra ČR, Editu Hudíkovou, jestli by poskytla pro účely zpracování diplomové práce odpovědi vybraných měst a kritéria hodnocení, neboť nejsou veřejná. Autorka již vše sama vyhodnotila a zpracovala.

Jako benchmark k **Jilemnici** byla vybrána města **Bohumín**, **Děčín**, a také **Semily** jako sousední ORP v rámci Libereckého kraje. Pro srovnání je nezbytné uvést, kolik mají daná města obyvatel. Jilemnice k 1. lednu 2016 měla 5 515 obyvatel, Semily měly 8 447 obyvatel a Bohumín měl 21 249 obyvatel (Český statistický úřad, 2016). Děčín pak měl 49 739 obyvatel (Český statistický úřad, 2016), což je několikanásobně více než u ostatních vybraných měst, na která se kapitola zaměřuje, ale byl zvolen proto, neboť je uváděn jako příklad dobré praxe v oblasti otevřených dat, což platí i u Bohumína. Za příklad dobré praxe ve městě Bohumín je považována webová a mobilní aplikace pro hlášení závad a ve městě Děčín je to katalog otevřených dat (Ministerstvo vnitra ČR, 2016). Tyto i ostatní identifikované příklady dobré praxe, zaznamenané ve výše zmiňované publikaci, dosahují nad rámec stanovených obecných kritérií. Sdílení příkladů dobré praxe totiž napomáhá k rozvoji a inovacím ve veřejné správě, a proto je žádoucí.

Kategorie **Přístupnost úřadu pro občany** pomocí 21 kritérií postihuje přístupnost ve smyslu fyzického vybavení, fyzické i elektronické dostupnosti úřadu. V důsledku toho, že u druhého až pátého kritéria je bodování otevřené, nelze stanovit maximální počet dosažených bodů. Vyhodnocení této kategorie prezentuje tabulka č. 8. Z hlediska úřední doby je zde jednoznačným benchmarkem Městský úřad Semily, neboť je občanům přístupný v největším rozsahu. Jilemnice jako jediná z hodnocených měst nemá prodloužené úřední hodiny ani jeden den v týdnu a nevyužívá elektronický objednávkový systém pro žádnou z agend. Formuláře na webu jsou ke stažení u všech měst až na formuláře týkající se agendy odpadů, které nejsou dostupné na webu města Semily. Online sledování stavu přepážek umožňují a přebalovací pult poskytují pouze Děčín a Semily. Veřejně dostupná toaleta i pro handicapované se nachází ve všech porovnávaných úřadech. Bezbariérová dostupnost úřadu nebyla zajištěna pouze v Jilemnici. Kartou již lze platit poplatky všude, ale občerstvení na úřadě umožňuje pouze Děčín.

Všechna červeně zvýrazněná hodnocení by měla Jilemnice do budoucna postupně napravit. Jmenovitě se jedná o prodloužení úřední doby alespoň jednou týdně, založení elektronického objednávkového systému a online sledování stavu přepážek. Nezbytností pak je zajištění bezbariérové dostupnosti úřadu a případné vytvoření přebalovacího pultu či koutku pro matky a zajištění dostupnosti občerstvení na úřadě.

Tab. 8: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Přístupnost úřadu pro občany

A: Přístupnost úřadu pro občany				
Kritéria (váhy kritérií, bodování)	Bohumín	Děčín	Semily	Jilemnice
Úřední doba				
1. Prodloužená úřední doba min. 1 den v týdnu (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ne (0)
2. Počet úředních hodin za týden pro občanské průkazy (OP) - (5 B za 25 h. a 0,5 B za každou další h.)	16 (0)	22 (0)	36 (10,5)	21,5 (0)
3. Počet úředních hodin za týden pro cestovní doklady (CD) - (5 B za 25 h. a 0,5 B za každou další h.)	16 (0)	22 (0)	36 (10,5)	21,5 (0)
4. Počet úředních hodin za týden pro řidičské průkazy (ŘP) - (5 B za 25 h. a 0,5 B za každou další h.)	16 (0)	24,5 (0)	37,5 (11)	21,5 (0)
5. Počet úředních hodin za týden pro živnostenské podnikání (ŽP) - (5 B za 25 h. a 0,5 B za každou další h.)	16 (0)	18 (0)	36 (10,5)	16 (0)
Elektronický objednávkový systém				
6. Pro agendu občanské průkazy (4 B)	ano (4)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
7. Pro agendu řidičské průkazy (4 B)	ano (4)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
8. Pro agendu evidence vozidel (4 B)	ano (4)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
9. Pro agendu cestovní doklady (4B)	ano (4)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
10. Pro agendu matrik (4 B)	ano (4)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
11. Potvrzovací e-mail či SMS o vyhotovení požadavku (3 B)	ne (0)	ano (3)	ano (3)	ne (0)
12. Informace o stavu plnění požadavku na OP, CD či ŘP (3 B)	ano (3)	ano (3)	ne (0)	ne (0)
Formuláře na webu ke stažení				
13. Dostupné formuláře k matrikám (2 B)	ano (2)	ano (2)	ano (2)	ano (2)
14. Dostupné formuláře k agendě odpadů (2 B)	ano (2)	ano (2)	ne (0)	ano (2)
15. Formuláře k dalším alespoň 3 agendám (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ano (3)
Online sledování stavu přepážek				
16. Pro agendy OP, CD, ŘP, evidence vozidel (3 B)	ne (0)	ano (3)	ano (3)	ne (0)
WC dostupné pro veřejnost				
17. Veřejně dostupná toaleta i pro handicapované (1 B)	ano (1)	ano (1)	ano (1)	ano (1)
Přátelskost k rodinám				
18. Přebalovací pult či koutek pro matky na úřadě (1 B)	ne (0)	ano (1)	ano (1)	ne (0)
Dostupnost agend (OP, CD, ŘP, ŽP) pro handicapované				
19. Zajištěna bezbariérová dostupnost úřadu (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ne (0)
Možnost platby poplatků platební kartou				
20. Platba poplatků kartou (2 B)	ano (2)	ano (2)	ano (2)	ano (2)
Možnost občerstvení na úřadě				
21. Občerstvení na úřadě (1 B)	ne (0)	ano (1)	ne (0)	ne (0)
Celkem bodů z kategorie A	39	47	83,5	10

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

Kategorie **Transparentnost úřadu** je přímo spjatá i s otevřenými daty a zahrnuje především dostupnost zásadních dokumentů. Maximálního počtu 25 bodů lze dosáhnout díky osmi kritériím, která jsou váhově více hodnocena, než je tomu v poslední kategorii. Transparentnost jednotlivých úřadů rozebírá tabulka č. 9. Kompletní materiály pro jednání zastupitelstva náležitě zveřejňují pouze Bohumín a Jilemnice. Smlouvy a zápisy z jednání pak poctivě zveřejňují Semily, ale naopak jako jediné neposkytují streamový přenos jednání zastupitelstva. Pouze Děčín zveřejňuje rozklikávací rozpočet, na který je odkazováno přímo z webu i z katalogu otevřených dat města. Strategie rozvoje měst jsou všeobecně zveřejňovány. Online lze prohlédnout i územní plány, což však není možné u Semil.

Pokud by Jilemnice zvýšila svou transparentnost, začala zveřejňovat nejlépe veškeré smlouvy a vytvořila by i svůj rozklikávací rozpočet, předstihla by v této kategorii benchmarková města Děčín a Semily.

Tab. 9: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Transparentnost úřadu

B: Transparentnost úřadu				
Kritéria (váhy kritérií, bodování)	Bohumín	Děčín	Semily	Jilemnice
Zveřejňované podklady pro jednání zastupitelstva				
22. Zveřejněné kompletní materiály pro jednání zastupitelstva předem na webu a zajištění přístupnosti min. po 2 roky (3 B)	ano (3)	ne (0)	ne (0)	ano (3)
Zveřejňování dokumentů				
23. Zveřejňované veškeré smlouvy na webu (5 B)	ne (0)	ne (0)	ano (5)	ne (0)
24. Zveřejňované veškeré smlouvy nad 50.000,- Kč bez DPH (4 B)	ne (0)	ano (4)	ano (4)	ne (0)
25. Zveřejňované zápisy z jednání zastupitelstva města (3 B)	ne (0)	ne (0)	ano (3)	ano (3)
Online přenosy ze zastupitelstva				
26. Streamový přenos jednání zastupitelstva (2 B)	ano (2)	ano (2)	ne (0)	ano (2)
Rozklikávací rozpočet na webu				
27. Zveřejněný rozpočet města v rozklikávací podobě na webu města, nikoliv odkaz na MONITOR (3 B)	ne (0)	ano (3)	ne (0)	ne (0)
Strategie rozvoje				
28. Zveřejněná strategie rozvoje města (2 B)	ano, ale pouze na webu města, nikoliv v databázi strategií (2)			
Dostupnost aktuálního územního plánu				
29. Online možnost prohlédnutí územního plánu v dostatečném rozlišení pro čtení na webu (3 B)	ano (3)	ano (3)	ne (0)	ano (3)
Celkem bodů z kategorie B	10	14	14	13

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

V kategorii **Komunikace úřadu** bylo stanoveno 13 kritérií s maximálním možným ziskem 40 bodů. Tato kategorie postihuje různé druhy komunikace a zaměřuje se na webové stránky, sociální sítě a další způsoby předávání informací. Hodnocení komunikace jednotlivých úřadů shrnuje tabulka č. 10. O aktuálnosti webů vypovídají počty příspěvků převyšující hranici pěti příspěvků za týden, což splňují všechna města, stejně tak jako splňují podmínky možnosti hlášení závad elektronicky a zveřejnění kompletního seznamu kontaktů. Systém životních situací zároveň i s mapovým portálem na webu prezentují Bohumín a Děčín. Aplikaci elektronického úřadu nemají jen Semily. Například v případě Jilemnice se jedná o Registr pohledávek, kde občané mohou získat informace o stavu svých pohledávek vůči městu. Pouze Jilemnice ale občanům neumožňuje odběr novinek z úřadu, ani je neinformuje v případě krizových situací prostřednictvím SMS. Žádné z vybraných měst nezjišťuje spokojenost občanů s úřadem minimálně dvakrát ročně, ačkoliv využívají různé metody kvality, kromě Bohumína.

Jako benchmark v této kategorii vzešlo město Děčín, od něhož může Jilemnice čerpat inspiraci a zkušenosti především v oblasti zřízení systému životních situací, vytvoření vlastního mapového portálu, umožnění pravidelného odběru novinek z úřadu, sjednání SMS informování občanů v krizových situacích a navíc zjišťování spokojenosti mezi občany alespoň dvakrát ročně.

Tab. 10: Porovnání hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici v kategorii Komunikace úřadu

C: Komunikace úřadu				
Kritéria (váhy kritérií, bodování)	Bohumín	Děčín	Semily	Jilemnice
Pravidelně aktualizované webové stránky				
30. Počet příspěvků 1.-7.2.2016 (4 B)	> 5 (4)	> 5 (4)	> 5 (4)	> 5 (4)
31. Počet příspěvků 15.-21.2.2016 (4 B)	> 5 (4)	> 5 (4)	> 5 (4)	> 5 (4)
Aktivní profil na sociálních sítích				
32. Přibližně 5 příspěvků týdně (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ano (3)
Možnost hlášení závad elektronicky				
33. Aplikace či formulář pro možnost nahlášení závady ve městě, např. nesvítící lampa (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ano (3)
Městský zpravodaj vydávaný měsíčně městem nebo městem zřízenou organizací (3 B)				
34. Vydávání tištěného či elektronického městského zpravodaje (3 B)	ano (3)	ano (3)	ano (3)	ano (3)
Systém životních situací na webu				
35. Existence systému životních situací s navigací na jednotlivé agendy, min. 8 agend, nikoliv pouze proklik na web Ministerstva vnitra ČR (4 B)	ano (4)	ano (4)	ne (0)	ne (0)
Kompletní kontakty na webu (e-mail a telefon)				
36. Kontakty na všechny úředníky na webu města (2 B)	ano (2)	ano (2)	ano (2)	ano (2)
Mapový portál (např. mapy odpadového hospodářství, cenová mapa, územní plán apod.)				
37. Existence mapového portálu s databází min. 3 map města různého zaměření (3 B)	ano (3)	ano (3)	ne (0)	ne (0)
Mobilní aplikace úřadu				
38. Existence aplikace elektronického úřadu, např. možnost přihlašování k vyřízení agend, aktuality, úřední deska, kontakty (5 B)	ano (5)	ano (5)	ne (0)	ano (5)
Odběr novinek z úřadu				
39. Možnost pravidelného odběru novinek z městského úřadu prostřednictvím emailu, SMS či RSS kanálu (2 B)	ano (2)	ano (2)	ano (2)	ne (0)
Anketa spokojenosti občanů s úřadem				
40. Zjišťování spokojenosti občanů s úřadem min. 2x ročně (2 B)	ne (0)	ne (0)	ne (0)	ne (0)
Informování v krizových situacích				
41. Informování občanů v krizových situacích prostřednictvím SMS (2 B)	ano (2)	ano (2)	ano (2)	ne (0)
42. Využívání metod kvality (3 B)	ne (0)	ano (3)	ano (3)	ano (3)
Využívané metody kvality	-	ISO 9001	Projekt Vstřícný úřad, spokojený občan	CAF, MA21
Celkem bodů z kategorie C	35	38	26	27

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

V první kategorii nejlépe dopadly Semily zejména díky rozšířené úřední době. Ve druhé kategorii bylo hodnocení vyrovnané pro Děčín a Semily. Bohumín zde dopadl nejhůře, ač publikuje otevřená data v NKOD. V poslední kategorii byl jednoznačně nejlépe bodován

Děčín. Absolutním benchmarkem v celkovém hodnocení zde jsou však Semily. Ve výše zmiňovaných faktech se Jilemnice zatím má co učit od Bohumína, Děčína i Semil. Celkové bodové hodnocení shrnuje tabulka č. 11, kde jsou nejpříznivější bodování označena zeleně a ta nejméně příznivá červeně.

Tab. 11: Celkové hodnocení Přívětivý úřad 2016 pro Bohumín, Děčín, Semily a Jilemnici

Přívětivý úřad 2016	Bohumín	Děčín	Semily	Jilemnice
Hodnocení kategorie A: Přístupnost úřadu pro občany	39	47	83,5	10
Hodnocení kategorie B: Transparentnost úřadu	10	14	14	13
Hodnocení kategorie C: Komunikace úřadu	35	38	26	27
Celkové bodové hodnocení	84	99	123,5	50

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Výzkumné šetření mezi vybranými městy

Kapitola vychází z vlastního výzkumného šetření mezi vybranými městy. Cílem nebylo provést rozsáhlé dotazníkové šetření mezi mnoha obcemi s rozšířenou působností, nýbrž zaměřit se na několik málo obcí, kterými by se Jilemnice mohla do budoucna inspirovat v problematice otevřených dat a svobodného přístupu k informacím.

Dotazník (viz Příloha E) byl pro tento účel sestaven na základě poznatků z teoretické části a stanovených cílů diplomové práce. Pilotní verze dotazníku byla konzultována s panem Ing. Šedivcem, kdy došlo k úpravě znění některých otázek, doplnění některých otázek i dalších variant odpovědí. Dotazník je přehledně členěn do dvou logických celků, otevřená data a svobodný přístup k informacím, a má i kvalitativní charakter, neboť zkušenější obce zde doporučovaly začínající Jilemnici, jak postupovat při zavádění otevřených dat. Dotazník byl emailem adresně rozeslán 8. března 2017 obcím, které již publikují otevřená data v NKOD, tj. do Děčína, Bohumína, Prahy, Ostravy, Opavy a Huntířova, a které lze proto považovat za benchmark a příklad dobré praxe. Dále byly osloveny pro srovnání i obce s rozšířenou působností v Libereckém kraji, tj. Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Liberec, Nový Bor, Tanvald, Turnov, Železný Brod a v neposlední řadě předmětná Jilemnice. Email byl adresován přímo do kanceláře tajemníka či do oddělení informačních technologií, kde se problematikou zveřejňování informací a dat zpravidla zabývají. Zaměstnanci úřadu byli autorkou požádáni o účast ve výzkumu pro potřeby diplomové práce a náležitě se vším obeznámeni. Emailová forma oslovení respondentů s sebou nese

různá pozitiva, především jednodušší organizaci, adresnost, dostatek času na vyplnění pro dotazované, kteří dotazník mohli vyplnit kdykoliv ve chvílce volna, dále nemožnost ovlivnit respondenta, nízké náklady a rychlost. Polovina oslovených obcí dotazník zodpověděla pohotově, vstřícně a obětavě, ale na druhé straně polovina obcí několikanásobné oslovení zcela ignorovala, což by bylo možné nominovat do kategorie Zavřeno v soutěži Otevřeno x Zavřeno jako odmítnutí poskytnout informace.

Nebylo možné použít natolik reprezentativní vzorek, který by na přijatelné úrovni umožnil uspokojivé zobecnění. Obcí s rozšířenou působností je v ČR 205, v rámci Libereckého kraje 10 a celkem je v ČR 6 253 obcí (Ústav územního rozvoje, 2017). Jak již bylo v práci zdůrazňováno, taková výzkumná šetření ve veřejné správě je třeba provádět pod záštitou nějakého úřadu či vyšší autoritativní instituce, pokud má být zajištěna náležitá návratnost. Vytvořený dotazník by zajisté bylo možné pro tyto účely do budoucna znovu využít. Také je třeba brát v potaz, že někteří z dotazovaných mohou uvádět nepravdivé a neoprávněně pozitivní údaje, jelikož mají pocit, že se to od nich očekává a chtějí se prezentovat v lepším světle.

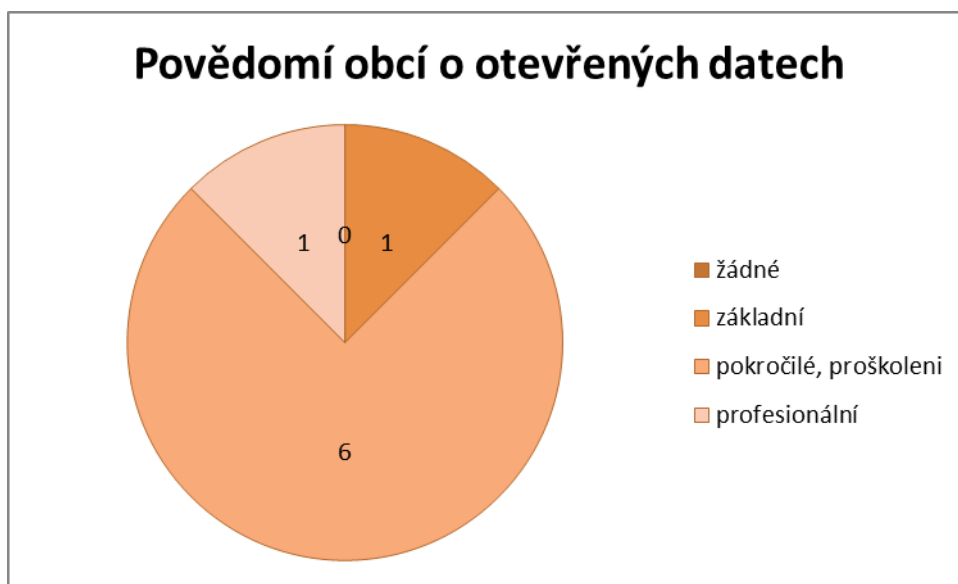
Do **benchmarkingového srovnání** byly nakonec zahrnuty obce Děčín, Bohumín, Praha, Opava, Česká Lípa, Tanvald, Železný Brod a porovnávaná Jilemnice, z nichž jedna obec si vyžádala anonymní zpracování odpovědí, čemuž muselo být uzpůsobeno i vyhodnocení výzkumného šetření. Na základě porovnání s ukázkovými příklady dobré praxe jsou v závěrečné kapitole určeny návrhy ke zlepšení využitelnosti otevřených dat v Jilemnici.

5.3.1 Vyhodnocení výzkumného šetření mezi vybranými městy

Pro potřeby zpracování byly odpovědi kódovány a sumarizovány v programu Microsoft Excel. Pro lepší orientaci byla vytvořena anonymní tabulka, která je k nahlédnutí v Příloze F, kde nejsou znázorněny odpovědi jednotlivých obcí. Respondentů bylo celkem osm. Jako první logický celek budou rozebrána otevřená data a následně i svobodný přístup k informacím.

Otevřená data:

Jilemnice uvedla, že má povědomí o otevřených datech pouze základní, naopak Praha má profesionální znalost a ostatní obce jsou proškoleny, tudíž mají pokročilé znalosti. Žádná obec neuvedla, že by otevřená data neznala, což ukazuje i obrázek č. 14.

Obr. 14: Povědomí dotazovaných obcí o otevřených datech
Zdroj: výzkumné šetření (2017), vlastní zpracování

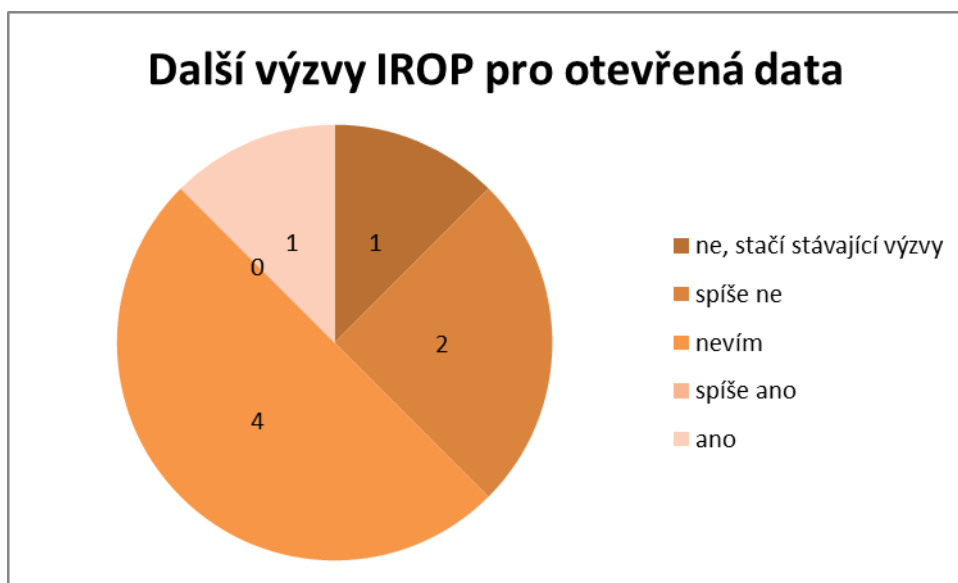
Sedm obcí uvedlo, že by uvítalo větší informovanost ze strany Ministerstva vnitra ČR o otevřených datech. Pouze jedna obec o to spíše nemá zájem. Podle pěti obcí otevřená data přispívají k otevřenosti veřejné správy a zároveň se šest obcí shoduje na tom, že otevřená data mají pozitivní vliv na fungování veřejné správy a to v tom smyslu, že vznikají nové aplikace či možnosti informování občanů i firem, veřejná správa si tak zvyká na poskytování a sdílení vlastních informací, čímž roste její transparentnost i efektivita v rámci ní a ve vztahu k veřejnosti, dále se zlepšuje propojení veřejné správy a veřejnosti, která se tímto stává informovanější. Opava naopak zdůrazňuje, že otevřená data slouží občanům nikoliv veřejné správě, s čímž autorka nesouhlasí. Podle dvou obcí ale nemají žádný vliv na fungování veřejné správy a to podle autorky spíše svědčí o jejich nízké informovanosti a vzdělanosti v problematice otevřených dat.

Co se týče podpory zavádění prvků otevřených dat ze strany vedení úřadů, ve čtyřech obcích je to podporováno a v dalších čtyřech nikoliv. Například Děčín podotkl, že oddělení informačních technologií se otevřenými daty zabývá zcela dobrovolně bez nátlaku či zájmu vyšších úředníků, ač dosud zatím nezaznamenal žádný zájem ani ze strany vývojářů aplikací či veřejnosti. Tři obce uvedly, že v jejich organizační struktuře neexistuje žádná složka, která by měla na starosti koordinaci zavádění a realizace otevřených dat, na druhé straně u ostatních respondentů se jednalo o složky jako organizační odbor či veškeré odbory, oddělení informačních technologií a v hlavním městě je to Institut plánování a rozvoje Praha. Tři z obcí nerealizují žádné projekty zaměřené na otevřená data, ostatní obce považují za projekty svůj vlastní web, což uvedl Bohumín a Česká Lípa, nebo vlastní katalog otevřených dat Děčína a Prahy, kde stále rozšiřují počet publikovaných datasetů, nebo Opava považuje za projekt už jen to, že poskytuje data, která jsou využívána externími tvůrci aplikací. Například Bohumín se snaží navazovat spolupráci s občany a firmami a na svém webu i uvádí, jaká data poskytuje, kdo je jejich správcem, v jakém strojově čitelném formátu data jsou, kdo je odebírá a jaká data jsou čerpána externě, což je podle autorky realizováno velice efektivní, transparentní a přehlednou formou. V souvislosti s tím hejtmán Moravskoslezského kraje městu Bohumín udělil **Zvláštní cenu v soutěži Zlatý erb 2016 za publikování otevřených dat** (Město Bohumín, 2017).

O speciální výzvu Integrovaného regionálního operačního programu (dále jen IROP) pro otevřená data obce převážně zájem nejeví, což plyne z obrázku č. 15. Zájem projevila pouze Opava.

Dvě obce uvedly, že nepublikují žádná otevřená data. Opava je nyní v režimu testování dat geografického informačního systému a kalendáře kulturních akcí, kde bude všem organizátorům umožněno zadávat kulturní akce. V ostatních případech se jedná o ekonomická a mapová data úřadu zahrnující obchodní smlouvy, vyhlášky, rozpočty, rozvojové plány, seznam škol, sportovišť a jiných zařízení, zadávací řízení a zápisy ze zasedání města, kde tyto data však jsou zpravidla ve formě PDF dokumentů na webu města. Obce si totiž často pletou otevřená data se zveřejňováním jakýchkoliv dokumentů ve formátu PDF. Například Bohumín na svém webu publikuje náležitě otevřené datasety s názvem Bytoví technici, Co, kdy, kde, Čestní občané, Digitální technická mapa, E-info,

Firmy, služby, podnikání, Hlášení závad, Kam na oběd, Licitace bytů, Meteostanice, Nebytové prostory, Osobnosti, Objednávky, Plánované odstávky, Smlouvy, Sporty ve městě, Subjekty města, Telefonní seznam úřadu, Teploty, Ulice města, Úřední deska, Veřejné zakázky, Videoarchiv, Virtuální prohlídky, Vlhkosti vzduchu, Webové kamery či Ztráty a nálezy. To vše by mohla aplikovat i Jilemnice.

Obr. 15: Další výzvy IROP pro obce a jejich otevřená data
Zdroj: výzkumné šetření (2017), vlastní zpracování

Navzdory tomu, co obce uvedly v dotazníku, což prezentuje obrázek č. 16, autorka shledala závěry, že v NKOD publikují Bohumín, Děčín, Opava a Praha, ve vlastním katalogu pouze Děčín a Praha, a na webu obce má sekci otevřená data Bohumín a Institut plánování a rozvoje Praha, nebo na portálu hlavního města Prahy je sekce otevřený úřad, a Děčín má sekci otevřené služby. Česká Lípa pak mylně uváděla, že publikuje ve vlastním katalogu a v NKOD, a zhodnotila, že jejich otevřená data jsou na velmi vysoké úrovni. Na druhé straně Opava a Děčín opomenuli, že publikují i v NKOD. Děčín zatím nemá vlastní katalog provázan s NKOD a Opava v něm pravděpodobně nepublikuje pravidelně.

Jako důvody nízké intenzity publikování obce trefně nejčastěji uváděly nízkou informovanost. Jednoznačně však plánují v publikování pokračovat. Na otázku, zda před publikováním a v průběhu publikování využily publikační plány, odpovídaly spíše záporně. Publikační plány využila pouze Praha a Opava.

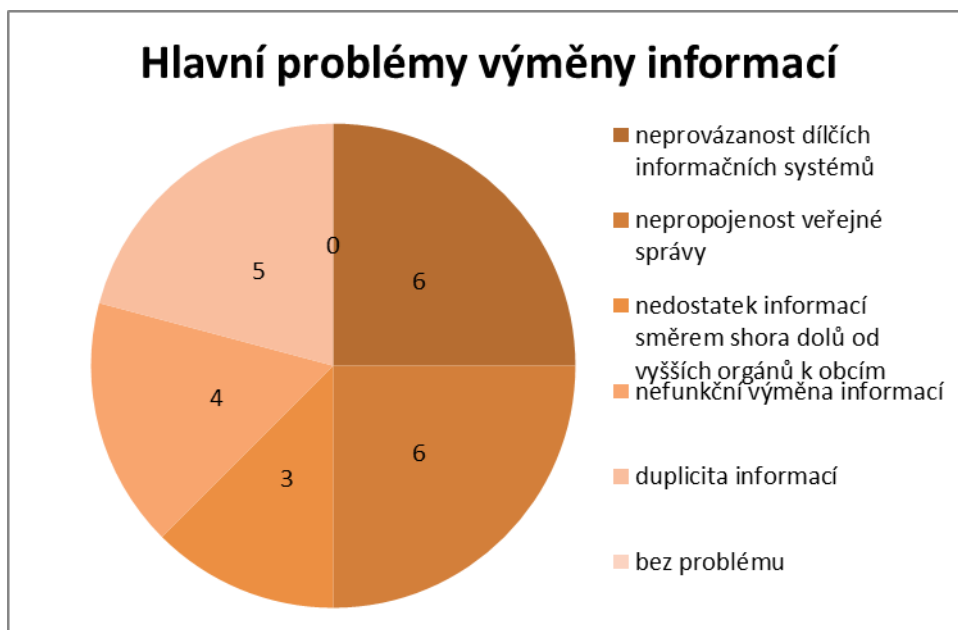
Obr. 16: Místo, kde obce publikují svá otevřená data
 Zdroj: výzkumné šetření (2017), vlastní zpracování

Svobodný přístup k informacím:

Jak lze očekávat, za nejvhodnější způsob poskytování informací je považována elektronická komunikace, zejména prostřednictvím webu obce či facebookového profilu. Sekundární roli pak hraje tištěný zpravodaj či osobní setkání. Bohumín se angažuje ještě v dalších oblastech komunikace, využívá totiž Televizní informační kanál TIK, Twitter a kanál YouTube. Všechny obce potvrzují, že své webové stránky aktualizují pravidelně. Nejčastěji jsou občanům poskytovány informace o dění v obci, obecné informace, informace o kulturních akcích a o poskytovaných službách. Při poskytování informací však obce nejvíce zatěžují příliš dlouhé a nepřehledné dotazníky, náročnost získávání informací, forma zpracování, všeobecné otázky a bezvýznamnost pro obec. Naopak Železný Brod obhájí, že poskytování informací obvykle probíhá bez problémů. Jako hlavní problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy obce identifikovaly neprovázanost dílčích informačních systémů, nepropojenost veřejné správy a duplicitu informací, což ukazuje obrázek č. 17.

Obce se necítí být zatěžovány častými požadavky na poskytování informací od orgánů veřejné správy a jiných institucí. Čtyři obce si myslí, že otevřená data pomůžou při

vyřizování žádostí dle Informačního zákona a zbylé čtyři jsou přesvědčeny, že nikoliv, neboť jsou žádosti natolik specifické a různorodé, že je nelze pokrýt otevřenými daty.

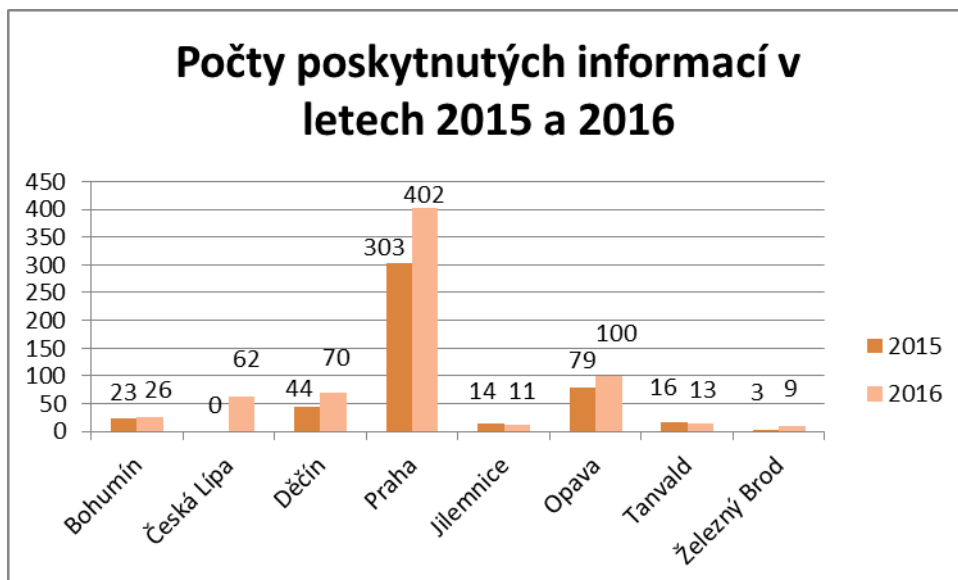

Obr. 17: Hlavní problémy výměny informací v rámci veřejné správy

Zdroj: výzkumné šetření (2017), vlastní zpracování

V počtu poskytovaných informací dle Informačního zákona, jak znázorňuje obrázek č. 18, obcím jednoznačně vévodí Praha. Některé údaje byly poskytnuty obcemi ve výzkumném šetření a ostatní údaje musela autorka dohledat na webu jednotlivých obcí. Úřady by totiž měly o takovémto poskytnutí informací vyhotovit záznam a informace elektronicky zveřejnit. Česká Lípa však takto činí až od roku 2016, proto je údaj z roku 2015 nedostupný. Kromě Jilemnice a Tanvaldu je patrná spíše rostoucí tendence počtu žádostí mezi lety 2015 a 2016.

U téměř všech obcí je splněna podmínka dostupnosti povinně zveřejňovaných informací dle Informačního zákona v papírové i elektronické podobě, avšak v Děčíně jsou některé informace pouze v listinné podobě. Vyhlášky a nařízení jsou ve všech obcích zveřejňovány elektronicky. Při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací se obce potýkají zejména s časovou náročností. Specifickým problémem v Bohumíně pak je to, že firmy nemají zájem o sobě aktualizovat informace na webu města v datasetu Firmy, služby, podnikání, ač jsou k tomu opakovaně vyzývány.

Obr. 18: Počty poskytnutých informací dle Informačního zákona v letech 2015 a 2016 v jednotlivých obcích

Zdroj: Město Česká Lípa (2017), Magistrát města Děčín (2017), Magistrát hlavního města Prahy (2017), Město Jilemnice (2017a), výzkumné šetření (2017), vlastní zpracování

5.4 Případová studie – město Jilemnice

Tato kapitola představuje město Jilemnici, která leží v jihovýchodní části Libereckého kraje na hranici s krajem Královéhradeckým, v okrese Semily a v západním podhůří Krkonoš. Na západě sousedí s Horní Brannou, na jihu s Martinicemi v Podkrkonoší a Roztokami u Jilemnice, na východě s Mříčnou a Víchovou nad Jizerou, na severu s Beneckem. Na úrovni NUTS II spadá do oblasti Severovýchod. V kraji je jednou z deseti obcí s rozšířenou působností, tedy obcí třetího stupně, do jejíhož správního obvodu spadá 21 obcí. V obci k 1. lednu 2016 žilo 5 515 obyvatel a v celém správním obvodu 22 273 obyvatel (Český statistický úřad, 2016). Rozkládá se na katastrální ploše 1 386,24 ha, kde k městu je přidruženo i katastrální území Hrabačov, a leží v nadmořské výšce 451 metrů nad mořem (Český statistický úřad, 2015).

Je členem několika uskupení, **Jilemnicka – svazku obcí**, v rámci něhož členské země spolupracují při provádění společných investičních akcí a zároveň společně propagují mikroregion v cestovním ruchu, **Svazku měst a obcí Krkonoše**, jehož cílem je ochrana celého území, včetně tvorby a naplňování koncepce cestovního ruchu, a dále **Euroregionu**

Neisse – Nisa – Nysa, jehož předmětem je příhraniční spolupráce. O rozvoj Jilemnicka pak usiluje Místní akční skupina **Přijďte pobejt!** (Město Jilemnice, 2008).

Město plní funkci centra dojížděky do zaměstnání. Více lidí dojíždí sem, než kolik jich vyjíždí pryč. Z pohledu ekonomických odvětví je zde nejvíce zastoupen průmysl, obchod, oprava motorových vozidel, spotřební zboží a stavebnictví. Celkově má město převážně průmyslový charakter. Mezi hlavní zaměstnavatele patří Devro s.r.o., Technolen s.r.o., Brano Group a.s., Jinova s.r.o. a Masarykova městská nemocnice Jilemnice. Za prací sem nejvíce dojíždějí z obcí Vichová nad Jizerou, Horní Branná, Benecko, Studenec, Poniklá, Roztoky u Jilemnice a Martinice v Krkonoších (Město Jilemnice, 2008). Jedná se tedy o spádovou obec, kde jsou patrné významné prostorové vazby.

5.4.1 Současný stav otevírání dat v Jilemnici

V této kapitole je konkrétněji vyhodnocen výše zmiňovaný dotazník vyplněný na Městském úřadě v Jilemnici a zhodnoceny jsou i webové stránky města s důrazem na zveřejňování informací a dat.

Z dotazníku vyplývá, že v Jilemnici mají povědomí o otevřených datech pouze základní a uvítali by větší informovanost ze strany Ministerstva vnitra ČR. V dotazníku uvedli, že nevědí, jestli přispívají otevřená data k otevřenosti veřejné správy, ale mají podle nich příznivý vliv na informovanost veřejnosti. Vedení úřadu ale bohužel neklade důraz na zavádění prvků otevřených dat. Stejně tak zde neexistují žádné projekty zaměřené na otevřená data ani složka úřadu, která by se jejich koordinací zabývala. Speciální výzvu IROP spíše nevyhledávají a za otevřená data považují informace v rámci úřadu publikované na webu města. Vzorové publikační plány zatím nevyužili a nevědí, zda tak do budoucna vůbec učiní.

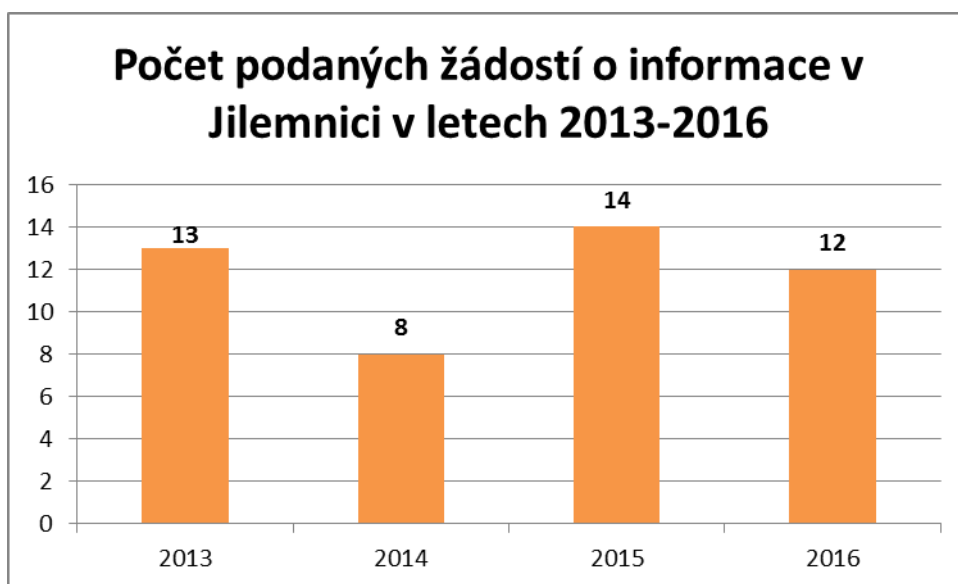
Co se týče způsobů poskytování informací, nejvíce jsou předávány elektronickou cestou. Webové stránky jsou pravidelně aktualizovány. Všechny informace povinné ze zákona jsou dostupné v papírové i elektronické podobě. Vyhlášky a nařízení jsou pak vždy zveřejněny elektronicky. Při poskytování informací úředníky nejvíce zatěžují příliš dlouhé

a nepřehledné dotazníky, všeobecné otázky a jejich bezvýznamnost pro obec. Na druhé straně takové dotazníky a průzkumy mohou osvětlit mnohé neefektivnosti a problémy uvnitř úřadu, jak dodává autorka. Hlavním problémem s tím spojeným je nepropojenost veřejné správy, nefunkční výměna informací a technické komplikace. Orgány veřejné správy ani jiné instituce úřad svými dotazy nezatěžují. Podle jejich názoru by zveřejňování otevřených dat mohlo výrazně pomoci při vyřizování žádostí dle Informačního zákona. Občanům jsou nejčastěji poskytovány informace obecné, o dění v obci, o kulturních akcích, o povinnostech občanů a ze zasedání zastupitelstva. Poskytování informací je na webu obce náležitě popsáno, včetně směrnice o poskytování informací, sazebníku úhrad, místa a způsobu podání žádostí.

Podle obrázku č. 19 bylo v Jilemnici v letech 2013 až 2016 ročně podáváno 8 až 14 žádostí o informace, což sice není nijak dramatické číslo, ale tento počet by se mohl snížit, neboť mnohé z informací by bylo možné zveřejňovat ve formě otevřených dat. Vyskytovaly se dotazy na měsíčník Zpravodaj města Jilemnice, poskytovatele služeb svozu odpadu a údržby komunikací i zeleně, seznam zastupitelů a členů rady města včetně politické příslušnosti, výjimky z dopravního značení a upřesnění počtu povolenek, parkování v centru města, odkoupení pozemků, počet přestupků, úklid a údržbu budov, vyvlastňovací řízení, vodní zdroje, kolaudační rozhodnutí, výše dotací, využívaný právní informační systém CODEXIS, Spisový a skartační řád, software pro vedení spisové služby GINIS Standard, pokuty a sankce za nedodržení stavebního řádu, projekt rekonstrukce letního koupaliště, hydrologický vrt, Centrum náhradní rodinné péče Domov a rodina, podobu darovací smlouvy, počet žádostí o odnětí zemědělské půdy ze Zemědělského půdního fondu, provoz a financování vodárenské infrastruktury města a každoročně na investiční plán (Město Jilemnice, 2017b).

V současnosti Jilemnice na svém webu nabízí letní a zimní virtuální prohlídku města, orientační plán města a interaktivní mapu s firmami i s vyhledáváním ulic. Dostupné jsou rovněž mapy památkové zóny ve formátu JPG. Kalendář akcí pak odkazuje na web Informačního centra Jilemnice. Dále jsou ve formátu FLV či AVI ke zhlédnutí v přímém přenosu či v archivu záznamy zasedání zastupitelstva. Ve formátu DOC, DOCX či PDF jsou zde také zveřejňovány návrhy programu zasedání zastupitelstva města, jejich termíny,

přílohy a zápisy rovněž i ze schůzí rady města, jednací řád, vyhlášky a nařízení, zápisy z výborů a komisí, dokumenty jednotlivých odborů, vyjádření k podnětům, informace o grantových a jiných programech, výtisky Zpravodaje města, tiskové zprávy, územní a povodňový plán, dokumenty k veřejným zakázkám a jiným projektům, ve formátu XLS pak rozpočtový výhled, síť poskytovatelů sociálních služeb, seznam členů rady i zastupitelstva města včetně politické příslušnosti a kontaktů, což bylo mimo jiné požadováno jednou z žádostí o poskytnutí informací. Schválený rozpočet města na rok 2017 je zveřejněn ve formátu XLSX, nikoliv však v rozklikávací podobě (Město Jilemnice, 2017b).

Obr. 19: Počet podaných žádostí o informace v Jilemnici v letech 2013 až 2016
Zdroj: Město Jilemnice (2017a), vlastní zpracování

Závěrem lze konstatovat, že Jilemnice se bezpochyby snaží být transparentní, zveřejňuje téměř veškeré dokumenty, ač v méně otevřené podobě. Bárta (2015) shledává formáty DOC,DOCX a PDF za nejméně vhodné k použití z hlediska otevřenosti. V těchto formátech je na webu města zveřejňována většina dokumentů. Některé dokumenty se na webu ve složkách opakují a jejich sled je chaotický. Vhodnější by bylo vytvořit sekci pro dokumenty, respektive otevřená data, kde by vše bylo vhodně a přehledně strukturováno. Pro občany by možná mohla být zajímavá také data jako statistiky rychlosti a počtu vozidel, které byly zveřejněny pouze jednou a to v roce 2012, nebo kuřácká mapa zveřejněná rovněž pouze jednou a to v roce 2010, kde tyto dokumenty jsou v kompetenci

Městské policie Jilemnice. Prohřeškem proti transparentnosti je, že nejsou vystavovány žádné smlouvy, což by mělo být bez otálení napraveno. Proto i Jilemnice by měla projít pozvolnou mentální proměnou směrem k otevřenosti.

6. Návrhy ke zlepšení využitelnosti otevřených dat v Jilemnici

Doporučení pro Jilemnici ke zlepšení využitelnosti otevřených dat vychází z výzkumného šetření mezi benchmarkovými obcemi. Na základě celé diplomové práce pak další návrhy shrnuje autorka. Před samotnými návrhy je žádoucí uvést dobrý příklad, jak zavádět otevřená data. Pro Jilemnici i mnohé další obce jím rozhodně může být **průkopnický Děčín**.

Děčín byl v roce 2013 osloven Fondem Otakara Motejla, zda by neměl zájem zúčastnit se pilotního projektu v oblasti otevřených dat. Následně došlo k uzavření memoranda o spolupráci a zveřejnění prvních datasetů. Současně byl spuštěn i první děčínský portál otevřených dat, který byl poté technologicky přepracován po vzoru Ministerstva financí ČR. Datasets jsou stále rozšiřovány a přidávány. Přestože se myšlenka otevřených dat všeobecně dostává mezi úředníky jen velice pozvolna, v Děčíně se tento trend daří naplňovat. Problém však skýtají technická omezení a nedostatečné časové kapacity. Zájem o otevřená data byl zatím zaznamenán pouze ze strany novinářů (Kejzlar, 2017).

Dobré příklady z praxe, tedy města Bohumín, Děčín, Praha a Opava, ve výzkumném šetření uvedly následující postupy zavádění otevřených dat. Bohumín Jilemnici navrhuje inspirovat se otevřenými daty ostatních měst, zeptat se vývojářů aplikací, o co by měli zájem a zvolit, jaká data začne publikovat. Děčín v začátcích doporučuje prostudovat web www.otevrenadata.cz a publikované informace Ministerstvem vnitra ČR o otevřených datech, vytipovat vhodné datasets, zpočátku méně pracné k získání, a rovnou začít publikovat i v NKOD. Pro menší obce je tento způsob mnohem efektivnější a finančně úspornější. Šetří tak čas i finance oproti spouštění vlastního katalogizovaného řešení. Praha dodává, aby Jilemnice vytipovala datové sady nejen podle zájmu vývojářů, ale celé široké veřejnosti. K publikování by pak měly být zvoleny nejlépe připravené datasets, avšak nelze otálet a čekat, až budou optimální, jelikož nikdy nebudou. Publikování prospěje i využívání dat uvnitř správy úřadu. Opava naopak doporučuje posečkat, než Ministerstvo vnitra ČR zavede jednotnou metodiku, a pak si vydefinovat, jaká data by byla zajímavá pro občany Jilemnice. Autorka se ztotožňuje s názory všech měst kromě Opavy.

Obdobně jako některé části Brna i Prahy a dále obce Černošice, Česká Lípa, Kutná Hora, Nové Město na Moravě, Psáry a Úvaly by se Jilemnice mohla stát členem spolku **Otevřená města**, kde tato města prosazují otevřené fungování místní samosprávy, zejména zveřejňování informací a otevřených dat, otevřené zadávání veřejných zakázek, zapojování veřejnosti do rozhodování, využívání open source¹⁶ a otevřených technologií. Z dlouhodobého hlediska bude tato organizace nabízet platformu pro centrální zadávání veřejných zakázek na vývoj specializovaného softwaru pro veřejnou správu, zajišťovat nezávislost a lepší vyjednávací pozici při získávání programů od dodavatelů, participovat na projektech s odborníky z univerzit a neziskového sektoru, sdílet informace a zkušenosti napříč samosprávami, omezovat závislost na monopolních dodavateli díky open source, provádět prověrky otevřenosti a v neposlední řadě poskytovat poradenství v přístupech k otevřenosti i legislativě. Dalším cílem spolku je zveřejňování smluv a faktur, nabízení online knihovny znalostí pro otevírání radnic, zveřejňování užitečných informací pro komerční sektor formou otevřených dat a s využitím finančních zdrojů z EU vytvoření online aplikací, prostřednictvím nichž se veřejnost zapojí do fungování města (Otevřená města, 2015).

Členem se může stát každá obec, která zašle zastupitelstvem schválené vzorové usnesení a důvodovou zprávu, které lze upravit dle potřeb. Pro členy jsou připraveny projekty Citivizor, rozklikávací rozpočet, model pro sdílení znalostí od Wikimedia ČR, web Prahy 7, který bude možné aplikovat v dalších obcích jako open source, dále se v Praze 7 osvědčuje dvoukolové řízení veřejných zakázek, kdy nejprve rozhodne kvalita technické realizace a v druhém kole cena, čímž by se Jilemnice mimo jiné mohla také inspirovat. Spolek si totiž uvědomuje, že spolupráce ve společných tématech vede k šetření rozpočtových prostředků, používání osvědčených řešení a kvalitnějším službám pro občany (Otevřená města, 2015).

¹⁶ Open source – software s otevřeným a veřejně dostupným zdrojovým kódem, uživatel může měnit jeho funkcionalitu a vytvářet vlastní technická řešení (Otevřená města, 2015)

Do 29. září 2017 by Jilemnice mohla také podat žádost o podporu v rámci **výzvy č. 26 Egovernment I. Integrovaného regionálního operačního programu**, jejímž specifickým cílem je Zvyšování efektivity a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím rozvoje využití a kvality systémů ICT. Podpora je zaměřena jak na otevřená data, transparentnost a zpřístupnění obsahu, tak i na eCulture, eEducation, eHealth, eJustice, sociální služby, pojištění, dávky, výběr daní, prostorová data, elektronickou identitu či na elektronické doručování a ekvivalenci dokumentů (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016).

Autorka pro Jilemnici sestavila i **publikační plán** (viz Příloha G), který vychází ze Standardů publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy ČR (Otevřená data, 2015d), a je inspirován otevřenými daty Prahy 8 (Městská část Praha 8, 2017), Děčína (Otevřená data města Děčín, 2017) a Bohumína (Město Bohumín, 2017). Název datové sady je blíže specifikován v popisu a jako odpovědný kurátor dat je vždy přidělen kompetentní odbor Městského úřadu Jilemnice. Ze sestaveného publikačního plánu by si město mělo vybrat alespoň několik málo datasetů a začít publikovat ručně. Až s narůstající poptávkou lze začít uvažovat o automatizovaném zveřejňování. Doporučeny jsou některé datové formáty, které mohou začít na nejnižší jednohvězdičkové úrovni jako PDF a postupem času by měly být přeformátovány na tříhvězdičkovou úroveň jako všechna data veřejné správy, což znamená do formátu XLSX či CSV. Využívaný databázový software a nástroj spisové služby GINIS Standard zajistí umožňuje export ro různých formátů.

Vymezena je i četnost publikování. Kolonka Plánovaný termín publikace je záměrně volná. Dle Economia (2016) by k prvnímu publikování mělo dojít v horizontu dvou až tří měsíců od spuštění přípravné fáze procesu otevírání dat. Pro začátek byly převážně voleny prioritní oblasti, ke kterým již existují stávající data. Jejich publikování by se mělo odehrát v určitých vlnách, tedy postupně za uplatnění projektového řízení ve veřejné správě.

Aby došlo ke snížení počtu žádostí o informace dle Informačního zákona, do publikačního plánu by navíc kromě vybraných datových sad mohla být zakomponována data o investičních plánech nebo o prodeji a pronájmu bytů, budov či pozemků. Doplněna by mohla být i grafická a mapová data po vzoru města Děčín (Otevřená data města Děčín, 2017). Mapové vrstvy komunikací, dopravních značek, veřejného osvětlení, sběrných nádob, školských obvodů, majetku města a dalších zajímavých prostorových dat ve

formátu Shapefile by sloužily k dalšímu využití. Postupně by mohly být zveřejňovány další datové sady, u kterých to má smysl a lze je bez velkých obtíží zveřejnit. To znamená, že datové sady neobsahují zákonem chráněné informace, zejména chráněné osobní údaje.

Jak již bylo výše zmiňováno, některé dokumenty se na webu města ve složkách opakují a jejich sled je nepřehledný až chaotický. Autorka proto navrhuje vytvořit speciální **sekcí pro dokumenty, respektive otevřená data**, kde by vše bylo vhodně a přehledně strukturováno obdobně jako u měst uváděných jako příklad dobré praxe. Úvodní informace k otevřeným datům by po vzoru města Bohumín (Město Bohumín, 2017) mohla znít následovně. „Data zveřejněná na webových stránkách označená jako otevřená data smí uživatel distribuovat a sdělovat veřejnosti při dodržení podmínky, že jako zdroj dat uvede město Jilemnici. Uživatel bere na vědomí, že v případě dalšího šíření otevřených dat je povinen uvést znění těchto podmínek užití (např. přímým odkazem na tuto webovou stránku). Tyto podmínky užití neplatí pro dokumenty, na něž se vztahují práva duševního vlastnictví třetích stran. Město Jilemnice se zříká odpovědnosti za případné škody vzniklé dalším užitím a zpracováním otevřených dat, jakož i odpovědnosti za škody způsobené případnými chybami, které by otevřená data mohla obsahovat“ (Město Bohumín, 2017).

O otevření dat však musí rozhodnout vedení úřadu. Z důvodu transparentnosti by do budoucna měly být v této sekci zveřejňovány i smlouvy uzavřené městem. V souvislosti s transparentností se nabízí další návrh a to, že si úřad může od **Otevřené společnosti** objednat online kurzy či semináře pro své úředníky, aby se zlepšilo jejich povědomí o poskytování informací a o otevřených datech, nebo lze přímo objednat vypracování auditu informační otevřenosti. V případě zájmu nabízí v letošním roce 2017 školení k otevřeným datům, konzultace a pomoc s otevíráním dat i **Ministerstvo vnitra ČR** po zkontaktování na emailech lukas.slavik@mvcz.cz nebo oha@mvcz.cz (Otevřená data, 2017).

Autorka by dále doporučila spolupracovat s místním Gymnáziem a Střední odbornou školou Jilemnice, konkrétně s **oborem Informační technologie**, za účelem tvorby otevřených datasetů, aplikací nad otevřenými daty či různých dalších projektů. Další možnou otázkou k řešení v budoucnosti by mohlo být výzkumné šetření mezi firmami a veřejností o tom, o jaké datasety by měli jednotlivé subjekty zájem. Žádoucí by bylo

doptat se lokálních největších zaměstnavatelů či vývojářů, o jaká data by měli zájem pro rozvoj svého podnikání. Volně přístupný **seznam datových přání**, kam by mohl kdokoliv svým požadavkem přispět, by mohl být vyvěšen jak na webu města, tak na facebookových stránkách města, případně by v sekci otevřená data mohlo být odkazováno na kompetentní osobu, na kterou se lze obrátit. O vytvořených otevřených datech by samozřejmě mělo město **komunikovat a náležitě je prezentovat**, aby se o nich dozvěděla široká veřejnost, ovšem zejména ta odborná. Na sekci otevřených dat by mělo být odkazováno přímo z titulní strany webu. Image otevřené radnice je přeci snem a účelem každé obce.

Závěr

Závěr stručně a obecně shrnuje celkové zhodnocení dosažených cílů práce a posuzuje další možný vývoj řešení tématu. Podrobnější výsledky lze vyčíst v jednotlivých kapitolách tomu věnovaných. Cílem diplomové práce bylo prozkoumat vliv otevřených dat na fungování veřejné správy a navrhnout zlepšení využitelnosti otevřených dat ve vybraném městě v České republice. Implementace návrhů a doporučení do praxe je pak čistě na vedení úřadu. Práce představuje možné návody a návrhy k zamyšlení. Výsledky odráží současný stav otevřenosti radnice z hlediska dostupných informací, proto nemusí přesně reflektovat skutečnost.

Teoretická část zasadila problematiku otevřených dat do kontextu dobrého vládnutí, chytré veřejné správy a svobodného přístupu k informacím. Na globální úrovni byla porovnána otevřená data a jejich katalogy v ČR a ve Velké Británii. Na úrovni ČR byly popsány organizace, projekty a aplikace nad otevřenými daty včetně související legislativy. Na úrovni obcí pak byly definovány procesy otevírání a publikace otevřených dat i možnosti hodnocení otevřených dat. V rámci soutěže Přívětivý úřad autorka provedla srovnání vybraných měst s Jilemníci. Vlastní výzkumné šetření společně s případovou studií města Jilemnice díky inspirování se zkušenějšími městy vyústilo v možné návrhy a doporučení pro Jilemnici při zavádění otevřených dat. Tyto návrhy a doporučení mají Městský úřad Jilemnice nasměrovat a motivovat optimálním způsobem k zavádění a využívání otevřených dat především za tím účelem, aby si vedení města uvědomilo, jaký potenciál otevřená data skrývají.

Z výzkumného šetření vyplynulo, že v současnosti se Jilemnice otevřenými daty zatím nezabývá. Zmapování současného stavu a stanovení návrhů ke zlepšení využitelnosti otevřených dat v Jilemnici může sloužit jako zdroj pro porovnání výsledků se stavem budoucím po nástupu nového zastupitelstva v roce 2018. Práce by tedy mohla být podkladem pro další výzkum, jehož cílem by bylo porovnání stanovených kategorií v čase, jak se proměnily, nebo naopak zůstaly stejné, a čemu napomohlo nové vedení úřadu. Jinými slovy, navazující výzkum by poukázal na budoucí směřování Jilemnice v oblasti otevřených dat.

Do budoucna je žádoucí neustávat ve vzdělávání, osvětě, podpoře a koordinaci jednotlivých institucí v problematice otevřených dat v celé ČR. eGovernment a digitální agendu ČR může významně pozdvihnout aktivní publikace otevřených dat, podpora kreativního přístupu jejich využití a sdílení příkladů dobré praxe. Otevřená data totiž nabízejí mnoho příležitostí a slibují významné přínosy jak pro veřejnou správu, tak pro občany a podnikatele. Mimo jiné pomáhají zvýšit transparentnost na úrovni globální, národní, regionální i lokální a podporují znovuvyužití dat veřejné správy. Nicméně skýtají i různá identifikovaná rizika spojená s jejich publikací, která je nutné brát v potaz a vyvarovat se jich.

Otevřená data jsou také nedílnou součástí konceptu chytrých měst. Pokud by si české obce uvědomily obrovský potenciál a pozitivní dopad otevření jejich dat na zrychlení rozvoje města, plánování, ekonomiku, investice, inovace, zaměstnanost, celkovou konkurenceschopnost a atraktivitu již dříve, nebyly by teprve na začátku s otevíráním dat. Motivace úředníků je převážně nulová, stejně tak jako ochota dělat něco nad rámec povinností, což se vzhledem k jejich platu mnohdy nelze divit. Na druhé straně motivace komerčních subjektů ke kreativnímu využití dat je obrovská.

Otevřená data jsou ale trendem a fenoménem dnešní doby ve zpřístupňování informací veřejné správy za účelem dalšího využití velkého množství dat, kterým veřejná správa disponuje. Některé orgány a instituce veřejné správy v ČR již publikují otevřená data, jiné se o ně teprve začínají intenzivně zajímat. V rámci tuzemských i evropských projektů vznikají zajímavé aplikace nad otevřenými daty, rozvíjejí se postupy i nástroje pro publikaci a práci s otevřenými daty. Způsob publikace by měl být především v co nejkratší možné době sjednocen a mentorován Ministerstvem vnitra ČR. Za cenu zvýšení zodpovědnosti politiků a zastupitelů by mohlo dojít k pozitivní změně vnímání politiky a veřejné správy, které by byly chápány jako otevřené služby občanům.

Je nezbytné zmínit, že individuální proces zavádění otevřených dat v obcích v odborné literatuře příliš popsán není, proto by i tato diplomová práce mohla obcím sloužit v začátcích publikování otevřených dat jako obecný návod či příručka. Jako ucelený návod také slouží Standardy publikace a katalogizace otevřených dat veřejné správy ČR dostupné na webových stránkách opendata.gov.cz.

Seznam použité literatury

AUFART, Marek. Edesky.cz: o projektu. *Edesky.cz* [online]. Praha: Edesky.cz, 2017 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <https://edesky.cz/o-projektu>

BÁRTA, David. Metodika Konceptu inteligentních měst. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Brno: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015 [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/b6b19c98-5b08-48bd-bb99-756194f6531d/TB930MMR001_Metodika-konceptu-Inteligentnich-mest-2015.pdf

BERG, Michal, Jan BOČEK, Petr BOUCHAL, Jakub MRÁČEK a Martin NEČASKÝ. *Otevřená data ve státní správě: nová éra rozhodování*. Praha: Open Society Fund Praha, 2012. ISBN 978-80-87110-24-9. Dostupné také z: http://osf.cz/wp-content/uploads/2015/08/ODSS_Text_web_01.pdf

BOČEK, Jan, Jakub MRÁČEK a Jindřich MYNARZ. *Otevřená data: příležitost pro Českou republiku*. Praha: Nadace Open Society Fund, 2012. ISBN 978-80-87725-02-3. Dostupné také z: <http://www.nasstat.cz/res/data/003406.pdf?seek=1386585926>

Bohumín: otevřená data. *Město Bohumín* [online]. Bohumín: Město Bohumín, 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/radnice/otevrena-data/>

ČERMÁK, Daniel a Jana VOBECKÁ. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. ISBN 978-80-7419-067-4.

Česká Lípa: poskytnuté informace dle zákona č. 106/1999 Sb. *Město Česká Lípa* [online]. Česká Lípa: Město Česká Lípa, 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <http://www.mucl.cz/povinne-zverejnovane-informace-dle-zakona-c-106-99-sb-5-odst-3-poskytnute-informace/ds-57/p1=1064>

Česká obchodní inspekce: otevřená data. *Česká obchodní inspekce* [online]. Praha: Česká obchodní inspekce, 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z:

<http://www.coi.cz/cz/spotrebitel/otevrena-data/>

Český telekomunikační úřad: tisková zpráva. *Český telekomunikační úřad* [online]. Praha: Český telekomunikační úřad, 2017a [cit. 2017-03-14]. Dostupné z:

<https://www.ctu.cz/tiskova-zprava-ctu-nku-usporadaji-prvni-hackathon-verejne-spravy>

Data.gov.uk. *Data.gov.uk* [online]. London: Data.gov.uk, 2017 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <https://data.gov.uk/>

Digiczech: Open Data Wishlist. *Digiczech* [online]. Praha: Digiczech, 2017 [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: <http://digiczech.eu/otevrena-data/open-data-wishlist/>

Ekonom. Praha: Economia, 2016, **48**(26): 1-36. ISSN 1213-7693. Příloha s názvem Otevřená data. Dostupné také z:

https://img.ihned.cz/attachment.php/790/66408790/AmeT4ohqrx83nPl2Q5fBuJMwKHpbACc9/EK_2016_12_01_Otevrena_data.pdf

Emailová korespondence s Editou Hudíkovou. Přívětivý úřad [online]. 2017-03-06 [cit. 2017-03-25]

Emailová korespondence s Tomášem Kejzlarem. Konzultace k diplomové práci o otevřených datech [online]. 2017-03-20 [cit. 2017-03-25]

Evropské strukturální a investiční fondy: výzva č. 26 eGovernment I. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <https://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Vyzvy/Vyzva-c-26-eGovernment-I>

FARSKÝ, Jan. Mgr. Jan Farský: otevřená data. *4WORKS* [online]. Semily: 4WORKS, 2014 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.janfarsky.cz/otevrena-data/>

Geoportál Praha: hledání dat, služeb a map. *Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2017 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z:

http://www.geoportalpraha.cz/cs/fulltext_geoportal/search%5Bcontent%5D%5BdownloadableData%5D/1/search%5Bquery%5D#.WMpb9_nhC00

Global Open Data Index: Czech republic. *Open Knowledge International* [online]. Cambridge: Open Knowledge, 2015b [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

<http://index.okfn.org/place/czech-republic/>

Global Open Data Index: methodology. *Open Knowledge International* [online]. Cambridge: Open Knowledge, 2015a [cit. 2016-11-30]. Dostupné z:

<http://index.okfn.org/methodology/>

Global Open Data Index: Place Overview. *Open Knowledge International* [online]. Cambridge: Open Knowledge, 2015d [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

<http://index.okfn.org/place/>

Global Open Data Index: United Kingdom. *Open Knowledge International* [online]. Cambridge: Open Knowledge, 2015c [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

<http://index.okfn.org/place/united-kingdom/>

GREMLICA, Petr. Kroměřížan.cz: otevřená data aneb podívejte se městu pod pokličku. *Kroměřížan.cz* [online]. Kroměříž: Kroměřížan.cz, 2013 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.kromerizan.cz/clanky/view/117/otevrena-data-aneb-podivejte-se-mestu-pod-poklicku>

GURIN, Joel. *Open Data Now: The Secret to Hot Startups, Smart Investing, Savvy Marketing, and Fast Innovation*. New York: McGraw Hill Education, 2014. ISBN 00-718-2978-4.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a Alena MAAYTOVÁ. *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.

HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance - teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-298-4.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. Vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

CHLAPEK Dušan, Jan KUČERA a Martin NEČASKÝ. Metodika publikace otevřených dat veřejné správy ČR: verze 1.0. *Rada vlády pro koordinaci boje s korupcí* [online]. Praha: Vláda ČR, 2012 [cit. 2016-11-30]. Dostupné z: http://www.korupce.cz/assets/partnerstvi-pro-otevrene-vladnuti/otevrena-data/Metodika_Publ_OpenData_verze_1_0.pdf

CHLAPEK, Dušan. Otevřená a propojitelná data veřejné správy. *Česká společnost pro systémovou integraci* [online]. Praha: Česká společnost pro systémovou integraci, 2014 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <http://www.cssi.cz/cssi/otevrena-propojitelna-data-verejne-spravy-aktivity-postupy-navod>

Informační komisař pro svobodný přístup. *Odbor dozoru a kontroly Ministerstva vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informacni-komisar-pro-svobodny-pristup-k-informacim.aspx>

Jilemnice. *Město Jilemnice* [online]. Jilemnice: Město Jilemnice, 2017b [cit. 2017-03-28]. Dostupné z: <http://www.mestojilemnice.cz/cz/>

Jilemnice: poskytnuté informace. *Město Jilemnice* [online]. Jilemnice: Město Jilemnice, 2017a [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <http://www.mestojilemnice.cz/cz/infoserver/zakladni-informace/poskytovani-informaci/poskytnute-info/>

JIROVEC, Tomáš a Adam FUREK. Metodické doporučení k postupu povinných subjektů podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. *Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo

vnitra ČR, 2015 [cit. 2016-11-30]. Dostupné z: www.otevrenaspolecnost.cz/download-publication/917

KUCERA, Jan a Dusan CHLAPEK. Benefits and Risks of Open Government Data. *Journal of Systems Integration* [online]. 2014, 5(1): 30-41. ISSN: 1804-2724. Dostupné také komerčně z databáze Proquest.

KUŽÍLEK, Oldřich. Právo na informace: otevřená data. *Otevřená společnost* [online]. Praha: Otevřená společnost, 2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: <http://www.otevrenaspolecnost.cz/knihovna/4621-otevrena-data-novelizace-infz-2016>

KUŽÍLEK, Oldřich. Srovnání zahraničních právních úprav o přístupu k informacím. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011 [cit. 2017-04-06]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/priloha-srovnani-zahranicnich-pravnich-uprav-o-pristupu-k-informacim-pdf.aspx>

Liberec: nejprůběžnější úřad je v Liberci. *Statutární město Liberec* [online]. Liberec: Statutární město Liberec, 2016 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.liberec.cz/cz/obcan/aktuality/zpravy-z-mesta/nejpruivejsi-urad-je-liberci-magistrat-ziskal-cenu-od-ministerstva-vnitra.html>

LIDINSKÝ, Vít, Ivana ŠVARCOVÁ, Petr BUDIŠ, Zbyněk LOEBL a Barbora PROCHÁZKOVÁ. *eGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

MĚRTLOVÁ, Libuše, Radoslav KOŽIAK, Jozef KRNÁČ, Věra NEČADOVÁ a Martin PROKOP. *Komplexní hodnocení kvality řízení ve vybraných organizacích veřejné správy v ČR a SR*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2015. ISBN 978-80-7204-931-8.

Městská část Praha 8: otevřená data. *Městská část Praha 8* [online]. Praha: Městská část Praha 8, 2017 [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.praha8.cz/Otevrena-data>

Ministerstvo vnitra ČR: Přivětivý úřad obcí III. typu 2016. *Odbor strategického rozvoje a koordinace veřejné správy* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/privetivy-urad-2016.aspx>

Monitor státní pokladny: datový katalog. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2016/zdrojova-data/>

MRÁČEK, Jakub, Jan BOČEK a Jáchym ČEPICKÝ. *Jak otevírat data?*. Praha: Fond Otakara Motejla, 2014. ISBN 978-80-87725-15-3. Dostupné také z: <http://www.otevrenadata.cz/res/data/001/003498.pdf>

MYŠKA, Matěj, Libor KYNCL, Radim POLČÁK a Jaromír ŠAVELKA. *Veřejné licence v České republice*. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-263-0344-2. Dostupné také z: <http://is.muni.cz/www/102870/Prirucka.pdf>

Nadace Open Society Fund Praha: kdo jsme. *Nadace Open Society Fund Praha* [online]. Praha: Nadace Open Society Fund Praha, 2017 [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://osf.cz/cs/kdo-jsme/>

National Information Infrastructure Narrative. *Cabinet Office* [online]. London: Data.gov.uk, 2013 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <http://data.gov.uk/library/national-information-infrastructure-narrative>

OCHRANA, František a Milan PŮČEK. *Efektivní zavádění a řízení změn ve veřejné správě: smart administration*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-667-7.

Open Data Barometer: Czech republic. *World Wide Web Foundation* [online]. London: World Wide Web Foundation, 2015a [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: http://opendatabarometer.org/data-explorer/?_year=2015&indicator=ODB&lang=en&open=CZE

Open Data Barometer: methodology. *World Wide Web Foundation* [online]. London: World Wide Web Foundation, 2015d [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: <http://opendatabarometer.org/3rdEdition/methodology/>

Open Data Barometer: United Kingdom. *World Wide Web Foundation* [online]. London: World Wide Web Foundation, 2015b [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: http://opendatabarometer.org/data-explorer/?_year=2015&indicator=ODB&lang=en&open=GBR

Open Data Barometer: United Kingdom. *World Wide Web Foundation* [online]. London: World Wide Web Foundation, 2015c [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: http://opendatabarometer.org/data-explorer/?_year=2015&indicator=ODB&lang=en&open=GBR&comparew=CZE

Open Data Maturity in Europe 2016: insight into the European state of play. *European Data Portal* [online]. Brussels: European Data Portal, 2016 [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: https://www.europeandataportal.eu/sites/default/files/edp_landscaping_insight_report_n2_2016.pdf

Open Data: A New Goldmine. *The Economist* [online]. London: The Economist Newspaper, 2013 [cit. 2016-11-27]. Dostupné z: <http://www.economist.com/news/business/21578084-making-official-data-public-could-spur-lots-innovation-new-goldmine>

Open Knowledge International: about. *Open Knowledge International* [online]. Cambridge: Open Knowledge International, 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <https://okfn.org/about/>

Opendata.cz: proč otevřená data. *Opendata.cz* [online]. Praha: Opendata.cz, 2017 [cit. 2017-03-09]. Dostupné z: <http://www.opendata.cz/cs/node/29>

Otevřená data Českého telekomunikačního úřadu: datové sady. *Český telekomunikační úřad* [online]. Praha: Český telekomunikační úřad, 2017b [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://data.ctu.cz/dataset>

Otevřená data města Děčín. *Otevřená data města Děčín* [online]. Děčín: Otevřená data města Děčín, 2017 [cit. 2017-02-28]. Dostupné z: <http://data.mmdecin.cz/otevrena-data>

Otevřená data města Plzeň: datové sady. *Město Plzeň* [online]. Plzeň: Město Plzeň, 2017 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <https://opendata.plzen.eu/dataset>

Otevřená data. *Odbor Hlavního architekta eGovernmentu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017 [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/otevrena-data.aspx>

Otevřená data: jaké jsou přínosy otevřených dat. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2015b [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/standardy:prinosy>

Otevřená data: Ministerstvo vnitra pořádalo bezplatná školení ke standardům otevřených dat. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2015e [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/edu:skoleni-2015>

Otevřená data: mýty a omyly při otevírání dat. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2015c [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/standardy:myty>

Otevřená data: školení, semináře a workshopy k otevřeným datům. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2017 [cit. 2017-03-30]. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/edu:start>

Otevřená data: vytvoření publikačního plánu. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2015a [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <http://opendata.gov.cz/standardy:vytvoreni-publikacniho-planu>

Otevřená data: vzorový publikační plán pro obce s rozšířenou působností. *Otevřená data* [online]. Praha: Otevřená data, 2015d [cit. 2017-03-13]. Dostupné z: <https://opendata.gov.cz/vzor:vzorovy-publikacni-plan-obce-s-rozsirenou-pusobnosti>

Otevřená města. *Otevřená města* [online]. Praha: Otevřená města, 2015 [cit. 2017-03-27]. Dostupné z: <http://www.otevrenamesta.cz/>

Otevřená společnost: kdo jsme. *Otevřená společnost* [online]. Praha: Otevřená společnost, 2014a [cit. 2017-03-12]. Dostupné z: <http://www.otevrenaspolecnost.cz/kdo-jsme>

Otevřená společnost: Otevřeno x Zavřeno 2016. *Otevřená společnost* [online]. Praha: Otevřená společnost, 2014c [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://oz.otevrenaspolecnost.cz/>

Otevřená společnost: pravidla. *Otevřená společnost* [online]. Praha: Otevřená společnost, 2014b [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://oz.otevrenaspolecnost.cz/pravidla>

Počet obyvatel v obcích - k 1. 1. 2016. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2016 [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich>

Portál hlavního města Prahy: seznam oznámení o poskytnutých informacích podle §5 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. *Magistrát hlavního města Prahy* [online]. Praha: Magistrát hlavního města Prahy, 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/povinne_zverejnovane_informace/oznameni_o_poskytnutych_informacich/index.html?pPeriod=2126465&pReferenceNumber=&test=value

Portál územního plánování: obce. *Ústav územního rozvoje* [online]. Praha: Ústav územního rozvoje, 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/spravni-uzporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

Portál veřejné správy. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2017 [cit. 2017-02-21]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/portal/ovm/rejstriky/data/97898/>

Profil města. *Město Jilemnice* [online]. Jilemnice: Město Jilemnice, 2008 [cit. 2016-10-21]. Dostupné z:

http://www.mestojilemnice.cz/data/jil_files/2083/priloha-1profil-mesta.pdf

PROUZA, Tomáš. Akční plán pro rozvoj digitálního trhu. *Úřad vlády ČR* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2016 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z:

<http://digiczech.eu/wp-content/uploads/2016/10/AP-na-web.pdf>

Prívětivý úřad 2016: příklady dobré praxe. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016 [cit. 2017-03-17]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/privetivy-urad-2016.aspx>

PŮČEK, Milan a František OCHRANA. *Chytrá veřejná správa: kohezní politika*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci, 2009. ISBN 978-80-86616-27-4.

Smart Cities: žebříček otevřenosti statutárních měst ČR. *Smart Cities* [online]. Praha: Smart Cities, 2015 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z:

<http://www.scmagazine.cz/casopis/02-15/zebricek-otevrenosti-statutarnich-mest-cr?locale=cs>

Smart Cities: žebříček otevřených dat 2016. *Smart Cities* [online]. Praha: Smart Cities, 2016 [cit. 2017-03-16]. Dostupné z: <http://www.scmagazine.cz/casopis/02-16/zebricek-otevrenych-dat-2016?locale=cs>

Společně otevíráme data: fórum pro otevřená data. *Fond Otakara Motejla* [online]. Praha: Fond Otakara Motejla, 2017a [cit. 2017-03-09]. Dostupné z:

<http://www.otevrenadata.cz/o-nas/forum-pro-otevrena-data/>

Společně otevíráme data: otevřená data. *Fond Otakara Motejla* [online]. Praha: Fond Otakara Motejla, 2016b [cit. 2016-12-14]. Dostupné z:

<http://www.otevrenadata.cz/otevrena-data/>

Společně otevíráme data: Prague Hacks 2016. *Fond Otakara Motejla* [online]. Praha: Fond Otakara Motejla, 2016c [cit. 2017-03-14]. Dostupné z:

<http://www.otevrenadata.cz/aktuality/prague-hacks-2016-registrujte-se-na-treti-rocnik-nejvetsiho-hackathonu-o-prazskych-datech/>

Společně otevíráme data: ročník 2017. *Fond Otakara Motejla* [online]. Praha: Fond Otakara Motejla, 2017b [cit. 2017-03-14]. Dostupné z:

<http://www.otevrenadata.cz/open-data-expo/rocnik-2017/>

Společně otevíráme data: soutěžní aplikace 2016. *Fond Otakara Motejla* [online]. Praha: Fond Otakara Motejla, 2016a [cit. 2016-11-28]. Dostupné z:

<http://www.otevrenadata.cz/soutez/soutezni-aplikace-2016/>

Statutární město Děčín: informace podané dle zákona 106/1999 Sb. *Magistrát města Děčín* [online]. Děčín: Magistrát města Děčín, 2017 [cit. 2017-03-24]. Dostupné z:

<http://mmdecin.cz/magistrat-2/informace-podane-dle-zakona-106-1999-sb>

ŠEDIVEC, Tomáš. *Nástroje pro katalogizaci otevřených dat*. Praha, 2015. 109 s. 13 s. příl. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky. Vedoucí práce Ing. Dušan Chlapek, Ph.D.

Školení otevřených dat veřejné správy ČR. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2015 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z:

https://opendata.gov.cz/_media/edu:skoleni_open_data_final.pdf

ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

Take place: Otvíráme radnice (ale také kraje) III. *Take place* [online]. Praha: Take place, 2016 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <http://otevirejme-radnice-iii--1-2016.takeplace.eu/cs>

Ten Principles for Opening Up Government Information. *The Sunlight Foundation* [online]. Washington: Sunlight Foundation, 2010 [cit. 2017-02-16]. Dostupné z: <https://sunlightfoundation.com/policy/documents/ten-open-data-principles/>

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Praha: Professional Publishing, 2009. ISBN 978-80-86946-90-0.

The Open Data Institute: about. *The Open Data Institute* [online]. London: The Open Data Institute, 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://theodi.org/about>

Veřejná databáze: vše o území – Jilemnice. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2015 [cit. 2016-03-23]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI_43_577197#w

VODIČKA, Milan. *3D: data, daně, digitálně aneb ajťákem i proti své vůli*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-671-6.

Volby.cz: otevřená data pro volební výsledky. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://volby.cz/opendata/opendata.htm>

VYHNÁNEK, Tomáš. Otevřená data. *Ministerstvo financí ČR* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2015 [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/SMART_Prezentace_2015-05-05_Otevrena-data-MF-prezentace-projektu.pdf

Výzkumné šetření mezi vybranými městy o otevřených datech a svobodném přístupu k informacím [online]. 2017-03-08 [cit. 2017-03-25]

Zpráva o stavu otevřených dat v ČR za období od 1. do 3. čtvrtletí 2016. *Odbor Hlavního architekta eGovernmentu* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2016 [cit. 2017-02-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/agenda-odboru-hlavniho-architekta-egovernmentu.aspx>

Seznam příloh

Příloha A	Hodnocení jednotlivých formátů dat	110
Příloha B	Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností	112
Příloha C	Metodika Konceptu inteligentního města v oblasti ICT, otevřená data a jejich indikátory	116
Příloha D	Soutěž Přívětivý úřad – dotazník pro obce	122
Příloha E	Dotazník pro vedení obce	125
Příloha F	Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi	129
Příloha G	Návrh publikačního plánu pro Jilemnici	133

Příloha A Hodnocení jednotlivých formátů dat

Tab. A1: Hodnocení vhodnosti použití jednotlivých formátů dat

Formát	Popis	Vhodnost použití (1= nejlepší)
PDF	Je vhodný pouze pro publikaci dokumentů určených pro následné zpracování člověkem. Není vhodný pro následné strojové zpracování, neboť není určen pro jednotný strukturovaný zápis dat. Je závislý na aplikaci.	5
DOC(X)/RTF	Z pohledu zveřejňování dat mají tyto formáty podobné vlastnosti jako formát PDF, a nejsou proto pro zveřejňování vhodné. Oba formáty jsou závislé na aplikaci.	5
TXT	Je podobný výše zmíněným formátům, na rozdíl od nich však není závislý na aplikaci. Formát umožňuje zápis prostého textu bez formátování a multimédií.	4
HTML	Je často používaný veřejnou správou v ČR pro zveřejňování dat na různých portálech v podobě čitelné pouze pro člověka. Částečná strojová čitelnost je umožněna jen v případě, kdy jsou využity strukturované prvky formátu pro jednotný strukturovaný zápis dat, jako jsou např. HTML tabulky. Z HTML tabulek je možné vytěžit data pomocí specializovaného SW. Formát je nezávislý na aplikaci.	4
XLS(X)	Další formát často používaný veřejnou správou v ČR pro zveřejňování dat. Umožňuje další zpracování dat člověkem v tabulkovém procesoru. Formát je závislý na aplikaci, a přestože umožňuje strukturovaný zápis dat, tak tato data nemají mimo určenou aplikaci smysl. Formát nepodporuje sémantické popisy dat a jejich propojování.	4
CSV	Jedná se o standardizovaný formát pro zápis dat ve strojově čitelné podobě. Je univerzální a nezávislý na aplikaci. Struktura dat je částečně popsána přímo v uvnitř formátu CSV a je strojově čitelná. Bohužel doposud nebyl vyvinut standardizovaný jazyk pro zápis této struktury. Formát CSV nepodporuje sémantiku dat a není možné související data propojovat.	3

Zdroj: Bárta (2015, s. 68), vlastní zpracování

Tab. A2: Hodnocení vhodnosti použití jednotlivých formátů dat

Formát	Popis	Vhodnost použití (1= nejlepší)
JSON	Jedná se o formát používaný zejména pro výměnu strukturovaných dat mezi klientskými a serverovými částmi webových aplikací. Struktura je popsána uvnitř JSON souborů a je strojově čitelná. Vyžitím formátu JSON není možné propojovat související data, ani není podporován popis sémantiky dat.	3
XML	Umožňuje zveřejňování strukturovaných dat ve strojově čitelné podobě. Strukturu je navíc možné popsat pomocí standardizovaného prostředku. XML je formát často používaný veřejnou správou v ČR v aplikačních rozhraních. Formát je nezávislý na aplikaci, ale neumožňuje snadné napojení souvisejících datových sad.	2
OData	Open Data Protocol je spíše protokol, který umožňuje standardizovaným způsobem webovým klientům číst a upravovat data na webových serverech. Kombinuje jednodušší protokol AtomPub s formátem JSON. Využívá standardního prostředku pro popis struktury dat a částečně i jejich sémantiky. Umožňuje propojení souvisejících dat, avšak pouze v rámci jednoho datového zdroje.	2
RDF	Umožňuje zápis grafových dat. Umožňuje zachytit libovolná strukturovaná data ve strojově čitelné podobě. Nabízí standardizovaný prostředek pro popis struktury sémantiky dat. Je založen na známých principech webu, s jejichž pomocí umožňuje plné propojování souvisejících dat z různých zdrojů.	1

Zdroj: Bárta (2015, s. 68), vlastní zpracování

Příloha B Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností

Tab. B1: Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností

Název	Popis
Aktuální opravy, rekonstrukce, uzavírky ulic	Aktuální opravy, rekonstrukce, uzavírky ulic.
Bezbariérová přístupnost objektů z uživatelského hlediska	Informace o bezbariérové přístupnosti objektů a organizací stanovené na základě mapování jejich přístupnosti dle Metodiky kategorizace přístupnosti objektů. Metodika byla vytvořena skupinou odborníků z organizací a institucí věnujících se v ČR problematice architektonických bariér, jejich mapování, záznamu a distribuci získaných informací a má celostátní platnost.
Bezúplatná plnění a dary	Dary a bezúplatná plnění věnované nebo přijaté organizací.
Cestovní náklady (zahraničí)	Rozpis cestovních nákladů souvisejících se zahraniční služební cestou.
Dopravní značení	Seznam a rozmístění dopravního značení.
Dřeviny	Publikace dat o stromech a keřích umístěných na veřejných prostranstvích, v parcích, kolem ulic, případně na jiných místně známých územích. Publikované informace o jednotlivých stromech a keřích jsou zaměřeny na taková území, jejichž data nejsou zaneseny do geografických map.
Evidence psů	Seznam registrovaných psů v obci.
Harmonogram blokových čištění ulic	Seznam ulic s uvedenými termíny plánovaných blokových čištění ulic.
Harmonogram výkopových prací	Seznam výkopových prací včetně časového harmonogramu.
Informace o stavu přepážek	Informace o stavu přepážek pro vyřizování žádostí (obsazenost, čekací doby jednotlivých žádostí).
Katalog knihovny	Katalog knih, kronik, archivních materiálů a publikací knihoven orgánu veřejné moci.
Koordinátoři prevence kriminality	Seznam a kontakty na koordinátory a pověřené osoby v oblasti prevence kriminality.
Kurátoři sociální péče	Seznam a kontakty na kurátory a koordinátory sociální péče, terénní pracovníky, koordinátory národnostních menšin apod.
Místa pro měření rychlosti městskou policií	Místa určená k měření rychlosti vozidel strážníky městské či obecní policie.

Zdroj: Otevřená data (2015d), vlastní zpracování

Tab. B2: Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností

Název	Popis
Místní poplatky	Seznam předepisovaných místních poplatků (dle § 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů) a zpoplatňovaných služeb, které obec vybírá, včetně částek.
Obsazovaná pracovní místa	Nabídka pracovních míst ve veřejném sektoru (mimo služební místa, která publikuje MV ČR).
Odtažená vozidla	Informace o odtažených vozidlech z důvodů špatného parkování nebo blokového čištění ulic.
Organizační struktura, úřední hodiny a kontakty	Základní informace o organizaci - hierarchický obraz struktury, diagram organizační struktury, seznam útvarů, pracovních a služebních míst, úřední hodiny, kontakty.
Parkovací místa a zóny placeného stání	Parkovací místa a zóny placeného stání včetně informací související s jejich využíváním.
Parky	Datová sada obsahuje základní informace o parcích, jejich rozlohách a umístěních.
Plán kontrolní činnosti	Plán kontrolních akcí a zaměření kontrol publikovaný ze zákona dopředu.
Pořádané akce	Akce (semináře, konference, jarmarky, kulturní, společenské, sportovní aj. akce) organizované či související s orgánem veřejné moci.
Poskytované dotace a granty za instituci, město či obec	Seznam poskytnutých dotací a jiných příspěvků (přiznané, čerpané, míra a čas čerpání, využití, spoluúcast, poskytovatel, podmínky) mimo fondy EU.
Povolení k lovu či rybolovu	Statistiky vydaných rybářských/loveckých lístků, počty rybářských a loveckých stráží.
Prezenční listina zasedání	Prezenční listina ze zasedání shrnující přítomnost na konkrétním zasedání a případné omluvy.
Program zasedání a zápisy ze zasedání orgánů	Program zasedání a zápisy ze zasedání orgánů (zastupitelstva či rady obce/města).
Pronajatý, vlastněný a spravovaný majetek	Nemovitosti a jiný majetek, který není v Centrálním registru administrativních budov. Majetek k pronájmu, pronajatý majetek, ceny a případně způsob určení ceny, zájemci, nájemci, čas a trvání pronájmu.
Předpisy	Předpisy a vydané vyhlášky.
Přehled daňových dokladů	Vybrané údaje z daňových dokladů (např. faktur).
Přestupky	Informace o přestupcích spadajících do agendy organizace dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.
Připojení k internetu	Seznam wifi hotspotů, jejich umístění s možností připojení včetně pravidel a podmínek použití.

Zdroj: Otevřená data (2015d), vlastní zpracování

Tab. B3: Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností

Název	Popis
Regionální a mezinárodní spolupráce	Seznam regionálních, národních a mezinárodních spoluprací vyplývajících z programů a projektů dotovaných z evropských a veřejných fondů.
Rostliny	Publikace informací o rostlinné výsadbě, druhy rostlin, počty květín apod.
Rozpočet	Rozpočet, plnění rozpočtu, schválený rozpočet, aktuální plnění (skutečnost).
Řády pohřebišť	Seznam řádů veřejných pohřebišť a odkazy na jejich znění.
Sběrná místa pro odpad a umístění kontejnerů	Sběrná místa a umístění kontejnerů pro ukládání tříděného, velkoobjemového, nebezpečného odpadu (vyjma směsného odpadu), provozní doba, kontakty, umístění.
Seznam brownfieldů	Seznam brownfieldů a informací o nich.
Seznam čestných občanů	Seznam čestných občanů města, rok udělení ceny, oblast a zdůvodnění udělení ceny.
Seznam členů orgánů	Obsahuje jmenný seznam členů orgánů organizace (například seznamy zastupitelstev, správních rad apod.) včetně jejich přiřazení do komisí.
Seznam kamer	Seznam a umístění kamer ve veřejných prostorech, městské kamery, dopravní kamery, turistické kamery, kamery v místech sběru meteorologických informací (lokální meteorologické stanice) apod.
Seznam knihoven	Seznam informací o knihovnách, jejich adresách, kontaktech a poskytovaných službách.
Seznam oznámených shromáždění	Seznam obsahující povolená shromáždění včetně termínů, místa a doby konání, účelu konání a svolavatele.
Seznam památných stromů	Seznam památných stromů na území obce či města.
Seznam platů zaměstnanců	Seznam platů nejvyššího vedení vybraných dle metodiky Úřadu pro ochranu osobních údajů a MV ČR.
Seznam poradních orgánů organizace	Seznam poradních orgánů, poradenských společností a poradců vykonávajících činnost pro ministerstva, centrální orgány, kraje a orgány veřejné moci.
Seznam služeben městské policie	Seznam služeben městské policie včetně oblasti působnosti a úředních hodin.
Seznam sociálních služeb	Poskytovatelé sociálních služeb (azylové domy, domy s pečovatelskou službou, domovy seniorů atd.) jejich kontakty, typy poskytovaných služeb, kapacita, obsazenost pořadníků, pravidla pro poskytování služeb.

Zdroj: Otevřená data (2015d), vlastní zpracování

Tab. B4: Seznam datových sad ze vzorového publikačního plánu pro obce s rozšířenou působností

Název	Popis
Seznam záměrů nakládání s nemovitým majetkem	Seznam záměrů orgánu veřejné správy prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku.
Sportoviště	Seznam sportovišť, hal, hřišť, koupališť, bazénů, otevírací hodiny, vstupné a poplatky.
Správa hrobových míst	Evidence pohřebišť včetně vnitřního členění.
Statistika platů zaměstnanců	Statistika platů určených skupin zaměstnanců.
Statistika stížností (dle § 175 Správního řádu)	Statistika přijatých stížností dle § 175 Správního řádu a jejich důvodnosti.
Statistiky žádostí dle zákona č. 106/1999 Sb.	Statistiky přijatých žádostí dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
Strategické dokumenty	Seznam strategických dokumentů pro řízení a rozvoj.
Svatostánky	Svatostánky zahrnují kostely, synagogy, mešity, chrámy, modlitebny, svatyně, svatá místa, ať oficiální či nikoliv.
Telefonní seznam organizace	Seznam telefonních kontaktů zaměstnanců orgánu veřejné moci.
Turistické cíle	Seznam turistických cílů, památek, hradů, zámků, zájmových bodů a otevírací doby.
Umístění zastávek hromadné dopravy	Seznam zastávek s jejich názvy a umístěním.
Úřední deska	Seznam všech oznámení na úřední desce (informace o platnosti, obsahu a odkazy na konkrétní dokumenty).
Usnesení z jednání orgánů	Usnesení z jednání orgánů (zasedání zastupitelstva či rady).
Veřejné osvětlení	Evidence veřejného osvětlení.
Veřejné záchodky	Veřejně přístupné záchodky.
Zdravotnická zařízení	Seznam lékařských pohotovostí, typů ordinací, nemocnic, léčeben, včetně pohotovostních kontaktů, umístění zařízení, kontaktů, ordinačních hodin.
Zeleň mimo parky	Informace o zelených plochách vysázených mimo parky (podél cest, na volných prostranstvích mezi ulicemi apod.)

Zdroj: Otevřená data (2015d), vlastní zpracování

Příloha C Metodika Konceptu inteligentního města v oblasti ICT, otevřená data a jejich indikátory

Tab. C1: Metodika Konceptu inteligentního města v oblasti ICT a otevřených dat

Komponenta	Opatření	Indikátor (hodnota)	Povinnost
Organizační	Existuje vize s počtem datových sad, které budou poskytovány otevřeně, a závazným datem jejich zveřejnění, případně počtem nových aplikací	Ano/ne	Vstupní
Organizační	Existuje osoba/pracoviště města odpovědná za publikaci dat města otevřeným způsobem a sledování pokroku	Ano/ne	Vstupní
Organizační	Existuje analýza veřejných dat města napříč jeho úřady a organizacemi s hodnocením dle této metodiky	Ano/ne	Vstupní/výstupní
Organizační	Existuje publikovaná licence otevřených dat s pravidly pro odběr dat a jejich použitím	Ano/ne	Vstupní/výstupní
Komunitní	Existuje webová aplikace pro sběr námětů a připomínek k otevření dat	Ano/ne; počet námětů a připomínek/rok	Vstupní/výstupní
Infrastrukturní	Existuje jeden webový portál, který obsahuje odkazy na jednotlivé zdroje otevřených dat	Ano/ne, počet publikovaných standardních datových sad (viz indikátory ICT)	Vstupní/výstupní
Infrastrukturní	Město organizuje soutěž nad otevřenými daty	Počet soutěží ročně, počet účastníků, počet nových aplikací	Vstupní/výstupní
Infrastrukturní	Existuje standard města pro publikaci dat	Ano/ne, počet datových sad s tříhvězdičkovou kvalitou, celkový počet otevřených datových sad	Vstupní/výstupní

Zdroj: Bárta (2015, s. 67), vlastní zpracování

Tab. C2: Metodika Konceptu inteligentního města v oblasti ICT a otevřených dat

Komponenta	Opatření	Indikátor (hodnota)	Povinnost
Infrastrukturní	Město zlepšuje provoz svých agend díky otevřeným datům (poučení a kontinuita)	Počet případů s pozitivním dopadem otevřených dat na agendy města a	Vstupní/výstupní
Výsledný	Město se prezentuje jako otevřené	Počet kampaní, počet tiskových zpráv v národním měřítku	Vstupní/výstupní

Zdroj: Bárta (2015, s. 67), vlastní zpracování

V Konceptu inteligentních měst jsou také hodnoceny formáty dat (viz samostatná Příloha A) a také jednotlivé indikátory.

Indikátory

Bodová hodnocení jsou součtem níže uvedených indikátorů (Bárta, 2015, s. 69-72):

1 Datové sady (kvalitativní i kvantitativní)

1.1 Celkový počet publikovaných datových sad

Hodnota: absolutní počet datových sad = počet bodů

Kvantitativní

1.2 Počet datových sad přístupných přes API

Hodnota: absolutní počet datových sad = počet bodů

Kvantitativní

1.3 Počet datových sad se stupněm otevřenosti 3 (tři hvězdičky) a vyšší

Hodnota: absolutní počet datových sad = počet bodů

Kvantitativní

1.4 Otevřenost dat

Hodnota: 10 x 1-5 bodů

Poznámka: Průměrné hodnocení otevřenosti dat dle pěti hvězdičkové škály pro všechny publikované datové sady.

Kvalitativní

2 Metadata (kvalitativní)

2.1 Základní metadata

2.1.1 Název

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.2 Popis dat

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.3 Klíčová slova

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.4 Kategorie dat

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.5 Kontaktní osoba a kontakt

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.6 Licence

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.7 Platnost dat (k jakému datu jsou data platná)

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.8 Formát dat

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.1.9 Kontrolní součet (checksum)

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

2.2 Ostatní metadata

2.2.1 Verze

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: odkaz na starší verze datové sady

2.2.2 Datum vytvoření datové sady

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: datum prvotního vytvoření datové sady, nikoliv poslední aktualizace

2.2.3 Jazyk

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

2.2.4 Znaková sada

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

2.2.5 Datová struktura – popis

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

2.3 Použití standardu pro metadata (např. Dublin Core)

Hodnota: splněno 10 bodů/ nesplněno 0 bodů

2.4 Implementace INSPIRE pro geodata

Hodnota: splněno 10 bodů/ nesplněno 0 bodů

3 **OpenData portál** (kvalitativní)

3.1 Dostupnost

Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: odkaz na portál otevřených dat není nikde schovaný a je jasně komunikovaný uživateli (Home Page, stálá položka v hlavním menu atd.)

3.2 Aktuálnost všech dostupných dat

Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů

3.3 Novinky - upozornění na nová data či aktualizace a jiné změny

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

3.4 Informační kanály

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: sociální sítě aj.

3.5 Možnost prohlížet data bez nutnosti stažení

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: např. u geodat mapový portál

3.6 Filtrace a export požadované části otevřených dat

Hodnota: splněno 10 bodů/ nesplněno 0 bodů

3.7 Možnost stažení vzorku dat s kompletní datovou strukturou

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

3.8 Koncept otevřených dat

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: vysvětlení, co jsou otevřená data a proč je publikovat, pro neznalé příchozí

3.9 Zpětná vazba a podněty od uživatelů

3.9.1 Kontaktní formulář

Hodnota: splněno 3 body/ nesplněno 0 bodů

3.9.2 Diskuzní fórum

Hodnota: splněno 5 body/ nesplněno 0 bodů

3.9.3 Issue tracking (tiketovací systém pro řízení požadavků)

Hodnota: splněno 10 body/ nesplněno 0 bodů

3.10 Best practices

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů 71

Poznámka: příklady úspěšného použití otevřených dat, odkazy na řešení nad otevřenými daty, obecná osvěta problematiky otevřených dat

3.11 Kategorizace datových sad

Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů

3.12 Vyhledávání

Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů

3.13 Začlenění do národního portálu otevřených dat

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

3.14 Statistika využívání portálu

Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů

4 Aplikace (kvalitativní i kvantitativní)

4.1 V rámci portálu uveřejněné seznamy a odkazy na aplikace postavené nad publikovanými daty

Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů

Kvalitativní

4.2 Možnost přidání nově vzniklé aplikace do seznamu

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: rozumí se přidání uživatelem nikoliv správcem portálu

Kvalitativní

4.3 Motivační program pro nové aplikace

Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Poznámka: Studentské soutěže, dotace atd.

Kvalitativní

- 4.4 Pořádání tzv. hackathonů nebo akcí podporujících vznik nových aplikací nad otevřenými daty města
Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů
Kvalitativní
- 4.5 Počet akcí:
Více než 2 akce (dle bodu 4.4) za kalendářní rok
Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů
Více než 5 akcí (dle bodu 4.4) za kalendářní rok
Hodnota: splněno 15 bodů/ nesplněno 0 bodů
Kvalitativní
- 4.6 Počet unikátních stažení aplikace za poslední tři měsíce (unikátní stažení je stažení z unikátní IP adresy). Počet stažení je ze všech veřejně dostupných relevantních zdrojů, kde je předmět aplikace vystaven.
Hodnota: absolutní počet = počet bodů
Kvantitativní
- 4.7 Počet aktivních uživatelů za poslední tři měsíce
- 4.8 Hodnota: absolutní počet = počet bodů
Kvantitativní
- 5 **API** (kvalitativní)
- 5.1 Existence API
Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů
- 5.2 Možnost parametrizace dotazů do API
Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů
- 5.3 Dokumentace API
Hodnota: splněno 5 bodů/ nesplněno 0 bodů
- 5.4 Dosažitelnost změnových dat
Hodnota: splněno 1 bod/ nesplněno 0 bodů 72
- 5.5 Možnost volby formátu dat
Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů
- 5.6 Anonymizovaný přístup
Hodnota: splněno 2 body/ nesplněno 0 bodů

Příloha D Soutěž Přívětivý úřad – dotazník pro obce

Tab. D1: Soutěž Přívětivý úřad – dotazník pro obce – přístupnost úřadu pro občany

A: Přístupnost úřadu pro občany		Odpověď
Úřední doba		
1. Prodloužená úřední doba min 1 den v týdnu		ano/ne
2. Počet úředních hodin za týden – občanské průkazy (OP)		
3. Počet úředních hodin za týden – cestovní doklady (CD)		
4. Počet úředních hodin za týden – řidičské průkazy (ŘP)		
5. Počet úředních hodin za týden – živnostenské podnikání (ŽP)		
Elektronický objednávkový systém		
6. Pro agendu občanské průkazy		ano/ne
7. Pro agendu řidičské průkazy		ano/ne
8. Pro agendu evidence vozidel		ano/ne
9. Pro agendu cestovní doklady		ano/ne
10. Pro agendu matrik		ano/ne
11. Potvrzovací e-mail či SMS o vyhotovení požadavku		ano/ne
12. Informace o stavu plnění požadavku (OP, CD, ŘP)		ano/ne
Formuláře na webu ke stažení		
13. Dostupné formuláře k matrikám		ano/ne
14. Dostupné formuláře k agendě odpadů		ano/ne
15. Formuláře k dalším alespoň 3 agendám		ano/ne
On-line sledování stavu přepážek		
16. Pro agendy OP, CD, ŘP, evidence vozidel		ano/ne
WC dostupné pro veřejnost		
17. Veřejně dostupná toaleta (vč. toalety pro handicapované)		ano/ne
Přátelskost k rodinám		
18. Přebalovací pult či koutek pro matky na úřadě		ano/ne
Dostupnost agend (OP, CD, ŘP, ŽP) pro handicapované		
19. Zajištěna bezbariérová dostupnost úřadu či agend		ano/ne
Možnost platby poplatků platební kartou		
20. Platba poplatků kartou		ano/ne
Možnost občerstvení na úřadě		
21. Občerstvení na úřadě (např. nápojový automat)		ano/ne

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

Tab. D2: Soutěž Přívětivý úřad – dotazník pro obce – transparentnost úřadu

B: Transparentnost úřadu		Odpověď
Zveřejňované podklady pro jednání zastupitelstva		
22. Zveřejněné kompletní materiály pro jednání zastupitelstva předem na webu, vč. zajištění přístupnosti min. po 2 roky		ano/ne
Zveřejňování dokumentů		
23. Zveřejňované veškeré smlouvy na webu		ano/ne
24. Zveřejňované veškeré smlouvy nad 50.000,- Kč (bez DPH)		ano/ne
25. Zveřejňované zápisy z jednání zastupitelstva města		ano/ne
On-line přenosy ze zastupitelstva		
26. Streamový přenos jednání zastupitelstva		ano/ne
Rozklikávací rozpočet na webu		
27. Zveřejněný rozpočet města v rozklikávací podobě na webu města (ne odkaz na MONITOR)		ano/ne
Strategie rozvoje		
28. Zveřejněná strategie rozvoje města		ano/ne
☐ pouze na webu města		
☐ pouze v Databázi strategií		
☐ na webu města i v Databázi strategií		
☐ nezveřejněna		
Dostupnost aktuálního územního plánu		
29. On-line možnost prohlédnutí územního plánu v dostatečném rozlišení pro čtení na webu		ano/ne

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

Tab. D3: Soutěž Přívětivý úřad – dotazník pro obce – komunikace úřadu

C: Komunikace úřadu		Odpověď
Pravidelně aktualizované webové stránky		
30. Počet příspěvků v týdnu 1. - 7. 2. 2016		méně/více než 5
31. Počet příspěvků v týdnu 15. - 21. 2. 2016		méně/více než 5
Aktivní profil na sociálních sítích		
32. Přibližně 5 příspěvků týdně		ano/ne
Možnost hlášení závad elektronicky		
33. Aplikace či formulář pro možnost nahlášení závady ve městě (např. rozbitá lavička, nesvítící lampa)		ano/ne
Městský zpravodaj vydávaný měsíčně městem nebo městem zřízenou organizací		
34. Vydávání tištěného či elektronického městského zpravodaje		ano/ne
Systém životních situací na webu		
35. Existence systému životních situací s navigacemi na jednotlivé agendy (min. 8 agend, nikoliv pouze proklik na web MV ČR)		ano/ne
Kompletní kontakty na webu (e-mail a telefon)		
36. Kontakty na všechny úředníky na webu města		ano/ne
Mapový portál (mapa odpadového hospodářství, údržba komunikací, cenová mapa, územní plán)		
37. Existence mapového portálu s databází map města různého zaměření (min. 3 různé mapy)		ano/ne
Mobilní aplikace úřadu		
38. Existence aplikace elektronického úřadu (možnost přihlašování k vyřízení agend, aktuality, úřední deska, kontakty)		ano/ne
Odběr novinek z úřadu		
39. Existence možnosti pravidelného odběru novinek z městského úřadu (e-mail, SMS, RSS kanál)		ano/ne
Anketa spokojenosti občanů s úřadem		
40. Zjišťování spokojenosti občanů s úřadem min. 2x ročně		ano/ne
Informování v krizových situacích		
41. Informování občanů v krizových situacích prostřednictvím SMS		ano/ne
42. Využívání metod kvality		ano/ne
Využívané metody kvality		

Zdroj: Vnitřní materiály Ministerstva vnitra ČR od Hudíkové (2017), vlastní zpracování

Příloha E Dotazník pro vedení obce

Otevřená data (OD):

1. Jaké máte povědomí o OD?

☐ žádné ☐ základní ☐ pokročilé, proškolení ☐ profesionální

2. Uvítali byste větší informovanost o OD ze strany Ministerstva vnitra ČR?

☐ ne ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

3. Přispívají podle Vás OD k otevřenosti veřejné správy?

☐ ne ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

4. Jaký mají podle Vás OD vliv na fungování veřejné správy?

☐ žádný ☐ uveďte:.....

5. Klade vedení důraz na zavádění prvků OD?

☐ ne ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

6. Existuje ve Vaší obci složka, která má na starosti koordinaci zavádění a realizaci OD?

☐ ne ☐ ano, jaká:.....

7. Realizuje Vaše obec projekty zaměřené na OD?

☐ ne ☐ ano, jaké:.....

8. Uvítali byste speciální výzvu Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) na OD?

☐ ne, stačí stávající výzvy ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

9. Jaká OD publikujete?

☐ žádná

☐ uveďte:.....

10. Kde OD publikujete? (lze vybrat více odpovědí)

☐ nikde

☐ na webu obce

☐ ve vlastním katalogu

☐ v národním katalogu

11. Pokud spíše/vůbec nepublikujete OD, vyberte důvody proč?

(lze vybrat více odpovědí)

☐ nedostatek času

☐ nedostatek finančních zdrojů

☐ nízká informovanost

☐ nedostatek personálních kapacit

☐ souběh funkcí realizace OD a běžné agendy

12. Plánujete začít/pokračovat s publikováním OD?

☐ ne

☐ spíše ne

☐ nevím

☐ spíše ano

☐ ano

13. Využili jste k publikaci OD publikační plány?

☐ ne

☐ spíše ne

☐ nevím

☐ spíše ano

☐ ano

14. V návaznosti na předešlé otázky prosím shrňte, na jaké úrovni jsou OD ve Vaší obci a jak jsou využívána?

15. Co byste doporučili/poradili obci, která s otevřenými daty teprve začíná?

Svobodný přístup k informacím:

16. Jaký způsoby poskytování informací považujete za nejvhodnější/nejefektivnější, a proto je využíváte? (lze vybrat více odpovědí)

☐ elektronicky	☐ v papírové podobě, tištěným zpravodajem	☐ telefonicky
☐ osobně	☐ hlášení obecním rozhlasem	☐ úřední deska
☐ email	☐ letáčky do každé schránky	☐ web
☐ SMS	☐ informační plakáty	☐ Facebook
☐ pravidelná veřejná zasedání	☐ jiné:.....	

17. Aktualizujete pravidelně informace na webových stránkách?

- ☐ ne ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

18. Co Vás nejvíce zatěžuje při poskytování informací? (lze vybrat více odpovědí)

☐ forma zpracování	☐ aktualizace opakovaně požadovaných údajů	
☐ náročnost získání informací	☐ způsob poskytování	☐ opakované dotazy
☐ příliš dlouhé a nepřehledné dotazníky	☐ všeobecné otázky	
☐ bezvýznamnost pro obec	☐ jiné:.....	

19. Jaké jsou podle Vašeho názoru hlavní problémy spojené s výměnou informací v rámci veřejné správy? (lze vybrat více odpovědí)

☐ neprovázanost dílčích informačních systémů	☐ nepropojenost veřejné správy	
☐ nedostatek informací směrem shora dolů od vyšších orgánů k obcím		
☐ nefunkční výměna informací	☐ duplicita informací	☐ bez problémů

20. Zatěžují Vás orgány veřejné správy aj. instituce svými častými požadavky na poskytování informací?

☐ ne

☐ ano, které:

☐ ČSÚ	☐ státní instituce	☐ krajský úřad	☐ poradenské agentury
☐ studenti	☐ ministerstva	☐ výzkumné instituce	

21. Kolik žádostí o informace jste vyřizovali v letech 2015 a 2016?

☐ v roce 2015:.....

☐ v roce 2016:.....

22. Myslíte si, že zveřejňování OD výrazně pomůže při vyřizování žádostí dle Informačního zákona (č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím)?

☐ ne ☐ spíše ne ☐ nevím ☐ spíše ano ☐ ano

23. Jaké informace nejčastěji poskytujete občanům?

☐ o dění v obci ☐ o poskytovaných službách ☐ obecné informace

☐ o povinnostech občanů ☐ o kulturních akcích ☐ o dopravě

☐ ze zasedání zastupitelstva ☐ jiné:.....

24. Jsou u Vás občanům dostupné všechny informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a to v papírové i elektronické podobě?

☐ ano

☐ ne, proč:.....

25. Zveřejňujete všechny vyhlášky a nařízení obce v elektronické podobě?

☐ ano

☐ ne, proč:.....

26. S jakými problémy se potýkáte při zajištění dostupnosti a aktuálnosti informací?

☐ časová náročnost ☐ technické problémy ☐ neodborný správce webu

☐ jiné:..... ☐ žádné problémy

Příloha F Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi

Tab. F1: Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi – otevřená data

Otázka	Kód	Možnost	Počet odpovědí
Otevřená data			
1	10	žádné	0
	11	základní	1
	12	pokročilé, proškolení	6
	13	profesionální	1
2	20	ne	0
	21	spíše ne	1
	22	nevím	0
	23	spíše ano	5
	24	ano	2
3	30	ne	0
	31	spíše ne	2
	32	nevím	1
	33	spíše ano	2
	34	ano	3
4	40	žádný	2
	41	uved'te	6
5	50	ne	1
	51	spíše ne	3
	52	nevím	0
	53	spíše ano	2
	54	ano	2
6	60	ne	3
	61	ano	5
	62	jaká	-
7	70	ne	3
	71	ano	5
	72	jaké	-
8	80	ne, stačí stávající výzvy	1
	81	spíše ne	2
	82	nevím	4
	83	spíše ano	0
	84	ano	1
9	90	žádná	2
	91	uved'te	6
10	100	nikde	2
	101	na webu obce	3
	102	ve vlastním katalogu	4
	103	v NKOD	3

Zdroj: vlastní pracování

Tab. F2: Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi – otevřená data

Otázka	Kód	Možnost	Počet odpovědí
Otevřená data			
11	111	nedostatek času	1
	112	nedostatek finančních zdrojů	0
	113	nízká informovanost	2
	114	nedostatek personálních kapacit	1
	115	souběh funkcí realizace OD a běžné agendy	1
12	120	ne	1
	121	spíše ne	0
	122	nevím	1
	123	spíše ano	1
	124	ano	5
13	130	ne	4
	131	spíše ne	2
	132	nevím	0
	133	spíše ano	0
	134	ano	2
14		V návaznosti na předešlé otázky prosím shrňte, na jaké úrovni jsou OD ve Vaší obci a jak jsou využívána?	-
15		Co byste doporučili/poradili obci, která s otevřenými daty teprve začíná?	-

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. F3: Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi – svobodný přístup k informacím

Otázka	Kód	Možnost	Počet odpovědí
Svobodný přístup k informacím			
16	1601	elektronicky	8
	1602	v papírové podobě	5
	1603	telefonicky	4
	1604	osobně	5
	1605	hlášení obecním rozhlasem	3
	1606	úřední deska	4
	1607	email	5
	1608	letáčky do každé schránky	2
	1609	web	7
	1610	SMS	2
	1611	informační plakáty	2
	1612	Facebook	6
	1613	pravidelná veřejná zasedání	3
	1614	jiné	

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. F4: Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi – svobodný přístup k informacím

Otázka	Kód	Možnost	Počet odpovědí
Svobodný přístup k informacím			
17	170	ne	0
	171	spíše ne	0
	172	nevím	0
	173	spíše ano	1
	174	ano	7
18	181	forma zpracování	2
	182	aktualizace opakovaně požadovaných údajů	0
	183	náročnost získání informací	3
	184	způsob poskytování	0
	185	opakované dotazy	1
	186	příliš dlouhé a nepřehledné dotazníky	4
	187	všeobecné otázky	2
	188	bezvýznamnost pro obec	2
	189	jiné	
19	191	neprovázanost dílčích informačních systémů	6
	192	nepropojenost veřejné správy	6
	193	nedostatek informací směrem shora dolů od vyšších orgánů k obcím	3
	194	nefunkční výměna informací	4
	195	duplicita informací	5
	196	bez problému	0
20	200	ne	6
	201	ano	2
	202	ČSÚ	2
	203	státní instituce	1
	204	krajský úřad	0
	205	poradenské agentury	0
	206	studenti	2
	207	ministerstva	1
	208	výzkumné instituce	0
21	211	v roce 2015	-
	212	v roce 2016	-
22	220	ne	3
	221	spíše ne	1
	222	nevím	0
	223	spíše ano	3
	224	ano	1

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. F5: Vyhodnocení výzkumného šetření mezi obcemi – svobodný přístup k informacím

Otázka	Kód	Možnost	Počet odpovědí
Svobodný přístup k informacím			
23	231	o dění v obci	6
	232	o poskytovaných službách	4
	233	obecné informace	5
	234	o povinnostech občanů	2
	235	o kulturních akcích	4
	236	o dopravě	1
	237	ze zasedání zastupitelstva	3
	238	jiné	-
24	241	ano	7
	242	ne	1
	243	proč ne	-
25	251	ano	8
	252	ne	0
	253	proč ne	-
26	261	časová náročnost	4
	262	technické problémy	1
	263	neodborný správce webu	0
	264	jiné	-
	265	žádné problémy	2

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha G Návrh publikačního plánu pro Jilemnici

Tab. G1: Návrh publikačního plánu pro Jilemnici

Název datové sady	Popis	Kurátor dat, odpovědnost	Současný datový formát	Cílový datový formát	Četnost publikování	Plánovaný termín publikace
Aktuální opravy, rekonstrukce a uzavírky	Aktuální opravy, rekonstrukce a uzavírky ulic.	Odbor dopravy	PDF, DOC, DOCX	CSV, GPS lokace	Při změně	
Dopravní značení	Seznam a rozmístění dopravního značení.	Odbor dopravy	PDF, DOC, DOCX	CSV, GPS lokace	Ročně	
Dřeviny	Publikace dat o stromech a keřích umístěných na veřejných prostranstvích. Přehledové počty a stav dřevin.	Odbor životního prostředí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Evidence psů	Seznam registrovaných psů v obci.	Odbor správní	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Evidence veřejných zakázek	Evidence veřejných zakázek.	Odbor finanční	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Pololetně	
Kalendář akcí	Informace o pořádaných akcích (společenských, sportovních, kulturních ad.).	Odbor kancelář tajemníka	Aplikace Informačního centra	Aplikace Informačního centra	Při změně, měsíčně	
Katalog knihovny	Katalog knih, kronik, archivních materiálů a publikací Městské knihovny Jaroslava Havlíčka.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Místní poplatky	Seznam předepisovaných místních poplatků (dle §1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů) a zpoplatňovaných služeb, které obec vybírá, včetně částek.	Odbor finanční	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Pololetně	
Organizační struktura, úřední hodiny a kontakty	Základní informace o organizaci, seznam odborů, pracovních a služeb	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Program zasedání a zápisy ze zasedání zastupitelstva	Program zasedání a zápisy ze zasedání zastupitelstva.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Měsíčně	
Přestupky	Informace o přestupcích spadajících do agendy organizace dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.	Odbor správní	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Rozpočet	Rozpočet, plnění rozpočtu, schválený rozpočet, aktuální plnění (skutečnost).	Odbor finanční	XLSX	Rozklikávací aplikace	Čtvrtletně	
Sběrná místa pro odpad a umístění kontejnerů	Sběrná místa a umístění kontejnerů pro ukládání tříděného, velko	Odbor životního prostředí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Seznam čestných občanů	Seznam čestných občanů.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Seznam členů orgánů	Seznam členů zastupitelstva a rady města včetně politické příslušnosti a kontaktů.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Každé volební období	
Seznam firem	Seznam firem a kontaktů.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR (2015), Česká obchodní inspekce (2017), Městská část Praha 8 (2017), Otevřená data města Děčín (2017), Město Bohumín (2017), Otevřená data (2015d), Město Jilemnice (2017b), vlastní zpracování

Tab. G2: Návrh publikačního plánu pro Jilemnici

Název datové sady	Popis	Kurátor dat, odpovědnost	Současný datový formát	Cílový datový formát	Četnost publikování	Plánovaný termín publikace
Seznam poskytovatelů sociálních služeb	Seznam poskytovatelů sociálních služeb.	Odbor sociálních věcí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Pololetně	
Seznam škol	Seznam mateřských, základních a středních škol.	Odbor sociálních věcí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Sportoviště	Seznam sportovišť, hal, hřišť, koupališť, bazénů, otevírací hodiny, vstupné a poplatky. Přehled sportů, sportovních aktivit a možností sportovního využití.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Statistika stížností a žádostí dle Informačního zákona	Statistika přijatých stížností dle § 175 Správního řádu a jejich důvodnosti. Statistiky přijatých žádostí dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Seznam firem	Seznam firem a kontaktů.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Seznam poskytovatelů sociálních služeb	Seznam poskytovatelů sociálních služeb.	Odbor sociálních věcí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Pololetně	
Seznam škol	Seznam mateřských, základních a středních škol.	Odbor sociálních věcí	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Sportoviště	Seznam sportovišť, hal, hřišť, koupališť, bazénů, otevírací hodiny, vstupné a poplatky. Přehled sportů, sportovních aktivit a možností sportovního využití.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	
Statistika stížností a žádostí dle Informačního zákona	Statistika přijatých stížností dle § 175 Správního řádu a jejich důvodnosti. Statistiky přijatých žádostí dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.	Odbor kancelář tajemníka	PDF, DOC, DOCX	CSV, XLSX, PDF	Ročně	

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR (2015), Česká obchodní inspekce (2017), Městská část Praha 8 (2017), Otevřená data města Děčín (2017), Město Bohumín (2017), Otevřená data (2015d), Město Jilemnice (2017b), vlastní zpracování